PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 115 (9117)

TRST, sreda, 21. maja 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NOBENEGA ZBLIŽANJA V STALIŠČIH SUPERSIL

Dunajsko srečanje Kissinger-Gromiko ni privedlo do konkretnih rezultatov

Zunanja ministra se bosta v kratkem ponovno sestala

DUNAJ, 20. — Enajst ur razgovorov med Kissingerjem in Gromikom na Dunaju ni rodilo konkretnih rezultatov. To je soglasna ocena opazovalcev po zaključku prvega srečanja med zunanjima ministroma obeh supersil po ameriškem porazu v Indokini. Sicer ni bilo pričakovati «binkoštnih čudežev», kot je izjavil sam Kissinger, vendar pa vsebina kratkega uradnega poročila, ki je bilo objavljeno po razgovorih, daje misliti, da niso bili doseženi niti tisti delni napredki o nekaterih konkretnih vprašanjih, ki so jih nekateri Kissingerjevi spremljevalci napovedovali. Vsekakor se bosta Kissinger in Gromiko kmalu spet sestala v upanju, da se bo tokrat nekaj vendarle premaknilo v odnosih med supersilama, ki že več časa zabeležujejo dejanski zastoj.

Uradno poročilo se praktično omejuje na naštevanje tem, ki sta jih zunanja ministra obravnavala: od omejevanja strateškega oboroževanja do evropske konference o varnosti in sodelovanju, od Bližnjega vzhoda in skorajšnjega ponovnega sklicanja ženevske konference pa do dvostranskih odnosov. Glede teh poročilo pravi, da sta obe strani «poudarili odločnost, da nadaljujeta na poti izboljšanja in razvoja ameriško-sovjetskih odnosov v interesu narodov obeh držav in utrjevanja miru». «Po mnenju obeh strani — se zaključuje komunike — so bili razgovori, ki so potekali v konstruktivnem vzdušju, koristni».

Kot je znano, sta Kissinger in Gromiko včeraj razpravljala predvsem o pogajanjih SALT, medtem ko je bil danes glavni argument Bližnji vzhod. Kot je izjavil neki funkcionar iz Kissingerjevega spremstva, sta zunanja ministra skušala ustvariti «ozračje sodelovanja» v pričakovanju ženevske konference, na kateri naj bi se po možnosti dogovorili o «skupni proceduri». Isti funkcionar pa je potrdil, da ni prišlo do nobenega zbližanja v stališčih supersil glede Bližnjega vzhoda ter da je ameriška stran med drugim potrdila svoje nasprotovanje morebitni udeležbi Palestincev na ženevski konferenci. Vsekakor bo prav Bližnji vzhod ena glavnih tem napovedanega novega srečanja med Kissingerjem in Gromikom, do katerega bo prišlo po razgovorih, ki jih bo imel predsednik Ford prihodnji mesec z egiptovskim predsednikom Sadatom v Salzburgu in z izraelskim premierom Rabinom v Washingtonu.

Iz sovjetskega veleposlaništva, kjer so potekali današnji razgovori, je Kissinger odšel direktno na letališče, od koder je odpotoval na kratek obisk v Bonn in zahodni Berlin. Pred odhodom je potrdil, da so bili razgovori koristni in da so potekli v prisrčnem vzdušju

Na sliki: Kissinger in Gromiko pred sedežem sovjetskega veleposlaništva na Dunaju, kjer sta se včeraj pogovarjala celih šest ur.

SKLEPI NAČELNIKOV POSLANSKIH SKUPIN

Komisije bodo odločale o treh važnih zakonih

Sklepale bodo na zakonodajni ravni o zakonu o javnem redu, o pomoči časnikom in o povišanju pokojnin

RIM, 20. — Predsednik poslanske zbornice Pertini je na današnji seji zbornice sporočil, da bodo zakon o javnem redu, ki ga je nedavno odobril senat z nekaterimi popravki, obravnavali na zakonodajni ravni na seji poslanskih komisij za notranje zadeve in za pravosodje. To pomeni, da bodo pospešili postopek za odobritev zakona, ki se ne bo vrnil v avlo, kjer bi se lahko razprava bolj zavlekla. Da bosta komisiji z večino glasov zakon za gotovo odobrili baje že v četrtek priča dejstvo, da so se predstavniki štirih vladnih strank že dogovorili, da ne bodo zakona več spreminjali in da ga bodo odobrili v vsebini, ki je bil odobren v senatu.

Do sklepa o razpravi in odobritvi zakona o javnem redu v pristojnih poslanskih komisijah na zakonodajni ravni je prišlo na današnji konferenci načelnikov poslanskih skupin. Ti so se tudi domenili, da bosta komisiji začeli proučevati zakon jutri ob 9.30.

Na konferenci so sklenili, da bo poslanska zbornica prekinila z delom v četrtek, 22. maja zaradi volilne kampanje. Da bi pospešili odobritev nekaterih nujnih zakonov so načelniki poslanskih skupin sklenili, da bodo pristojne komisije obravnavale in odobrile na zakonodajni ravni do četrtka še zakon o pomoči časnikom in zakon o pokojninah. Glede slednjega zakona so sindikati že zahtevali, da ga je treba čimprej odobriti, da bodo lahko upokojenci z nižjimi pokojninami dobili 13.000 lir več na mesec in zaostanke od 1. januarja letos.

Na konferenci je načelnik socialistične poslanske skupine Mariotti predlagal, da bi začeli pred prekinitvijo parlamentarnih del z razpravo o resoluciji Fortuna v zvezi z okrožnico notranjega ministra Guia glede pobiranja podpisov za referendum o splavu. V zvezi z današnjimi sklepi načelnikov poslanskih skupin je komunist Natta dejal, da je bil zakon o javnem redu na pobudo komunističnih poslancev že precej spremenjen tako v zbornici kot v senatu. Čeprav ga komunisti niso odobrili, vendar menijo, da lahko o njem sedaj razpravljajo in odločajo na zakonodajni ravni pristojne komisije. Obenem je Natta izjavil, da je treba v najkrajšem času začeti z razpravo o vprašanju državnih udeležb, ki imajo tako veliko težo v italijanskem gospodarstvu.

Danes opoldne zapade rok za predložitev kandidatnih list

RIM, 20. — Rok za predložitev kandidatnih list za obnovitev deželnih, pokrajinskih in občinskih svetov zapade jutri opoldne. Do sedaj je že večina strank predložila svoje kandidatne liste. Po dosedanjih podatkih bo 15. junija volilo okrog 40 milijonov Italijanov. Točnega števila volivcev še nimajo, ker osrednji volilni uradi notranjega ministrstva ne razpolagajo še z vsemi podatki iz vseh italijanskih občin, koliko bo novih volivcev med 18. in 21. letom starosti, ki bodo letos prvič volili na osnovi zakona o polnoletnosti z 18. letom.

Volitve bodo zajele skorajda vso Italijo. Kjer ne bodo volili za obnovitev deželnih svetov, bodo volili za obnovitev pokrajinskih ali občinskih svetov. Tako bodo obnovili deželne svete v 15 deželah, pokrajinske svete pa v 75 pokrajinah. Poleg tega bodo obnovili občinske svete v 79 glavnih pokrajinskih mestih, v 1391 občinah, ki imajo več kot 5.000 prebivalcev in v 4882 občinah, ki imajo manj kot 5.000 prebivalcev. Samo v 75 občinah ne bo ne deželnih, ne pokrajinskih in ne občinskih volitev.

SPORAZUM MED SINDIKATI ŠOLNIKOV IN MALFATTIJEM

PREKLICANA DVODNEVNA STAVKA NA ŠOLAH USPELA STAVKA DRŽAVNIH USLUŽBENCEV

Šolniki so dosegli znatno izboljšanje gmotnih in normativnih pogojev

RIM, 20. — Na ministrstvu za javno vzgojo je bil nocoj dosežen sporazum med ministrom Malfattijem in sindikalnimi organizacijami šolnikov. Zaradi tega so šolniki preklicali dvodnevno stavko, ki so jo napovedali za prihodnji četrtek in petek. Sporazum je za učno in neučno osebje izredno važen, ker rešuje tudi nekatera važna plačilna vprašanja. Obenem pa se je z dosegom sporazuma vrnil v šolo tisti mir, ki je izredno potreben zlasti ob zaključku šolskega leta. Pretila je nevarnost, da bodo šolniki stavkali tudi ob izpitih.

Sindikalne organizacije šolniki CGIL, CISL in UIL sta ocenili sporazum za pozitiven in za zelo važen v okviru sedanjega težkega položaja in v zvezi z nujnostjo, da se zagotovijo staršem in dijakom reden zaključek šolskega leta in redni izpiti.

Trije sindikati sporočajo, da bodo vsebino sporazuma predložili šolnikom v odobritev na skupščinah, ki bodo v petek in soboto. Sporazum, pravijo sindikati, je plod vztrajnega boja sindikalnih organizacij in njihovega prizadevanja za šolska vprašanja in za izboljšanje položaja šolnikov. Obenem pa bo sporazum še bolj utrdil proces združitve vsega učnega in neučnega osebja in ustvaril pogoje za bolj učinkovit boj za reformo šole v korist skupnosti.

Dosežen sporazum predvideva tudi izboljšanje gmotnih pogojev učiteljev in profesorjev. Tako bo učiteljska kariera trajala 18 let in se bo začela z začetnim parametrom 190 ter zaključila s parametrom 397; profesorji nižje srednje šole bodo dosegli najvišjo raven kariere v petnajstih letih z začetnim parametrom 243 in zaključnim 443; profesorji višjih srednjih šol pa bodo dosegli najvišjo raven kariere v desetih letih z začetnim parametrom 243 in zaključili s 443.

Med pogajanji so sindikati postavili tudi vprašanje šolskih gradenj in obnovitve splošne šolske politike. Zlasti so si prizadevali, da bi od pristojnega ministra dobili čimveč v zvezi s pravico do študija vseh mladih ljudi, ne glede na njihov socialni položaj.

Medtem ko so šolniki dosegli sporazum, je vprašanje velikega dela državnih in poldržavnih uslužbencev še vedno odprto. Danes je bila splošna stavka, ki je zajela vse drzavne in poldržavne urade razen šol. Sindikati so oprostili stavke uslužbence sodnijskih uradov, ki sprejemajo kandidatne liste za prihodnje volitve. Stavkali so tudi gasilci, toda samo od 8. ure do 14.40, kar pa je povzročilo, da so bila med stavko vsa letališča zaprta.

Med današnjo stavko so sindikalne organizacije priredile v Rimu vsedržavno zborovanje, katerega se je udeležilo veliko število stavkajočih. Zborovanje je bilo na trgu Navona. Na njem je govoril namestnik glavnega tajnika CISL Macario, ki je dejal, da bodo državni in poldržavni uslužbenci nadaljevali z bojem, če vlada ne bo sprejela njihovih zahtev, ki se nanašajo predvsem na reformo javne uprave.

V teh dneh so že stavkali tudi uslužbenci letalskih družb. Piloti civilnega letalstva so napovedali stavko za 21. t.m., ki pa je bila začasno odložena zaradi sestanka njihovega izvršnega odbora. Zato sta letalski družbi «Alitalia» in «Aj » sporočili, da bodo jutri vse notranje in mednarodne proge redno delovale in da ne bo nobenih sprememb v običajnem urniku.

Podpisana kubansko-britanska pogodba

LONDON, 20. — V britanskem glavnem mestu so podpisali sporazum o gospodarskem in industrijskem sodelovanju med Veliko Britanijo in Kubo. Pogodbo so podpisali v okviru sedanjega prvega obiska neke kubanske delegacije v Veliki Britaniji od kubanske revolucije. Havansko odposlanstvo vodi podpredsednik vlade Rodriguez. Britansko - kubanska pogodba predvideva sodelovanje med obema državama na gradbenem, poljedelskem, zdravstvenem in drugih področjih.

KD odločala o kandidatnih listah

RIM, 20. — Osrednje vodstvo krščanske demokracije je danes nadaljevalo in zaključilo zasedanje, na katerem so proučili kandidatne liste stranke za prihodnje deželne, pokrajinske in občinske volitve, ki bodo 15. junija. Obračun zasedanja, je poudaril načelnik volilnega urada stranke D'Arezzo, bo objavljen jutri.

TURIN, 20. — Sindikat tiskarjev in piemontsko časnikarsko združenje sta proglasili za četrtek, 22. t.m. deželno stavko, tako da 23. maja ne bodo izšli dnevniki «Stampa», «Stampa Sera», «Gazzetta del Popolo» in «Tuttosport». Tiskarji in časnikarji zahtevajo od vlade, da čimprej ugodno odgovori v zvezi z rešitvijo vprašanja obstoja dnevnika «Gazzetta del Popolo».

Waldheim polemizira z ZDA zaradi operacije v Kambodži

Bela hiša šele v zadnjem trenutku zaprosila za posredovanje OZN Pentagon noče objaviti obračuna žrtev napada na kamboški otok

NEW YORK, 20. — «Incident» z ameriško tovorno ladjo «Mayaguez», ki so jo Kambodžani zaplenili, potem ko je zaplula v njihove teritorialne vode, je bila le pretveza, ki so jo Američani takoj izkoristili v politične namene. Kot piše revija «Newsweek», se je za sproženje vojaške operacije proti kamboškemu otoku najbolj potegoval sam Kissinger, ki pa mu je bilo le malo mar za posadko tovorne ladje. Na seji vsedržavnega varnostnega sveta je namreč Kissinger trdil, da morajo ZDA izkoristiti to priložnost za dokaz moči, ki naj vlije malo poguma ameriškim zaveznikom na azijskem Jugovzhodu, predvsem Filipinom in Tajski. V tej luči je tudi razumljivo, da Američani niso odpovedali vojaške operacije niti ko je kamboški radio napovedal osvoboditev ameriške ladje in njene posadke.

Iste obtožbe kot «Newsweek» je formuliral, pa čeprav v manj neposredni obliki, tudi sam generalni tajnik OZN Kurt Waldheim, ko je v televizijskem intervjuju dejal, da so ZDA zaprosile za posredovanje svetovne organizacije šele po začetku vojaške operacije, ko je bilo očitno prepozno, da bi Združeni narodi lahko dosegli kakršenkoli rezultat.

Bela hiša skuša sedaj prikazati vojaško operacijo kot velik uspeh: toda zgovorno je dejstvo, da še niso objavili dokončnega obračuna žrtev, ki jih je operacija terjala. Pentagon se izgovarja, da je težko prešteti žrtve, ker so se udeleženci operacije po vojaški akciji razpršili: nekateri so se vrnili v vojaške baze na tajskem ozemlju, nekateri na letalonosilko «Coral sea», drugi pa na Okinawo in na Filipine. Glasnik Bele hiše je danes izjavil, da predsednik Ford «ne namerava zamolčati slabih vesti» ameriškemu ljudstvu, dodal pa je, da je tudi sam šef Bele hiše «v dvomu» zaradi počasnosti Pentagona pri objavi obračuna žrtev akcije za osvoboditev ladje «Mayaguez». Še preteklo nedeljo je obrambni minister Schlesinger izjavil, da so pri akciji Američani zgubili pet mož, medtem ko jih je bilo 16 pogrešanih in kakih 70 do 80 ranjenih; vse kaže pa, da so te številke lažne in da je bilo število žrtev občutno večje ter bi utegnilo celo preseči število članov posadke tovorne ladje, ki naj bi jih rešili z vojaško operacijo.

Dvomi obstajajo tudi glede političnega učinka vojaške operacije, ki naj bi «opogumila» zaveznike na Tajskem in na Filipinih. Nasprotno je operacija zaostrila odnose med Bangkokom in Washingtonom, ki se je moral celo uradno opravičiti pri tajski vladi protizakonite uporabe tajskega ozemlja za sproženje akcije. Kljub opravičilu pa je Tajska vztrajala pri sklepu, da revidira vse obstoječe sporazume z ZDA. Ta sklep je potrdila tajska vlada na današnji seji, ko je poverila pristojnim organizmom nalogo, naj pripravijo revizijo besedila vseh sporazumov, vštevši sporazumov o gospodarskem in tehničnem sodelovanju in o vojaški pomoči iz leta 1950.

Čimprej odobriti zakon o pokojninah

RIM, 20. — Sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL je formalno zahtevala od vlade in parlamenta, da parlament odobri pred počitnicami zaradi volitev zakon o povišanju minimalnih pokojnin in o povezavi pokojnin z dinamiko plač. Sindikati so zaskrbljeni, ker so prepričani, da upokojenci z nizkimi pokojninami ne bodo še dlje časa dobili pričakovanega povišanja, če zakon ne bo odobren v najkrajšem času.

Avstrijski predsednik v Varšavi

VARŠAVA, 20. — Predsednik avstrijske republike Rudolf Kirchschläger je dopotoval danes na petdnevni uradni obisk v Varšavo na povabilo predsednika poljskega državnega sveta Henryka Jablonskega. To je prvi obisk nekega avstrijskega predsednika na Poljskem, ki potrjuje pozitiven razvoj odnosov med obema državama v zadnjih letih. Kot poudarja poljska uradna agencija PAP, so odnosi med Dunajem in Varšavo «zgled plodnega sodelovanja med državama z različnim družbeno-političnim sistemom», ki da «koristijo krepitvi ozračja pomiritve in mednarodnega miru».

Na sliki: srečanje med Kirchschlägerjem (v sredini) in Jablonskim na varšavskem letališču.

ČESTITALI SO NAM

Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika smo prejeli številne čestitke časnikarskih združenj iz Italije in Jugoslavije, uredništev številnih dnevnikov, predstavnikov izvoljenih upravnih teles, slovenskih ustanov, združenj in društev ter zasebnikov. Vsem prisrčna hvala.

DRAGI TOVARIŠI!

Ob trideseti obletnici izhajanja «Primorskega dnevnika» se najraje spominjamo stalnih in doslednih borb, ki jih je vodil za priznanje narodnostnih in gospodarskih pravic beneških Slovencev.

Vsem tovarišem, ki so skrbeli, da je «Primorski» učakal tako pomemben jubilej — kljub stoterim težavam — iskreno čestitamo.

ZA UREDNIŠTVO «NOVEGA MATAJURJA»
IZIDOR PREDAN

PRIMORSKI DNEVNIK!

Za čestitke ob tvoji tridesetletnici, ti Mladinski krožek iz Trsta izreka željo, da bi pri izvrševanju svoje pomembne vloge za našo skupnost iskal vedno novih poti za najbolj učinkovit doprinos k razvijanju družbene in narodnostne zavesti naših ljudi.

ODBOR

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika vam iskreno čestitamo in želimo veliko uspehov v obrambi demokracije, enakosti pravic med Slovenci in Italijani, za enotnost delavskega razreda v naši pokrajini in deželi.

TAJNIŠTVO CGIL

DRAGI TOVARIŠI!

Ob pomembnem jubileju vašega izhajanja vam izrekam iskrene čestitke z željo, da bi Primorski dnevnik še naprej služil enakopravnosti in prizadevanjem za demokratične odnose in za pravice delavskega razreda.

ZA SLOVENSKO MANJŠINO PRI
IZVRŠNEM ODBORU CGIL — OSKAR VATOVAC

PRIMORSKI DNEVNIK!

Ob 30-letnici našega zamejskega dnevnika vam iskreno čestitam v imenu Tržaškega filatelističnega kluba «Lovrenc Košir» ter izrekam najboljše želje.

PREDSEDNIK SREČKO MERLAK

DRAGI TOVARIŠI!

Ob 30-letnici izhajanja vam želimo uspešno nadaljevanje bojev za pravice slovenske narodnostne skupnosti in vseh delovnih ljudi, za demokratično in napredno družbo.

SLOVENSKA KOMISIJA KPI

PRIMORSKEMU DNEVNIKU!

Ravnateljstvu in uredništvu Primorskega dnevnika, ki obhaja 30-letnico «uradnega» življenja v priborjeni svobodi teh krajev, naslavljam vročo željo po dolgi in plodni dejavnosti v miru med narodi.

Spominjam se težke poti vašega lista in drugih, italijanskih in slovenskih, ki so jih neumni zakoni najprej in potem oboroženi okupatorji med vojno, hoteli prisiliti k molku. Toda kultura in pravica sta neodtujljivi dobrini narodov in kolikor težje se kaže njuno izražanje, toliko večja mora biti moralna obveznost svobodnih ljudi za njuno obrambo.

To naj bi bila želja vsakega demokratičnega kolega, kjer koli dela.

Prisrčen pozdrav

PREDSEDNIK DEŽELNE ČASNIKARSKE ZBORNICE
dr. ITALO SONČINI

DRAGI TOVARIŠI!

30 let izhajanja Primorskega dnevnika nam pomeni jamstvo, da se dosledno prenaša v današnje čase duh, ki je nastajal v junaškem obdobju partizanskih bojev. Vaše strani nam vsak dan potrjujejo zvestobo idealom, za katere se tudi mladi danes borimo. Želimo vam še večjih uspehov v bodočnosti!

MLADINSKI KROŽEK — TRST

DRAGI PRIJATELJI!

Spominjajoč se izkušenj, ki sem jih živel ramo ob rami v hribih s tovariši «Partizanskega dnevnika» in potem v mestu «Primorskega dnevnika», dnevov partizanskega boja in osvoboditve, skupnih bojev v skupnem stremljenju k socializmu, spominjajoč se tudi tistega, kar nas je nekaj časa ločevalo zaradi razlik, ki pa so bile potem vsebinsko razjasnjene, predvsem pa tega, kar nas je vedno družilo in kar nas mora družiti, to je boj za pravice delovnih ljudi, za bratstvo med italijanskim in jugoslovanskimi narodi, za svoboden in polnopraven razvoj etničnih skupnosti na tej in na oni strani meje, vam pošiljam svoje prisrčne čestitke ob 30-letnici vašega dnevnika.

MARIO PACOR

PRIMORSKEMU DNEVNIKU — TRST!

Proslavljanje 30-letnice vašega «Primorskega dnevnika» čutimo tudi kot naš praznik, saj že polna tri desetletja propagirate napredno časnikarstvo in prispevate k naporom za uresničenje pravice do razvoja slovenske narodne skupnosti v Italiji, za razvoj dobrih sosedskih odnosov med našima državama, za afirmacijo prakse in politike skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti zlasti na področju zagotavljanja pravic nacionalnim manjšinam v Jugoslaviji in pravic naše manjšine v sosedni državi.

«Primorski dnevnik» je in bo zanesljivo ostal na strani boja za pravice vseh narodov in narodnosti, za demokracijo, svobodo, mir in enakopravne mednarodne odnose. Želimo vam novih uspehov v vašem koristnem delu!

ZDRUŽENJE NOVINARJEV MAKEDONIJE — SKOPJE

DRAGI PRIJATELJI!

Ob pomembnem jubileju, 30-letnici izhajanja vašega lista, glasnika slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, vam čestitamo iz dna srca.

Primorski dnevnik se je vedno aktivno zavzemal za pravice šole in šolskega osebja, z razumevanjem in naklonjenostjo je spremljal in podpiral delo našega sindikata.

Želimo si, da bi bilo tako tudi v bodoče, da bi bil Primorski dnevnik kot doslej neustrašen zagovornik slovenske šole.

prof. FRANC ŠKERLJ
TAJNIK SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE V TRSTU

DANES

Razgovori med Kissingerjem in Gromikom so se zaključili brez vidnih rezultatov. Kljub izjavam o «konstruktivnem vzdušju» in o «koristnosti» srečanja kaže, da se stališča supersil niso v ničemer zbližala. Nesoglasja so ostala predvsem glede pogajanj o omejevanju strateškega oboroževanja in Bližnjega vzhoda. Prav ti dve vprašanji bosta v središču novega srečanja med zunanjima ministroma, katerega datuma pa še niso sporočili.

Sindikati šolnikov so včeraj na ministrstvu za javno vzgojo dosegli sporazum in je bila zato preklicana dvodnevna stavka učnega in neučnega osebja, ki je bila napovedana za četrtek in petek. Sporazum predvideva izboljšanje plač in raznih normativnih pogojev. Sindikati so izrazili zadovoljstvo za dosego sporazuma z ministrom Malfattijem, ki odpravlja nevarnost novih stavk ob zaključku šolskega leta. Včeraj pa je bila splošna stavka državnih in poldržavnih uslužbencev, ki zahtevajo od vlade reformo javne uprave.

Načelniki poslanskih skupin so včeraj sklenili, da bodo o zakonu o javnem redu, o zakonu o pomoči časnikom in o zakonu o povišanju pokojnin odločale pristojne poslanske komisije na zakonodajni ravni. S tem sklepom so zagotovili, da bodo ti trije važni zakoni odobreni pred začetkom počitnic parlamenta zaradi deželnih in upravnih volitev. Parlament bo šel na počitnice v četrtek, 22. t.m.

Kot je uradno javila Slovenska skupnost, je predsednik tržaške pokrajine dr. Zanetti zaprosil nadzorni odbor, da imenuje komisarja, ki naj bi v repentabrski občini zamenjal župana in podpisal dovoljenje za nadaljevanje del za razširitev tovornega postajališča pri Fernetičih.

ZA OBČINSKE IN POKRAJINSKE VOLITVE

Danes ob 12. uri zapade rok za vložitev kandidatnih list

V Dolini in v Nabrežini tokrat prvič kandidatne liste PRI, PLI in MSI
Kandidatne liste Slov. skupnosti v Dolini, na Repentabru in za pokrajino

Danes ob 12. uri zapade rok za predložitev kandidatnih list na ustreznem uradu tržaškega sodišča za pokrajinski svet in na volilnih uradih petih okoliških občin.

Za pokrajinski svet so do sedaj vložili naslednje kandidatne liste (po uradnem vrstnem redu): KPI, MSI, PSI, Slovenska skupnost, MIT, KD in PRI. Za danes pa sta najavljeni še kandidatni listi PSDI in PLI. Skupaj bo torej devet kandidatnih list; ena torej manj kot na zadnjih pokrajinskih volitvah 1970. leta, ker so med tem časom razpustili PSIUP.

Do bistvenih sprememb pa bo prišlo v obeh večjih okoliških občinah v Dolini in Devinu - Nabrežini, kjer je do sedaj levji delež glasov italijanskih volivcev pobirala KD, medtem ko se bo tokrat predstavil ves lok italijanskih strank. V devinsko - nabrežinski občini so bile do sedaj predložene naslednje kandidatne liste: KPI, Slovenska skupnost, MSI, PSI, PSDI in PRI, za danes pa pričakujejo, da bosta vložili še kandidatni listi KD in PLI. Na prejšnjih volitvah ni bilo PRI, PLI in MSI. Po računih, izdelanih na osnovi deželnih volitev 1973. leta, bi morala na tak način KD izgubiti enega svetovalca, ker bi ga morala prepustiti neofašistom, zelo verjetni pa so tudi drugi premiki, zlasti, ker je v občini 231 mladih volivcev.

Nekaj podobnega je tudi v dolinski občini, kjer so bile do sedaj vložene kandidatne liste KPI, PRI, PSI in Slovenske skupnosti, včeraj je vložila svojo listo KD, pričakujejo pa še PLI in PSDI. Na prejšnjih volitvah niso predložili kandidatnih list PLI, PRI in MSI, ki pa tudi tokrat nimajo resnega izgleda na izvolitev svetovalca.

Končno je v miljski občini bilo do sedaj vloženih pet kandidatnih list: KPI, PRI, PSI in KD, za danes pa sta še napovedani kandidatni listi PSDI in PLI.

V Zgoniku in na Repentabru — kjer se voli po večinskem sistemu — sta bili do sedaj vloženi po dve kandidatni listi in to Slovenske skupnosti ter Enotni napredni listi. Mnogo se govori o možnosti povsem italijanske liste v Zgoniku in o tem, da naj bi se celo predstavili dve: skrajno desničarska in demokristjanska. Do sedaj pa o teh listah ni nobenega znaka, saj nihče na občini še ni dvignil potrdil in drugih dokumetov, ki so nujni za vložitev kandidatne liste.

Kandidatna lista Slovenske skupnosti za pokrajinske volitve v Trstu je naslednja: dr. Rafko Dolhar, Ivo Kralj, Ivo Jevnikar, dr. Pavel Pavlica, dr. Milan Starc, Glavko Petaros, Boris Gombač, Nadja Maganja, Matejka Peterlin por. Maver, dr. Teofil Simčič, Milan Vremec, Aleksander Mužina, inž. Milan Sosič, Alojz Debelis, dr. Drago Štoka, Just Lavrenčič, Ignac Marc, Silvester Ozbič, prof. Zorko Harej, Klavdij Zlobec, Edi Bernhardt, Vlado Rebula, Sergij Pahor, Marino Ažman, Silvester Metlika, Mario Sedmak, dr. Franc Mljač,; Devin - Nabrežina Bojan Brezigar; Milje Marjan Štranj; Dolina prof. Alojz Tul.

Kandidatna lista Slovenske skupnosti za občinske volitve v Dolini: Glavko Petaros, Alojz Tul, Bogomil Zobec, Zorko Jurjevič, Bernardo Žuljan, Silvester Metlika, Boris Gombač, Ivan Lovrečič, Bruno Zahar, Josip Štranj, Stanko Skrinjar, Silva Žerjal por. Čurman, Ernest Smotlak, Edi Bernhardt, Milan Ražem, Mario Zahar, Aldo Štefančič, Miroslav Čurman, Branko Slavec, Miodrag Zobec.

Kandidatna lista Slovenske skupnosti za občinske volitve na Repentabru: Mihael Guštin, Jože Doljak, Alojz Milič, Carlo Škabar, Carlo Guštin, Edvard Guštin, Franco Gregoretti, Walter Gomizelj, Lucijan Purič, Maria Pisani, Roman Škabar in Milan Hrovatič.

Zborovanja KPI

Danes ob 12.15 bo v industrijskem pristanišču nasproti podjetja Teletra govorila Ester Pahor o delavskem razredu in volitvah, ob 20. uri bo v Ljudskem domu pri Koroščih govoril podžupan Willer Bordon o volitvah. Ob 20.30 bo na sedežu v Ul. Capitolina skupščina univerzitetne sekcije o nalogah med volilno kampanjo.

Radikalci prijavili odbornika in župana

Radikalci so že spet prijavili sodišču občinskega demokristjanskega odbornika Bartolija ter župana Spacinija, ker so jim mestni redarji prepovedali zbiranje podpisov za referendum o splavu na ulicah. Radikalci ugotavljajo, da je to očiten primer kršenja ustavnih svoboščin iz osebnih oz. strankarskih interesov občinskih mož, ki so zaukazali mestnim redarjem, naj onemogočijo zbiranje podpisov pod peticijo za referendum, ki naj odpravi fašistične norme o zaščiti italijanske rase.

Vsekakor se zbiranje podpisov redno nadaljuje na občini, na sodniji ter pri notarjih Gargano (Ul. S. Nicolò 16) in Giordano (Pasaža Protti 4).

● **KD bo priredila danes,** ob 18. uri v dvorani «Bartoli» v gledališču Rossetti srečanje o «perspektivah za delo v novih kolegialnih šolskih organih», na katerem bo prof. Paola Gaiotti imela uvodno predavanje o izvajanju pooblaščenih odlokov, nato pa bodo člani zavodskih svetov poročali o svojem delu.

Stavka osebja javnih ustanov

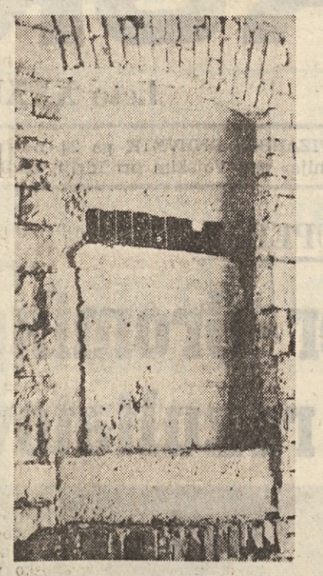
Kakor Italijo nasploh, je zajel tudi naše mesto val stavk uslužbencev državnih in poldržavnih ustanov. Zaradi večkratnih prekinitev dela je nereden tudi letalski promet z ronškega letališča.

Stavka osebja državnih in poldržavnih ustanov je že ohromila v celoti delo periferičnih ustanov nekaterih ministrstev, kot so uradi za javna dela in tehnični uradi. Predvsem pa so mescani občutili stavko v bolniških blagajnah, kot sta INPS in ENPAS, INAIL in pri zavodu za socialno skrbstvo INPS.

Sindikalna kronika beleži tudi stališče sindikalne federacije grafičnih, tiskarskih delavcev in osebja papirnic v zvezi s skorajšnjo obnovo delovne pogodbe grafičnih delavcev in zahtevo po novem vsedržavnem «načrtu o proizvodnji in delitvi papirja». S tem v zvezi napovedujejo javna zborovanja na katerih bodo obrazložili tudi stališče sindikatov do ukrepov za pomoč tisku in založniški dejavnosti.

Te dni se je na sedežu CCdL — UIL sestalo vodstvo te sindikalne organizacije. Sestanka se ni udeležilo 13 od skupno 44 članov sveta, kar v bistvu odraža stališča socialistične struje v sindikatu v Italiji. Ostali so sogiasno odobrili dokument, v katerem — med drugim — CCdL — UIL iz Trsta odobrava vladne ukrepe o javnem redu in vnaprej napoveduje, da se ne strinja s stavkovnimi akcijami, s katerimi bi delavci protestirali proti temu zakonu.

● **Pokrajinska federacija upokojencev,** ki je včlanjena v CISL prireja v četrtek, 22. maja, ob 16.30 v dvorani «Giulio Pastore» v Ul. S. Spiridione 7 (prvo nadstropje) skupščino bivših bolnišniških uslužbencev, sedaj v pokoju. Na skupščini bodo obravnavali razne pokojninske probleme.

Stalno slovensko gledališče — TRST
KRSTNA UPRIZORITEV
V počastitev 30-LETNICE OSVOBODITVE

RIŽARNA

(dokumentarna drama)

Dokumentarno gradivo: ALBIN BUBNIČ
Besedilo: FILIBERT BENEDETIČ, MIROSLAV KOŠUTA
Režija: JOŽE BABIČ, MARIO URŠIČ
Scena: KLAVDIJ PALČIČ
Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC
Kostumi: MARIJA VIDAU

Nastopa ves ansambel Stalnega slovenskega gledališča, pomnožen z gosti in sodelavci Slovenskega amaterskega gledališča iz Trsta. Sodeluje tudi moški pevski zbor «Tabor» z Opčin pod vodstvom dirigenta Svetka Grgiča.

Svečana premiera bo v ponedeljek, 26. maja 1975, ob 20.30 v KULTURNEM DOMU

ABONMA RED A — premierski

V Stalnem slovenskem gledališču mrzlično potekajo zadnje priprave za ponedeljkovo premiero dokumentarne drame Rižarna, s čimer se gledališče vključuje v praznovanja tridesete obletnice osvoboditve. Za to predstavo vlada veliko zanimanje, saj se s tem delom gledališče predstavlja v svoji pravi luči nosilca in umetniškega oblikovalca najžlahtnejših bogastev primarnih izročil ljudskega boja za svobodo. Po ciklusu predstav v Kulturnem domu v Trstu in predstavi v Verdijevem gledališču v Gorici, se bo Stalno slovensko gledališče z Rižarno preselilo v Ljubljano, kjer bo v dneh 2., 3. in 4. junija nastopilo v okviru letnega programa v Križankah. Za predstavo v Ljubljani je že razprodanih več tisoč vstopnic. V teku so dogovori z RTV za televizijski prenos. Stalno slovensko gledališče namerava z Rižarno nastopiti konec avgusta v vseh naših krajih na prostem, kakor tudi v Rižarni sami.

Ponovitve: v sredo, 28. t.m., ob 20.30 ABONMA RED D — mladinski v sredo
v četrtek, 29. t.m., ob 16.00 » » F — okoliški, G in H
v petek, 30. t.m., ob 20.30 » » E — mladinski v četrtek
v soboto, 31. t.m., ob 20.30 » » B — prva sobota po premieri
v nedeljo, 1. jun., ob 16.00 » » C — prva nedelja po premieri

Gledališča

VERDI
Na simfoničnih koncertih v petek in soboto bosta nastopila dva mednarodno priznana francoska umetnika: J.-P. Marty bo vodil gledališki orkester, ki bo izvajal Petrassijevo Koncertno uverturo (prva izvedba v Trstu) in drugo Schumannovo simfonijo, pianist J.-P. Collard pa bo nastopil s Franckovimi «Variacijami» in Ravelovim «Koncertom za levo roko». Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30 «Il caso Paradine» (1947). Režija Alfred Hitchcock. V glavnih vlogah Gregory Peck, Charles Laughton in Alida Valli.
Ariston 16.30—22.00 «E Johnny prese il fucile». Črno-beli film.
Grattacielo 16.30 «Le grandi vacanze». Luis De Funes. Barvni film.
Excelsior 15.30 «Storia di vita e malavita». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Nazionale 16.00 «Sulle orme di Bruce Lee». Barvni film.
Fenice 16.00 «Tommy». Barvni film. Igrajo Oliver Reed, Ann Margret, Elton John, Jack Nicholson in drugi.
Eden 16.00 «La peccatrice». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.30 «Giubbe rosse». Barvni film, v katerem igrata Fabio Testi in Renato Cestiè.
Aurora 16.30 «Sensi proibiti». Jacqueline Bisset. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 «La preda». Barvni film, v katerem igra Zeudi Araya. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.15 «Paolo Barca maestro elementare praticamente nudista». Barvni film z Renatom Pozzettom. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «Una prostituta al servizio del pubblico e in regola con le leggi dello stato». Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Infedelmente vostra: Celestina tuttofare». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Piedone a Hong Kong». Bud Spencer Barvni film.
Ideale 16.00 «La terra si tinse di rosso». Rod Steiger, R. Ryan in J. Bridger. Barvni film.
Vittorio Veneto 15.00, 17.10, 19.20, 21.45 «Chinatown». Barvni film režiserja Polanskega. Detektivka.
Abbazia 16.00 «Tarzan e lo stregone». Gordon Scott. Barvni film.
Radio rezervirano za CUC.
Mignon 16.00 «Il killer dagli occhi a mandorla».
Astra 16.30 «La seduzione». Lisa Gastoni in Maurice Ronet. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Volta - Milje 16.00 «Quella strega di Pippi Calzelunghe». Inger Nilson. Barvni film.

O DOGODKIH NA LICEJU «FRANCE PREŠEREN»

IZJAVA

Profesorska zbora Znanstvenega in Klasičnega liceja «France Prešeren» sta v zvezi z vrsto člankov, ki obravnavajo disciplinski postopek proti dijaku Sergiju Kukanji in ki jih je objavilo tukajšnje časopisje, sprejela naslednjo izjavo:

Dijak Sergij KUKANJA je bil disciplinsko kaznovan:

1. ker je motil reden pouk in sklical dijaško zborovanje brez ravnateljevega dovoljenja.
2. ker je na tem zborovanju nezaslišano žalil gospo Premrl - Pahorjevo, sestro narodnega heroja Vojka Premrla in mater enega izmed naših dijakov.

Ugovor, da je disciplinska kazen bila izrečena na podlagi fašistične zakonodaje ne odgovarja, ker je še obstoječi zakon bil v dobi današnje republike spremenjen in dopolnjen z dekretom predsednika republike št. 766 z dne 30. 6. 1955 in z okrožnico prosvetnega ministra št. 001 z dne 20. 9. 1971.

Profesorska zbora ugotavljata, da je izrečena kazen učencu Sergiju KUKANJI najnižja možna kazen, ki jo za tak prestopek predvideva obstoječa šolska zakonodaja.

Trst, 17. maja 1975

Sledijo podpisi ravnateljice in 30 profesorjev in upravnih uslužbencev liceja.

* * *

Gornja izjava profesorskega osebja znanstvenega in klasičnega liceja «France Prešeren» potrebuje nekaj dodatnih ugotovitev.

Ko smo se seznanjali s pooblaščenimi šolskimi odloki in nato spremljali volitve v odlokih predvidenih organov, je bilo vsem bolj ali manj jasno, da uvajanje novosti v šolske strukture ne bo potekalo brez težav in pretresov. Vsebinsko bistvo odlokov je, tudi neglede na njihove pomanjkljivosti, glede na dosedanjo prakso in miselnost tako novo in dalekosežno, da so se zdeli določeni konflikti skoraj neizbežni. Šola je namreč s temi odloki, oziroma z njih vsebinskim uveljavljanjem, prenehala biti samo zadeva šolnikov in državne birokracije. Z dokaj jasno definiranimi pristojnostmi novih komponent, to je staršev in dijakov, ponavljamo, dijakov, brez katerih šole sploh ne bi bilo, je šola postala v mnogo večji meri, predvsem pa na nov način, družbena last in zato objekt soodgovornosti vseh družbenih komponent zanjo. Z drugimi besedami, šola je začela odpirati vrata demokratičnosti, ki naj zamenja tradicionalni avtoritarizem in tako ujame korak z velikimi družbenimi spremembami v svetu in pri nas.

Prav v tem pa je osnovni problem konfliktov, ki smo jim priča na zavodu «France Prešeren». Dijaška komponenta je z razumljivo mladostno zagnanostjo in nestrpnostjo začela uveljavljati svojo vlogo, kar je očiten znak, da so pooblaščeni odloki predstavljali zanjo težko pričakovani ventil. Se ji je pri tem preveč mudilo? Je pri tem prešla mejo dovoljenega? Tu se mnenja in sodbe lahko razhajajo in tudi se razhajajo. Nedvomno je res, da uveljavljanje vsebine šolskih odlokov ne sme predstavljati ovire za vzgojno vlogo šole, da je tu potrebno razumno usklajevanje enega in drugega in da imajo profesorji pri tem tudi svoj prav. Prav tako ne more biti dvoma, da mora to usklajevanje potekati na ravni omikane dialektike in da so ekscesi graje vredni, s katere koli strani naj že prihajajo.

Napačno pa je, po naši sodbi, take ekscese postavljati v središče vprašanja, ki se hote ali nehote spremene v umetno meglo, ki naj bi zakrila bistvo vprašanja in pooblaščenik odlokov, to je odprtje šole družbi.

Dobro se zavedamo, da do demokratizacije šole ne bo prišlo čez noč. Smo šele na začetku procesa, v katerem se morajo pregnesti profesorji, dijaki in starši. Sama gornja izjava nam je v potrdilo, da smo šele na začetku. Zavodski disciplinski svet je izrekel kazen nad dijakom Kukanjo, profesorski zbor si je v duhu do nedavnega svojega položaja «prisvojil» pravico, da «potrdi» sklep disciplinskega sveta. Ta naša ugotovitev nima namena obtoževati profesorski zbor, toda le ugotoviti, kako so še globoke korenine, ki so pognale v stari ureditvi šole in kolikšno naporov ter samoodpovedi bo še treba, da bo zaživel duh pooblaščenih odlokov.

Naša kritika sklicevanja na fašistični zakon je seveda namenjena tudi odgovornim italijanskim političnim krogom, za slovensko šolo pa bi bilo bolje, da se takega zakona, pa čeprav je bil ponovno potrjen, ne bi posluževala, posebno če gre za primer, v katerem se je dijak dostojno opravičil in ga zato ni bilo, po našem mnenju, treba tako kaznovati.

Obžalujemo, da bosta spričo političnih zapletov na obeh zavodih znanstveni in klasični licej ostala edini slovenski šoli, ki nista uradno proslavili 30-letnice osvoboditve. Nad tem bi se morali zamisliti vsi, posebno še ob soglasnem sklepu dijakov, da bodo zaradi tega proslavo priredili sami izven zavodov.

Smoter našega pisanja o dogodkih na obeh zavodih je bil, da bi prišlo čimprej do premostitve začetnih težav pri uresničevanju enakopravnega sodelovanja vseh treh komponent v izključno korist slovenske šole.

Izjava pripravljalnega odbora za medšolsko proslavo 30-letnice osvoboditve

Pripravljalni odbor za medšolsko proslavo 30-letnice osvoboditve, ki se je sestal dne 19. 5. 1975 v Ul. Donizetti 3/1, obžaluje, da na liceju «France Prešeren» ni prišlo do dijaške proslave osvoboditve.

Zato smo si dijaki zastavili cilj, da uresničimo skupno proslavo, ki bo izven šolskega poslopja ter odprto javnosti.

V imenu sloge smo se odpovedali obema prvotno izbranima predavateljema, za katera se nismo mogli zediniti kljub vsemu spoštovanju, ki ga gojimo do obeh glede na nesporni doprinos gospe Pahorjeve k odporništvu na Primorskem in tov. Ukmarja v evropskem osvobodilnem boju.

Obenem bi si želeli obiska Rižarne med šolskimi urami, čeprav nam to doslej ni bilo dovoljeno zaradi pomanjkanja ur pouka.

V zvezi s tem želi omenjeni odbor poudariti zanimanje italijanskih šol v zvezi s 30-letnico osvoboditve in v zvezi z otvoritvijo Rižarne. Od njih je prišla marsikatera pobuda za skupne študije in proslave. Nekatere italijanske šole prihajajo celo k slovenskim izvedencem po podatke in pojasnila.

Zavzemamo se za napredek slovenskih šol v smislu odkrivanja vrednot odporništva.

Pripravljalni odbor predlaga, da bi se po proslavi sam razširil v narodnoobrambni antifašistični odbor. K sodelovanju pozivamo vse profesorje, starše in dijake.

Upravni svet bolnišnic sprejel glavne smernice zdravstvene politike

Na svojem sestanku je novi upravni svet tržaških bolniških ustanov sprejel soglasno (z nekaterimi pridržki svetovalcev KPI in PLI) programske smernice upravnega sveta v zvezi z glavnimi vprašanji zdravstvene politike v našem mestu. Zaradi važnosti dokumenta bomo o tem še poročali.

URADNO SPOROČILO SLOVENSKE SKUPNOSTI

IMENOVAN POSEBNI KOMISAR V REPENTABRSKI OBČINI?

Komisar naj bi namesto izvoljenega župana izdal gradbeno dovoljenje za avtoport pri Fernetičih

Slovenska skupnost nam je poslala naslednje sporočilo:

Predsednik tržaške pokrajine dr. Zanetti, ki je istočasno tudi predsednik konzorcija za gradnjo tovornega postajališča pri Fernetičih, je 15. t.m., s pismom pozval pokrajinski nadzorni odbor, da pošlje na repentabrsko županstvo posebnega komisarja, ki naj bi podpisal namesto zakonito izvoljenega župana Miha Guština gradbeno dovoljenje za nadaljnjo izgradnjo tovornega postajališča pri Fernetičih.

Dobro se še spominjamo, kako je pred leti tržaški prefekt poslal komisarja na devinsko - nabrežinsko županstvo, ker tedanji župan Terčon ni hotel podpisati gradbenega dovoljenja za raznarodovalno begunsko naselje. Mislili smo, da so časi nedemokratičnega posiljevanja zakonito izvoljenih krajevnih uprav za nami. Tembolj se čudimo avtoritarnemu dejanju demokristjana Zanettija, ker je repentabrski občinski svet dvakrat soglasno potrdil stališče, ki ga je v obrambo interesov prizadetega slovenskega prebivalstva zavzel župan Miha Guštin. Še bolj nerazumljivo pa je tako dejanje, če upoštevamo dejstvo, da so tajništva leve sredine nedavno prišla do načelnega sporazuma o tej zadevi, ki je potreben le še nekaterih dopolnitev, katere je mogoče ob dobri politični volji brez težav in v kratkem času izvesti.

Proti tako nedemokratičnemu dejanju je repentabrski župan naslovil na predsedstvo konzorcija protestno brzojavko in se ni udeležil včerajšnje seje konzorcija. Tajnik Slovenske skupnosti Dolhar, je takoj zahteval nujno sklicanje sestanka tajnikov leve sredine, za četrtek, 22. maja, zvečer pa je Slovenska skupnost sklicala v gostilni Gomizel pri Fernetičih protestno zborovanje v zvezi s tem dogodkom.

Priprave na vinsko razstavo v Zgoniku

V Zgoniku so že v polnem teku priprave na 11. razstavo domačih vin, ki bo od sobote, 31. maja, do vključno 2. junija na zgoniškem razstavišču. Pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki občinske uprave in domačih organizacij, je že poskrbel za odkup najboljših vinskih pridelkov in je sestavil pester program, ki bo poleg bogatega športnega in kulturnega sporeda obsegal tudi tradicionalno tombolo. V preteklih dneh se je že sestala posebna enološka komisija, ki je izbrala 14 vzorcev belega in 9 vzorcev črnega vina. Skupna količina vina, ki ga bodo imeli obiskovalci na pokušnjo, pa znaša 10 hl belega in 6 hl črnega vina.

—bs—

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE

Uspela proslava 30. obletnice osvoboditve dokaz pozitivnega političnega procesa

Razprava o uveljavljanju pooblaščenih odlokov in o demokratizaciji slovenske šole - Nujnost mednarodne manjšinske zaščite

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na svoji ponedeljkovi seji najprej pozitivno ocenil proslavo tridesete obletnice osvoboditve, ki je bila v nedeljo, 11. maja, na trgu Goldoni, prižiganje kresov na sobotni predvečer in popoldansko prireditev na Proseku. S to proslavo je bila dana pravilna ocena dogodkov izpred tridesetih let, osvoboditvi Trsta in revolucionarni preobrazbi, ki jo je pomenila takratna ljudska oblast. Sorazmerno velika udeležba mladine dokazuje, da mladina pravilno razumeva takratne dogodke in da jih povezuje z današnjo politično situacijo, ki zahteva odločen boj z fašizmom. V političnem življenju mesta se razvija proces, ki zadeva pravilno vrednotenje takratnih dogodkov in revolucionarnih tradicij delovnih ljudi. To pa so tudi dobri obeti za politični razvoj za prihodnost.

Nato je izvršni odbor obravnaval nekatera vprašanja, ki so povezana z zadnjimi dogodki na liceju in ki zadevajo širši aspekt pooblaščenih odlokov in naporov za demokratizacijo slovenske šole ter tudi vpliva krogov, ki streme k razvrednotenju narodnoosvobodilnega boja. Izvršni odbor je bil mnenja, da je treba iti po edino pravilni poti nadaljnje demokratizacije slovenske šole, ki jo je pričetek izvajanja pooblaščenih odlokov komaj odprl, da bo šola manj odtujena, da bo v njej prevladoval moderen in napreden duh, kar bo privedlo tudi do njene večje vsebinske in nacionalne kvalitete.

Nato je bil govor o volilni kampanji in o sestavljanju kandidatnih list ter je pri tem izvršni odbor nekoliko podrobneje pregledal možnosti v štirih slovenskih občinah tržaške pokrajine in je bil mnenja, da volilna kampanja in logično zastavljanje jasnih volilnih programov in polemik, ki so s tem povezane, ne sme zamegliti pogleda v prihodnost, ko bo nujno potrebno sodelovanje raznih političnih sil, ki povezujejo slovenske volivce. Še zlasti je izvršni odbor govoril o nevarnih perspektivah, ki se odpirajo v devinsko-nabrežinski občini.

Izvršni odbor je izrazil zaskrbljenost, ker se že dobro leto in pol ni sestal mešani italijansko-jugoslovanski odbor, ki bedi nad izvajanjem londonskega sporazuma in ker vse kaže, da se skuša na tih način odbor ukiniti. Izvršni odbor je bil mnenja, da je treba vztrajati na mednarodni zaščiti pravic slovenske narodnostne skupnosti in je zato sklenil, da bo SKGZ sprejela ustrezno izjavo.

Končno je izvršni odbor še določil datume in način širše razprave o mladinskih vprašanjih, o Primorskem dnevniku in o delu v mestnem središču.

Pismo repentabrskih staršev upravi ONAIRC

V zvezi z nevzdržnim stanjem, ki vlada v otroških vrtcih ONAIRC, je tudi odbor staršev slovenske sekcije otroškega vrtca ONAIRC iz Repentabra sprejelo odločno stališče ter naslovilo na upravo ONAIRC v Trstu ter osrednji upravi v Trstu protestno pismo. «Vnovič moramo ugotoviti, pravijo starši v svojem pismu, kako neresno upravljate vlogo vzgojiteljev, ki ste si jo prevzeli. Zaradi vaših upravnih problemov je osebje zopet primorano pomanjkljivo delovati, kar občutijo predvsem otroci in njihove družine. Spodbujamo vas, da čimprej izvedete obveznosti do osebja in da se spet uredi pomanjkljiva uslužnost do naših otrok.»

Tragičen dogodek v Miramarskem centru

Prav med predavanjem v eni od dvoran miramarskega mednarodnega centra za teoretsko fiziko se je včeraj popoldne nenadoma zgrudil 40-letni pakistanski fizik Mohamed Talpur Mir-Noor, ki je prispel v naše mesto pred nekaj dnevi. Kolegi so mu takoj priskočili na pomoč in poklicali Rdeči križ, vendar za nesrečnega Pakistanca ni bilo več pomoči: zadegel je srčni kap.

Izjava

V zvezi z izdajo brošure «E. Kocbek — pričevalec našega časa», katere pobudnika in avtorja sta prof B. Pahor in prof. A. Rebula, podpisani slikarji izjavljamo, da naša moralna podpora je bila, kot že večkrat v preteklosti, namenjena izključno širjenju in razvoju slovenskega naprednega tiska v zamejstvu.

Počastiti smo hoteli ob tej priliki pesnika in pisatelja, njegovo umetniško vrednost in ustvarjanje, toda neumestno polemično vsebino brošure pa odklanjamo.

A. Černigoj
R. Saksida
L. Špacal

PO ZAOSTRITVI POLOŽAJA V OTROŠKIH VRTCIH

Predstavništvo otroških vrtcev ONAIRC pri predsedniku Comelliju

Predstavništvo je predsednika seznanilo z nevzdržnim stanjem - Slednji je zagotovil svojo podporo

Predsednik deželnega odbora Comelli je včeraj dopoldne sprejel na sedežu deželne uprave delegacijo, ki so jo sestavljali predstavniki osebja otroških vrtcev ONAIRC in člani občinskih odborov ter odborov staršev. Delegacija je deželnega predsednika seznanila s hudim položajem, ki je nastal zaradi stavke, ki jo je v prvih dneh maja izvedlo osebje otroških vrtcev ONAIRC v znak protesta nad imobilnostjo vladnih organov pri reševanju perečih problemov otroških vrtcev. Vlada namreč še ni izpolnila svojih obveznosti, ki ji jih nalaga zakon 565 iz leta 1971. Gre namreč za dopolnilne doklade osebju ter za razširitev delovnega organika. Posledice tega nevzdržnega stanja sedaj občuti nad 9 tisoč družin po vsej deželi.

Predsednik Comelli je zagotovil, da bo že v teku dneva posredoval pri državnem podtajniku Salizzoniju in da bo danes en predstavnik deželne uprave prisoten na srečanju parlamentarcev Furlanije - Julijske krajine pri omenjenem podtajniku. Srečanje bo posvečeno prav tem problemom. Pred svojim srečanjem s Comellijem se je delegacija osebja otroških vrtcev in staršev sestala tudi s predstavniki skupin v deželnem svetu. Prisotni so bili svetovalec Bergomas (KPI), Nardini (PSI), Vitale (PSDI), Martinis (KD), Puppini (MF) in predsednik tretje deželne komisije Masutto.

Izleti

SPDT organizira 1. in 2. junija avtobusni izlet na Pokljuko z ogledom krajev, kjer so se pred več kot 30 leti bile partizanske bitke. Podrobnejši program izleta bo javljen v prihodnjih dneh. Vpisovanje do vključno 28. t.m. pri ZSŠD, Ulica Geppa 9.

PD «S. Škamperle» pri Sv. Ivanu priredi 8. junija tega leta enodnevni izlet v Škofjo Loko in v Poljansko dolino z ogledom zanimivosti in Tavčarjeve rojstne hiše. Vpisovanje je zaključeno.

Krožek ZŽI - Bani priredi 1. junija izlet v Cerkno in bolnico Franjo. Vpisovanje vsak dan pri Tončki Vidau, Bani 32, od 19. do 20. ure razen ob nedeljah.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. maja
IVON

Sonce vzide ob 4.28 in zatone ob 19.35. — Dolžina dneva 15.07. — Luna vzide ob 15.25 in zatone ob 1.56.

Jutri, ČETRTEK, 22. maja
MILAN

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27,6 stopinje, najnižja 20,7, ob 19. uri 25,4 stopinje, zračni tlak 1015,1 mb, nestalen, veter 5 km na uro severozahodnik, vlaga 60-odstotna, dežja je padlo 0,7 mm, nebo 7/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 21,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 20. maja 1975 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Albina Visentin, 83-letna Maria Rustia vd. Farneti, 89-letna Alice Terran, 42-letna Tullia Paliaga por. Revolt, 97-letna Gilda Polazzi, 74-letni Roberto Grassi, 5 mesecev stara Barbara Del Vescovo, 74-letna Maria Kajapic vd. Turcinovic, 85-letni Giovanni Grio, 81-letni Andrea Cecchi, 77-letni Giovanni Pastorelli, 73-letni Pietro Drioli, 73-letni Remigio Carnielli, 73-letni Attilio Pecorari, 91-letna Irma Rosenbach vd. Villicich, 86-letna Giovanna Godigna, 54-letna Caterina Galvani, 72-letni Giordano Cecchin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Trg della Borsa 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2; Costalunga, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje — Zgonik (tel. 225-596), Nabrežina (tel. 200-121), Sesljan (tel. 209-197), Žavlje (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

Mali oglasi

RAZDIRANJE AVTOMOBILOV: prevzamemo stare avtomobile za razdiranje. Telefon: 812256.

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.p.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-446

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	626.—
Funt šterling	1444,50
Švicarski frank	249,25
Francoski frank	154.—
Nemška marka	266,60
Avstrijski šiling	37,65
Dinar: debeli	37.—
drobni	37,50

MENJALNICA
vseh tujih valut

Razna obvestila

Ob 30. obletnici osvoboditve bivše kurirke in kurirji iz repentabrske občine vabijo vse občane na pohod po stezah partizanskih kurirjev po domačih hribih do osrednje javke v Župenci v Žeknjah.

Odhod v **nedeljo, 25. t.m.,** ob 8. uri s trga v Repnu. Kosilo v prvih dolinah pod Golcem. Vpisnina 2.000 lir. Vpisujeta v Repnu Ljubica Guštin - Rauber v trgovini jestvin, na Colu št. 12 pa Mara Guštin Vlkova do vključno četrtka, 22. t.m.

Vodstvo TPPZ vabi vse pevce in orkestraše na vajo, ki bo v petek, 23. maja, ob 20.30 v Bazoviškem domu.

Šolske vesti

Ob 30-letnici osvoboditve vabijo učenci openske osnovne šole starše in prijatelje mladine na zaključno šolsko prireditev, ki bo v soboto, 24. maja, ob 17.30 na dvorišču osnovne šole. Ob slabem vremenu bo prireditev v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

Razstave

Danes, 21. maja, ob 18.30 bo v **občinski galeriji** odprl razstavo tržaški slovenski slikar BORIS ZULJAN, ki bo razstavljal do 29. maja.

V soboto, 18. t.m., je v miljski galeriji **«Il Mandracchio»** odprl razstavo mladi tržaški likovnik CORRADO ALZETTA, ki bo razstavljal do konca meseca.

V Galleriji degli Artisti na Trgu Silvia Benca razstavlja od 20. maja, slikarka MILICA MOROVIČ, ki je za razstavo pripravila skoraj dva ducata del. Razstavljala bo do 26. t.m.

V mali dvorani Ljudske knjižnice v Ul. Teatro Romano se nadaljuje zanimiva razstava tržaških in istrskih zgodovinarjev preteklosti. Razstava obsega bogato zbirko rokopisov, knjig in slik, last polk. Antonia Fonde Savia. Razstavljena dela so iz šestnajstega do devetnajstega stoletja, njihovi avtorji pa Mutio Justinopolitano, Pietro Paolo Vergerio, Ireneo della Croce, Antonio De Giuliani, Enrico Palladio, Gian Rinaldo Carli, Pietro Kandler, Domenico Rossetti in drugi. Razstava bo odprta do sobote, 24. maja.

Prispevki

Ob priliki 30. obletnice osvoboditve daruje cvetličarna Barut 4.600 lir za PD Slovenec.

Ob 4. obletnici smrti prof. Ivana Sosiča se ga spominjata Lucija in Seraf ter darujeta 5.000 lir za pozidavo prosvetnega doma na Opčinah.

Ob 2. obletnici smrti Attilija Zanija daruje Pina 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 4. obletnici smrti prof. Ivana Sosiča se ga spominjata družini Čuk in Sosič ter darujeta 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za ŠD Polet.

V spomin Josipine Daneu daruje Marina Pertot 3.000 lir za športno društvo «Kontovel»

Z OBVEZO ZA NJEGOVO URESNIČITEV

Obširen program Napredne liste za občinske volitve v Zgoniku

Petnajst točk programa - sad političnega dogovora med sekcijama PSI in KPI

Na upravnih volitvah 15. junija letos za obnovitev občinskega sveta in uprave v Zgoniku se bosta na podlagi političnega dogovora sekciji KPI in PSI predstavili volivcem s skupno «Napredno listo». V primerjavi s prejšnjimi upravnimi volitvami, predstavlja ponoven aktiven nastop socialistične skupine, pozitivno novost in obstajajo objektivni pogoji, da se koalicija med obema naprednima strankama kar najbolje obnese, v korist celotnega prebivalstva zgoniške občine. Na osnovi demokratičnega in ljudskega obeležja obeh političnih strank, katerih osnovni značaj temelji na ustavni demokratični zakonitosti in na protifašistični zavzetosti, ter z ozirom na splošni politični moment v državi, sta se PSI in KPI soglasno opredili za tesno medsebojno sodelovanje obeh delavskih in ljudskih strank pri javno-upravnem življenju, ker je v tako majhnih občinah ohranitev in krepitev enotnosti naprednih sil toliko bolj občutena in nujna.

Enotna napredna lista se obvezuje, da bo zastavila vse sile za uresničenje vseh pravnih predpisov, ki zadevajo priznavanje narodnostnih in jezikovnih pravic slovenski narodnostni skupnosti Republiško ustavo je treba kot osnovni zakon države v celoti začeti izvajati posebno v tistih njenih delih, ki se tičejo splošne demokratizacije javnoupravnega življenja, poudarjanja in vzpodbujanja krajevnih avtonomij in dejanske ljudske prisotnosti pri javnem upravljanju. V tem smislu ima bistveno važnost izglasovanje zakona o globalni zaščiti Slovencev v Italiji, ki ostaja žal po tridesetih letih demokratičnega življenja, še vedno neotipljiv pojem.

Enotna lista se zaveda, da bo treba morda bolj kot kdajkoli prej zastaviti vse sile, da se nevtralizira in dokončno odstrani fašistična nevarnost. Zato mora biti vedno prisotna antifašistična budnost v obrambi demokratičnih svoboščin.

KPI in PSI se pri upravljanju naslanjata na načelo najširše avtonomije krajevnih ustanov kot izraza dejanske prisotnosti prebivalstva pri javnem upravljanju. Zato se postavlja zahteva in nujnost po koreniti reformi zakona o krajevnih financah za zagotovitev zadostnih finančnih sredstev za vedno večje potrebe prebivalstva, predvsem na socialnem področju (javni prevozi, zdravstvo, otroško varstvo in druge storitve).

Enotna lista soglaša, da se ustanovijo posebni decentralizirani posvetovalni organi (vaški sveti), ki bi omogočili občasno posvetovanje občinske uprave z občani, še posebno tedaj, ko gre za zadeve splošnega interesa. Tako bi imelo prebivalstvo možnost do neposrednega soodločanja. Prav v ta okvir spada splošna ozemeljska politika in vprašanje varstva okolja, ki mora biti smotrno načrtovano kljub pomanjkanju ustreznih državnih in deželnih zakonskih predpisov.

V tem kontekstu mora pravilno vlogo odigrati Kraška gorska skupnost, v okviru katere mora najti najustreznejšo rešitev, ob aktivni udeležbi občinske uprave kot glavnega nosilca krajevnih interesov, urbanistična pomembnost ozemlja. Pri tem treba strogo spoštovati že obstoječe naravno stanje in treba narediti vse potrebne korake, da se prepreči nasilno spreminjanje v škodo etničnega in ekološkega ravnovesja. Le v tem okviru bomo dosegli smotrno rešitev vprašanja kmetijske dejavnosti in problema posebne zaščite ambientalnih posebnosti Krasa, z izključitvijo ustanovitve kakršne koli ustanove za zaščito Krasa.

PSI in KPI se ne zapirata vase, temveč sta odprti vsem političnim in družbenim silam v občini in izven nje, ker le s konfrontacijo stališč z vsemi drugimi odprtimi silami se lahko doseže najboljša rešitev vseh problemov, v korist celotnega prebivalstva zgoniške občine.

Na podlagi teh splošnih načel se enotna «Napredna lista» predstavlja volivcem z obširnim in tehtnim programom, ki stremi, da bi pereči problemi dobili primerno rešitev.

1. Prva postavka zadeva izpolnitev že načetega programa dosedanje občinske uprave, ki pa ni bil še dokončno izpeljan zaradi birokratske počasnosti pristojnih izvenobčinskih organov in zaradi kreditnih omejitev krajevnim ustanovam.
2. Dokončna ureditev smetarske službe na celotnem občinskem ozemlju.
3. Izgradnja občinskega doma za kulturo, prosvetno in športno dejavnost.
4. Ureditev primernih prostorov za kulturnoprosvetne potrebe po posameznih vaseh.
5. Ureditev občinske knjižnice.
6. Podpiranje kulturnoprosvetne in športne dejavnosti v občini.
7. Zgraditev novega šolskega poslopja v Briščikih.
8. Pobuda za ustanovitev družbe «pro-loco».
9. Zgraditev ljudskih stanovanj po potrebah občanov.
10. Ureditev kanalizacije po vaseh.
11. Organizacija vsakoletne vinske razstave in razstave kmetijskih pridelkov.
12. Ureditev poljskih in hribovskih poti.
13. Pobude za strokovno vzgojo v kmetijstvu, s posebnim poudarkom na vrtnarstvu in cvetličarstvu.
14. Namestitev avtobusnih čakalnic po vaseh.
15. Proučitev vprašanja zgraditve metanskega omrežja v občini.

— bs —

DANES OB 12. URI ZAPADE ROK ZA PREDLOŽITEV LIST

Politične stranke so v glavnem že predstavile kandidatne liste, le KD rešuje notranje spore

PSI je včeraj predložila pokrajinsko kandidatno listo - SS je predstavila liste v Gorici in Doberdobu ter za pokrajinski svet - Na listi KD v Tržiču ni več sedanjega župana

Danes ob 12. uri zapade rok za predložitev kandidatnih list za prihodnje občinske in pokrajinske volitve, ki bodo tudi na Goriškem 15. junija. Do včerajšnjega dne so imeli v marsikateri stranki še vrsto težav, kajti še vedno so se ubadali s kandidaturami, ki niso še bile dokončno izdelane. To velja predvsem za krščansko demokracijo, kjer so bile v raznih pristojnih organih, posebno pa še v strankinem pokrajinskem odboru, še vedno na dnevnem redu nesoglasja in prepiri. Pokrajinsko vodstvo KD se je sestalo v ponedeljek zvečer, da bi dokončno odobrilo pokrajinsko listo. Sinoči pa se je sestal mestni odbor KD v Gorici, kajti na dnevnem redu so imeli še vedno listo kandidatov za goriško občino. Svetovalca Pianija, proti kateremu so obstajali pomisleki levice, so sprejeli na listo. Baje bo sprejet tudi dr. Cian, čigar ugovor proti izključitvi je sprejelo osrednje vodstvo stranke v Rimu. Čakati pa bomo morali danes opoldne, da izvemo dokončno imena demokristjanskih kandidatov.

Kar se goriške občine tiče, so včeraj zjutraj predstavili na županstvu listo zastopniki Slovenske skupnosti. Ta lista bo na občinski glasovnici na šestem mestu za listami KPI, PSDI, MSI, PRI in PSI.

Kandidati liste Slovenske skupnosti so naslednji: dr. Damjan Paulin, dr. Andrej Bratuž, dr. Vladimir Šturm, Ivo Ambrožič, Just Bandel, dr. Rado Bednarik, Silvan Bensa, Franc Bizaj, Marko Brajnik, Stanislav Brajnik, Vladimir Brešan, Marjan Cernic, Miroslav Cotič, prof. Gabrijel Devetak, Marija Dobravec por. Čargo, dr. Igor Franko, Viljem Hlede, Dominik Humar, Lidija Jarc, Verena Korsič, Nikolaj Klanjšček, dr. Andrej Makuc, Marjan Markočič, Pavel Marušič, Jordan Mučič, Marjan Mučič, Jožef Pauletič, Mariza Perat, Danijel Pintar, Zora Piščanc, Franc Podobnik, Franc Podveršič, Viktor Prašnik, dr. Bernard Špacapan, Božidar Tabaj, Franc Terpin, Emil Valentinčič, Ivan Valentinčič, dr. Dominik Vrtovec, Franka Žgavec.

Na goriški občini pričakujejo torej še listi liberalne stranke in krščanske demokracije.

Na goriškem sodišču pa predstavljajo stranke svoje liste za pokrajinske volitve. V prejšnjih dneh so liste predstavile KPI, MSI, PSDI, PRI, v ponedeljek pa Slovenska skupnost. Na tej listi kandidirajo: Roman Di Battista v okrožjih Krmin I in II, Marjan Terpin v okrožju Fara - Koprivno, v katerega spada tudi občina Števerjan; Emil Valentinčič v Gorici I (Podgora Pevma, Oslavje, Ločnik); Andrej Bratuž v Gorici II; Rado Bednarik v Gorici III; Bogomir Špacapan v Gorici IV; Vladimir Šturm v Gorici V; Damjan Paulin v Gorici VI (Štandrež); Franc Podveršič v Gorici VII; Alojz Mučil v okrožju Gradež I; Drago Komjanc pa v okrožju Gradež II; Franc Radetič v okrožju Tržič I; Marija Ferletič v okrožju Zagraj (semkaj spadata tudi Sovodnje in Doberdob) in Tržič II ter Ronke II; Remo Devetak v okrožju Tržič III; Nevio Nacini pa v okrožjih Tržič V in Ronke I; Hadrijan Korsič kandidira v okrožju Romans, Silvan Keršev an v Tržiču V, Benjamin Černic v Škocijanu I in Maks Gergolet v okrožju Škocijan II.

Včeraj opoldne pa so svojo listo na goriškem sodišču predložili zastopniki socialistične stranke. Kandidati PSI so naslednji:

Dr. Štefan Bukovec v okrožju Gorica I (Pevma, Oslavje, Podgora, Ločnik); dr. Tullio Tomassich v okrožjih Gorica II in Gorica IV; Massimo Cellie v okrožju Gorica III; dr. Carlo Michelutti v okrožju Gorica V; Miloš Tabaj v okrožju Gorica VI (Štandrež); dr. Lucio Orel v okrožju Gorica VII. V zagrajskem okrožju, v katerega spadajo občine Zagraj, Sovodnje in Doberdob PSI kandidira dr. Štefana Bukovca, v okrožju Fara - Koprivno, kamor spada tudi Števerjan, pa Sergia Dossa. V ostalih okrožjih pa kandidirajo Danilo Dissette, Gianfranco De Iust, dr. Felice Giacconi, Giovanbattista Zar, Sergio Macor, Osvaldo Carraro, Antonio Sabbadini, Livio Spanghero, Maurizio Todescato.

Pri pokrajinskih volitvah bo morda prišlo do določenih sprememb na razporedu list na glasovnici, kajti pri predstavitvi list so člani sprejemne komisije ugotovili nekatere nepravilnosti, ki so jih kasneje stranke popravile.

Včeraj zjutraj so tudi v Doberdobu predstavniki Slovenske skupnosti predstavili svojo kandidatno listo. Kandidati te liste so: dr. Maks Gergolet, Stanislav Ferfolja, Jožef Ferletič, Marija Ferletič, Mario Ferletič, Rihard Kobal, Slava Lakovič, Roman Lavrenčič, Nevio Nacini, Edvard Pahor, Anton Pahor in Franc Radetič.

V Krminu so do včeraj popoldne predstavili pet list in sicer KPI, MSI, PSI, SS in KD. V Tržiču so do včeraj popoldne predstavili šest list in sicer KPI, PSI, MSI, PRI, PSDI in KD. Na listi KD ni sedanjega župana Versacaja, niti nekdanjega župana Romanija.

Nadaljnji protest za tovarno Lacego

Poročali smo že včeraj o novih predlogih novega najemnika tovarne Lacego v Sovodnjah, ki omejujejo najem delovne sile v tej tovarni. Delavci so na sindikalni skupščini, ki je bila na sedežu delavske zbornice te gospodarjeve zahteve zavrnili. Sneli so tudi šotora na Travniku. Sindikalne organizacije bodo po sodišču zahtevale, da izplača stari lastnik tovarne delavcem to kar jim po zakonu pripada.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI in ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

KRSTNA UPRIZORITEV
V počastitev 30-LETNICE OSVOBODITVE

RIŽARNA
(dokumentarna drama)

Dokumentarno gradivo: ALBIN BUBNIČ
Besedilo: FILIBERT BENEDETIČ, MIROSLAV KOŠUTA
Režija: JOŽE BABIČ, MARIO URŠIČ
Scena: KLAVDIJ PALČIČ
Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC
Kostumi: MARIJA VIDAU

Nastopa ves ansambel Stalnega slovenskega gledališča, pomnožen z gosti in sodelavci Slovenskega amaterskega gledališča iz Trsta. Sodeluje tudi moški pevski zbor «Tabor» z Opčin pod vodstvom dirigenta Svetka Grgiča.

V torek, 27. t. m., ob 20.30 v gledališču «G. Verdi» v GORICI (Goriški abonma)

NA POBUDO DEŽELNEGA ODBORNIŠTVA ZA TRGOVINO

Deželni proizvodi bodo imeli enoten zaščitni znak o izvoru

Novi znak bodo uradno predstavili na velesejmu v Bologni, ob dnevu Furlanije-Julijske krajine

Na pobudo deželnega odborništva za industrijo in trgovino ter deželne zveze trgovinskih zbornic Furlanije - Julijske krajine so na sedežu omenjene zveze vložili deželni zaščitni znak o izvoru, ki bo odslej označeval in razlikoval vse izvirne proizvode naše dežele za katere bodo proizvajalci pač zahtevali zaščitni znak.

Uradna predstavitev novega znaka bo v Bologni 30. maja ob dnevu Furlanije - Julijske krajine na sejmu «Dežele danes», ki bo na sporedu od 28. maja do 8. junija v glavnem mestu Emilije - Romagne in na katerem bo naša dežela, kot prejšnja leta, sodelovala z vsemi svojimi tipičnimi prehrambnimi proizvodi.

Uporabo novega zaščitnega znaka o izvoru bo v vseh svojih aspektih seveda urejeval poseben pravilnik, ki ga šele izdelujejo, vsekakor pa je že od sedaj dovoljena njegova uporaba za nekatere proizvode, ki odgovarjajo določenim pogojem. Prvi pogoj je seveda, da je bil proizvod izdelan v Furlaniji - Julijski krajini, kar pomeni, da se je moral njegov celoten proizvodni proces odvijati v naši deželi ali pa vsaj, da končni proizvod zaključnega procesa odgovarja specifičnim kakovostnim značilnostim, kot so ambientalni pogoji ali pa posebne in izvirne metode ter tehnike proizvodnje. Drugi pogoj je upoštevanje zdravstvenih in higienskih norm in navodil.

Namen te pobude je, da bi dodelili enoten in kakovosten značaj deželni proizvodnji ter da bi obenem omogočili njeno boljšo prodajo, tako na domačem, kot na mednarodnem trgu ter s tem tudi pospešili zadružniško gibanje. Končni cilj skratka ni le v tem, da bi deželnim proizvodom zagotovili znak, ki bi jih le razločeval od proizvodov iz ostalih krajev, temveč, da bi s tem omogočili njihovo kakovostno rast in njihovo ugodnejše plasiranje na mednarodnih tržiščih po zgledu najbolj sodobnih tehnik «marketinga».

Zasedanje o problemih psihiatrije na pobudo KPI

Tržaška avtonomna federacija KPI je priredila v soboto popoldne zanimivo zasedanje na temo «KPI v boju za psihiatrično reformo v tržaški pokrajini». Glavno poročilo je imel dr. Piero Panizon, ki je po uvodnem orisu zgodovinskega razvoja psihiatrične ustanove v naši deželi, analiziral izbire na psihiatričnem področju v našem mestu ter nove metode, ki jih je uvedla ekipa prof. Basaglie. Govornik je med drugim omenil tudi težave, na katere je ustanova na svoji dosedanji poti naletela, ker ji KD ni nudila zadostne podpore. Panizon je v nadaljevanju svojega poročila tudi poudaril potrebo po ustvarjanju pogojev za preventivno zdravljenje in ugotavljanje umskih obolenj na šolah in v tovarnah. Za dosego pogojev pa je treba čimprej uresničiti zdravstveno reformo.

Sledila je daljša razprava, v kateri so posegli številni strokovnjaki. Zasedanje je zaključil pokrajinski odbornik za zdravstvo iz Arezza dr. Benigni, ki je orisal sedanji položaj v državi na področju zdravstva ter poudaril potrebo po koreniti zdravstveni reformi.

Srečanje za načrtovanje turizma sosednjih dežel

Jutri in pojutrišnjem se spet sestane odbor za turistično načrtovanje in koordinacijo pobud sosednjih dežel — Furlanije - Julijske krajine, Slovenije, Koroške in zahodne Hrvaške. Zbrali se bodo v nabrežinskem hotelu ENALC. Našo deželo bodo na tem zasedanju zastopali podpredsednik deželne vlade De Carli in odbornik za turizem Romano, Hrvaško inž. Manestar in Bubič, Slovenijo inž. Mikoš in Klemenčič, Koroško pa Fruehbauer in Kapeller.

Razstava pravoslavnih ikon v cerkvi v Ulici S. Spiridione

V nedeljo, 25. maja, bodo v cerkvi srbske pravoslavne skupnosti v Ul. S. Spiridione odprli razstavo ikon, ki bo tako izpopolnila razstavo tržaških slik na leseni podlagi. Ob tej priložnosti bodo razstavljali tudi ikone grške pravoslavne cerkve Sv. Nikolaja.

Zaradi ranjenega psa lastnico zadela kap

Prejšnjo noč, kmalu po 22. uri, je 61-letna Nerina Kressevic por. Clementini s Scale Bonghi 68 peljala svojega psička na običajni večerni sprehod, ko se je psu zadnja taca vpletla v bodečo žico. Kressevic je svoji živali skušala pomagati, vendar ji je nenadoma, morda zaradi prevelikega napora ali pa iz sočustvovanja s trpečim psičkom, srce odpovedalo. Poklicali so rešilni avto Rdečega križa, vendar za nesrečno žensko ni bilo več pomoči, ker je medtem že izdihnila.

Padec motociklistov med hudim nalivom

Ob istem času in iz istega razloga sta se včeraj ponesrečila dva motociklista. 38-letni mestni redar Lucio Bensi iz Ul. Baiamonti 27 se je ob 16. uri peljal na motorju proti remizi na Miramarskem drevoredu, ko je malo pred rojanskim križiščem padel na tla, motor pa se mu je prevrnil na nogo. Na srečo poškodbe niso hude — v bolnišnici so mu ugotovili samo lažji udarec na boku in na desnem kolenu. Zdraviti se bo moral 10 dni.

Prav toliko časa se bo moral zdraviti tudi 30-letni kemik Giuseppe Messina iz Ul. S. Davis. Med popoldanskim nalivom se je peljal na motornem kolesu po Rojanu, ko je pred kinodvorano «Astra» zdrsnil na asfaltu in padel na tla. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarce in odrgnine po rokah in nogah.

ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE — KOMEN

vabi na

VEČER LJUDSKIH PLESOV IN PESMI

ki bo v komenski kinodvorani v nedeljo, 25. maja, ob 17. uri.

Nastopajo
— Tržaška folklorna skupina «STU LEDI»
— Mladinski pevski zbor «RDEČA ZVEZDA» iz Saleža
— TAMBURAŠKI ANSAMBEL iz Boljunca

Vabljeni!

MAJ 1951 - 1975
OB 24-LETNICI INDUSTRIJSKE PRAŽARNE

Cremcaffè PRIMO ROVIS

IZREDNA PONUDBA
DO 31. MAJA

ZAČENŠI Z MEŠANICO MEC
Zavoj 450 gr. čiste teže od 1.450 lir na 1.280 lir
1/4-kilogramska škatla od 900 lir na 750 lir

IN DEKAFEINIRANI DK 005
Doza 95 gr. čiste teže od 450 lir na 390 lir
Škatla 220 gr. čiste teže od 1.050 lir na 930 lir

IZKORISTITE PRILOŽNOST

Napolnite svoj dom s svežo aromo «Cremcaffè» s kavo praženo v Trstu

V VSEH BOLJŠIH TRGOVINAH, SUPERMARKETIH TER V DEGUSTACIJI NA TRGU GOLDONI

Športno združenje «Dom» in Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ vabita na

srečanje otroških telovadnih skupin

iz Trsta, od Sv. Ivana, s Katinare, iz Nabrežine in Gorice.

Srečanje bo v soboto, 24. maja, ob 15. uri v telovadnici «Valletta» v dolini Korna.

ZANIMIVA SKUPNA POBUDA GOSTINCEV

Teden goriške kuhinje v Novi Gorici povečuje možnosti za sodelovanje, posebno v turizmu

Otvoritvene svečanosti so se udeležili predstavniki oblasti, turističnih in gospodarskih organizacij z obeh mejnih področij - Jutri, v četrtek, bo pripravila večerjo Sirkova gostilna iz Subida

Ob prisotnosti predstavnikov oblasti, družbeno-političnih organizacij, zastopnikov turizma in gostinstva so v ponedeljek zvečer priredili v Park hotelu v Novi Gorici prvo izmed sedmih večerij v okviru tedna goriške kuhinje. Generalni tajnik gospodarske zbornice Slovenije Lojze Fortuna, ki je prevzel pokroviteljstvo nad to skupno akcijo gostinskih delavcev z Goriške in Nove Gorice, je izrazil zadovoljstvo s to pobudo, ki je lahko podlaga za širše oblike sodelovanja. Še tako majhno in na videz nepomembno dejanje lahko z dobro voljo daleč privede. Lojze Fortuna je izrazil nadalje prepričanje, da bo ta pobuda zbližala obe mejni področji ter okrepila zlasti gospodarske stike, saj je to obojestranski interes. Teden goriške kuhinje je zanimiv predvsem s turističnega vidika ter lahko prispeva k večji integraciji turizma na eni in na drugi strani meje.

Direktor zveze trgovcev dr. Antonio Scarano je v imenu goriške delegacije, ki je bila zelo številna in kvalificirana, rekel, da pripisujejo tej gostinsko-turistični prireditvi velik pomen, saj je mogoče na takšen način spodbuditi sodelovanje. Dr. Scarano je rekel, da je «želodec blizu srca» in da je zato tudi skozi želodec mogoče priti do važnih odločitev.

Pozdravni nagovor je imel direktor «Park hotela» Simon Vičič, ki je pozdravil predsednika skupščine občine Nova Gorica Jožeta Šušmelja, sekretarja občinskega komiteja Zveze komunistov Tomaža Beltrama, predsednika občinskega sindikalnega sveta Viljema Pahorja, pokrovitelja Lojzeta Fortuno, predsednika odbora za obmejno gospodarsko sodelovanje pri gospodarski zbornici SRS Aca Čerčeta ter druge zastopnike občine in strokovnih organizacij, kakor tudi člane delegacije iz Gorice župana Pasquala De Simona, dr. Antonia Scarana, predsednika EPT Maria Del Bena, generalnega tajnika trgovinske zbornice dr. Bertolazzija, Feriga in druge. Direktor Vičič je pozdravil tudi udeležbo zamejskih slovenskih gospodarskih operaterjev na otvoritveni svečanosti. «Samo ena misel nas vodi pri organizaciji tedna goriške kuhinje: prispevati k sodelovanju obeh obmejnih področij ter spodbuditi razvoj turizma in ga čimbolj popestriti,» je rekel direktor hotela Park Vičič.

O pomenu te iniciative sta spregovorila še goriški župan De Simone in predsednik EPT Del Ben. Župan je navedel pogoste upravne stike med obema občinama, omenil je izmenjavo koncertov pevskih zborov ter zaželel še več olajšav pri prehajanju meje. Mario Del Ben pa je obljubil nadaljevanje te pobude s prirejanjem tedna novogoriških restavracij in gostišč na naši strani.

V ponedeljek je menu pripravila gostilna «Al Commercio» iz Gradišča. Včeraj je bila na sporedu restavracija Furlan iz Ronk, danes «Da Flego» iz Tržiča, jutri, v četrtek, 22. maja, pa bo pripravila večerjo gostilna «Pri lovcu» (Al Cacciatore) iz Subide pri Plešivem, ki jo vodi znana družina Sirk in pri kateri imajo krminski Slovenci svoje vsakoletno srečanje. V petek bo pripravil večerjo Palace hotel iz Gorice, v soboto pa «snack bar», ki ga ima cav. Ferigo na letališču v Ronkah.

Jutri seja treh rajonskih konzult

Jutri, v četrtek, se bodo sestale tri od devetih rajonskih konzult, in sicer rajonska konzulta za mestno središče (sejo bodo imeli ob 20.30 v prostorih zavoda «Lenassi»), štandreška konzulta (sestala se bo ob 20. uri v župnijski dvorani v Štandrežu) ter konzulta za Stražice (sestanek bo ob 18.30 v knjižnici v Ul. Brigata Pavia). Medtem ko sta se prvi dve konzulti že sestali, bo za konzulto iz Stražic prva seja. Na njej bodo med drugim morali izvoliti predsednika.

Kar se tiče štandreške konzulte, bo jutrišnja seja predvidevala poročilo predsednika Danila Nanuta. Člani konzulte bodo nato začrtali delovni program ter razpravljali o vaških vprašanjih.

Izleti

Prosvetno društvo «Oton Župančič» in športno društvo «Juventina» iz Štandreža priredita 29. maja izlet na Koroško. Srečali se bodo z našimi rojaki v Selah. Odhod iz Štandreža bo ob 5. uri, ob 11. uri bo v Podgori pri Borovljah na sporedu nogometna tekma DSG Sele - Juventina, popoldne pa bo srečanje v namiznem tenisu med DSG Sele - SŽ Dom iz Gorice. Vpisujejo v gostilni Romana in v marketu Maks v Štandrežu.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
v sodelovanju s
SLOVENSKO PROSVETNO ZVEZO in
MLADINSKIM KROŽKOM

priredi naslednja gostovanja:

V GORICI,
v Prosvetni dvorani,
jutri, 22. maja, ob 20.30,
Bertolt Brecht
«IZJEMA IN PRAVILO».

*

V SOVODNJAH,
v Kulturnem domu,
v petek, 23. maja, ob 20.30,
Dario Fo:
«MARKOLFA».

*

V DOBERDOBU,
v Prosvetni dvorani,
v soboto, 24. maja, ob 20.30,
Dario Fo:
«MARKOLFA».

*

Vabljeni

Razna obvestila

Športno društvo «Sovodnje» - odsek za judo obvešča vse mlade na Goriškem, da se lahko vpišejo v sekcijo za judo za prve treninge. Vpisovanje sprejemajo vsak dan od 20. ure dalje v stari šoli v Sovodnjah.

Tajništvo delavske zbornice obvešča, da je pravniški urad CGIL odprt ob ponedeljkih in četrtkih od 17. do 19. ure.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 «Spazio 1999». M. Landau in B. Bayne. Barvni film.
CORSO 17.15—22.00 «Profondo rosso». G. Lavia in M. Meril. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO 16.45—22.00 «La piazza vuota». S. Tuminelli in F. Ricciardi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
CENTRALE 17.00—21.30 «La mano sinistra della violenza». L. Cing in D. Ciang. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «I segreti della casa delle torture». J. Steel in L. Rose. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Un duro per la legge». J. Don Baker. Barvni film.
PRINCIPE 17.30—22.00 «Solaris». N. Bondarčuk. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Kar bo pa bo», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Veliki Gatsby», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Rdeči oblak nad Riatom», ameriški barvni film ob 19.30.

Rojstva, smrti in poroke

ROJSTVA: Anedi Feresin, Michele Gerolin, Federica Bortolotti, Elena Perla.

SMRTI: 82-letna gospodinja Amalia Winkler vd. Winkler, 87-letni upokojenec Angelo Petterin, 85-letna gospodinja Marija Biteznik vd. Leban, 93-letna Maria Pancaldi, 96-letna upokojenka Pierina Valentinčič vd. Pertot, 73-letna Teodora De Rado vd. Granatelli, 41-letni Benedikt Humar.

OKLICI: univerzitetna študentka Fides Leban in uradnik Kazimir Vetrih, uradnica Marta Lunardi in optik Efren Molon, gospodinja Carmelina Lo Re in karabinjer Giovanni Spina, prodajalka Patrizia Turcutto in elektromehanik Silvio Florenin, profesorica Maura Turra in uradnik Marco Zampar, gospodinja Filomena D'Ambrosio in karabinjer Michele Ruzza.

POROKE: delavka Paola Favaro in delavec Evaristo Olivo, vrtnarica Rita Volpi in agent javne varnosti Valter Simeoni, uradnica Annalisa Rossi in uradnik Silvano Larise, frizerka Antonietta Pintar in gasilec Teodoro Cecutta, gospodinja Ida Peterin in delavec Giordano Spessot, delavka Silva Kuštrin in elektromehanik Ugo Zuljan, prodajalka Josipina Humar in uradnik Luciano Donati della Lunga.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

«ZMAGA JUGOSLOVANSKIH NARODOV JE TUDI NAŠA»

Člani «Društva beneških godcev» na proslavi osvoboditve v Ljubljani

Štiričlanska delegacija se je vrnila z bogatimi doživetji

Ob nedavnem praznovanju 30-letnice zmage slovenskega naroda nad nacifašizmom moremo tudi beneški Slovenci zapisati sledeče besede:

«Zmaga jugoslovanskih narodov nad zversko in pobesnelo nacifašistično drhaljo je tudi naša zmaga, ker smo prebivalci tostran Matajurja del celovitega slovenskega ljudstva, ki že nad 1300 let prebiva ob Zilji, Savi, Dravi, Muri, Kokri, Soči in Nadiži.»

Tudi mi, beneški Slovenci, smo k tej legendarni zmagi doprinesli svoj pomembni delež, in to z odločno organizirano in izvedeno narodnoosvobodilno borbo na naših domačih tleh, kjer smo se pod vodstvom Osvobodilne fronte Slovenije borili pogumno in junaško vse dotlej, dokler ni bil popolnoma zrušen nacifašistični stroj zadnje svetovne vojne.

Te mogočne, enkratne slavnosti v Ljubljani, 10. maja 1975, se je udeležila tudi 4-članska delegacija Društva beneških godcev «Vigion Karlič» iz Čedada, v sestavi: Franko Kukovac iz Gornjega Marsina, Lamberto Vogrič iz Sovodnjega pod Matajurjem, Mario Kont iz Ščigle, Anton Birtič iz Mečane. Razen slednjega so ti beneški mladeniči prvikrat obiskali «belo» Ljubljano in jih je nepopisno navdušilo vse, kar so mogli v nekaj urah videti v slovenski metropoli.

Te štiri domačine Nadiških dolin, ki so obenem člani beneškega pevskega zbora «Nedìže glas», je nepopisno prevzelo umetniško dovršeno izvajanje pevskih zborov, vokalnih solistov ter pihalne godbe pod vodstvom dirigenta Jožeta Hribovška.

Ob tisti priložnosti so se beneški fantje slikali v družbi s folkloristi iz Savelj pri Ljubljani, z mladino iz Šmartna pri Litiji, s slavnima opernima pevcema — bratoma Rajkom in Stanetom Koritnikom ter s prvim komandantom Briško-beneškega partizanskega odreda Zvonkom Zvodrom iz Voljč na Tolminskem.

Naša slovenska mladina iz Benečije se ponosno raduje pridobitev slovenske ljudske revolucije, povojne graditve socializma v Jugoslaviji ter velikih kulturnih, družbenih in gospodarskih dosežkov matične domovine Slovenije.

Društvo beneških godcev «Vigion Karlič» iz Čedada bo za svoje članstvo kulturne izlete v pomembnejše kraje Socialistične republike Slovenije.

A. B. M.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM «S. GREGORČIČ» - Gorica

vabi na

ZAKLJUČNO DOMSKO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo, 25. maja, ob 17. uri v domskih prostorih, Svetogorska cesta 84.

Ob 16. uri bo roditeljski sestanek.

Vabljeni starši, vzgojitelji in prijatelji mladine.

V PROSTORIH «LA SERENISSIMA» V GRADIŠČU

V petek odprtje vinskih razstav «Gran Premio Noè» in Doc

Na obeh razstavah bo sodelovalo 81 vinogradnikov iz naše dežele, med katerimi tudi Slovenci

V petek, 23. maja, bodo v Gradišču v razstavnih prostorih «La Serenissima» odprli 10. vinsko razstavo «Gran Premio Noè» in prvo razstavo deželnih zaščitenih vin Doc. Pomen obeh razstav teži predvsem k valorizaciji deželnih vin, še posebno tistih z briškega področja. Uradna otvoritev bo v petek, 23. t. m., ob 18. uri v palači «Torriani» v Gradišču.

Na letošnjih razstavah , «Gran Premio Noè» in Doc, bo sodelovalo 81 razstavljavcev (51 za prvo razstavo ter 30 za drugo), ki bodo razstavljali predvsem znana deželna vina, kot so merlot, cabernet, črni pinot, cabernet-sauvignon (rdeča vina), tokaj, beli pinot, sivi pinot, riesling, verduc, malvazija, rebula, sauvignon (bela vina). Seveda ne bodo na tej razstavi manjkala taka vina, ki predstavljajo posebnost za določene kraje (na pr. ramandolo).

Med razstavljavci so tudi slovenski vinogradniki z vzhodnega in zahodnega briškega področja. Na razstavi «Gran Premio Noè» sodelujejo med drugimi Izidor Polenčič iz Krmina (razstavlja tokaj leta 1974), zadružna klet v Krminu, Emil Šfiligoj z Oslavja (rebula 1974), Ciril Sirk iz Krmina (tokaj 1974), beli pinot 1974 ter merlot 1974), Bužinel iz Krmina (merlot 1974, sauvignon 1974, tokaj 1974), ter bratje Terpin iz Števerjana (merlot 1974). Na razstavi Doc sodelujeta Emil Šfiligoj z Oslavja (vino «collio» 1974, sivi pinot 1974) ter Mario Mikluš iz Števerjana (riesling 1974).

Vzporedno z vinskima razstavama, ki bosta trajali do 2. junija, so prireditelji pripravili razne manifestacije vinogradniškega značaja. V ponedeljek, 26. in torek, 27. maja, bo razstava namenjena pokušalcem vin. V občinski kinodvorani bodo v četrtek, 29. maja, ob 11. uri vrteli dokumentarni film o vinogradništvu v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Nazadnje bo v petek, 30. maja, ob 18. uri sestanek članov deželnega odbora Agriturist.

ČEPRAV URADNA NEMČIJA NI SLAVILA 30-LETNICE MIRU

Na frankfurtskem Roemerbergu so se zbrali nemški antinacisti

Kakih 40 tisoč preživelih nasprotnikov Hitlerja in njegovega režima se je spet zbralo in oživilo staro koalicijo - Kako pa je bilo v kapelici?

BONN, sredi maja. — Ko bo to pisanje prišlo pred bralca, bo slavje ob 30-letnici zmage nad nacizmom že povsod mimo in bo ves svet vedel le to, da so bili skoraj vsi «veljaki» v Bonnu srečni, ko v Zahodni Nemčiji tega slavljenja ni bilo, kajti «večino zahodnonemškega prebivalstva sestavljajo ljudje, ki z vojno, s Hitlerjevo vojno nimajo nič skupnega». In vendar ni bilo vse tako, kajti res, da 500 dnevnikov, kolikor jih izhaja v Zahodni Nemčiji, ni sicer, razen ene častne izjeme, niti zabeležilo, da je bilo v Frankfurtu veliko, množično zborovanje, da se je v Frankfurtu zbralo okoli 40 tisoč ljudi, da bi proslavilo 30-letnico osvoboditve izpod Hitlerjevega jarma, da bi proslavilo 30-letnico konca vojne, toda če tisk slavja ni zabeležil, je slavje vendarle bilo. Slavljenje je bilo pomembno in dovolj kvalificirano, pa čeprav je o njem pisal en sam edini časopis, neki frankfurtski krajevni dnevnik, ki je vest o praznovanju padca nacizma skrčil na nekaj vrstic.

Rekli smo, da je bila ta proslava kvalificirana. Res, v Frankfurtu ni bilo na proslavi predstavnikov deželne ali zvezne vlade. Še več, proslava ni bila «uradna prireditev», pač pa je to bila proslava «na meščansko pobudo», proslava, pri kateri so sodelovali nemški antifašisti, skupine zahodnonemških državljanov, za katere je dan kapitulacije nacistične vojske pomenil tudi dan osvoboditve. Bili so to Nemci, ki so delili usodo antifašistov širom po vsej Evropi, bili so to Nemci, ki so Hitlerjeva leta preživeli po zaporih, po koncentracijskih taboriščih, ali pa so si rešili življenje v begunstvu. Nekateri, posebno mlajši, so se vključili tudi v konkretno antihitlerjevsko borbo. Skratka, teh 40.000 ljudi, kolikor se jih je zbralo v Frankfurtu, so doživljali med vojno usodo milijonov drugih Evropejcev, ali so celo to borbo preživeli med njimi kot begunci v posameznih deželah, do koder ni prišla Hitlerjeva gestapovska ali esesovska roka.

Na frankfurtskem Roemerbergu je na neki način ponovno živela široka koalicija, ki se je upirala Hitlerju. Pri organiziranju zborovanja so sodelovali nekdanji sindikalisti, književniki, člani meščanskih liberalnih strank, nadalje komunisti, socialni demokrati in celo cerkveni funkcionarji, med katerimi je bil tudi znani pastor Niemöller, katerega ime je bilo nekaj let simbol krščanskega odpora proti Hitlerju, ko je ta leta 1933 prišel v Nemčiji na oblast.

Vsi ti ljudje so prispeli v Frankfurt posamično in v lastnem imenu. Nihče ni nikogar zastopal, vsak je prišel zase. Še več, tudi člani komunistične partije, socialdemokratske stranke in drugih strank, so prišli na zborovanje v Frankfurt kot posamezniki ne pa v imenu teh prav gotovo preverjenih antifašističnih strank. Zakaj? Za marsikatero zahodnonemško politično gibanje 8. maj ni dan slavja, ni dan radosti, ni dan osvoboditve.

V nasprotju z množično proslavo na Roemerbergu je uradna Zahodna Nemčija 8. maj «slavila» skrajno skromno in na tiho. Pravzaprav proslave niti ni bilo in je predsednik zahodnonemške republike Walter Scheel ob tej priložnosti rekel da je osvoboditev Nemčije prišla od zunaj. Dobesedno je rekel: «Mi, Nemci, nismo bili sposobni sami zrušiti režima, odvreči jarma. Pol sveta je bilo treba prej uničiti, preden je bil Adolf Hitler odstranjen s svetovnega političnega torišča.» Za torišče tega Scheelovega govora, iz katerega smo povzeli gornji odstavek, pa ni bil izbran kak trg, na katerem naj bi se bila zbrala množica, pač pa je svoje misli izrazil ožji družbi, ki se je zbrala v študentovski kapelici nekega vseučilišča, gornje besede pa so bile izrečene v znak priznanja «nekdanjim nasprotnikom, ki slave ta dan» in v znak spoštovanja «žrtvam, ki so dale svoja življenja za zmago pravice nad krivico».

Njegove besede je poslušalo le malo «izbrancev». V zelo majhni kapelici je ostalo več sedežev praznih, predvsem vsa tista mesta, ki so bila predvidena za delegacijo krščansko - demokratske stranke. Ti so se opravičili s svojimi «neodložljivimi obvezami» in demonstrativno vsi izostali.

Pravzaprav je vsa ta prireditev bila jasna manifestacija različnega gledanja na zlom in razpad nacizma ter na začetek novega življenja v Zahodni Nemčiji po totalni katastrofi leta 1945. Nihče med temi ljudmi ne oporeka, da je Nemčija tedaj doživela katastrofo. Toda kakšno in zakaj?

Mnogi Nemci še danes niso preboleli te katastrofe in prav ta način gledanja na one dni označuje njihovo stališče do povojnega razvoja Zahodne Nemčije. Za enega od odsotnih iz študentovske kapelice, za predsednika CDU, torej za demokristjana Kohla, ki je pred nedavnim postal več ali manj uradni kandidat za kanclersko mesto, je 8. maj 1945, torej dan podpisa premirja «dan kapitulacije in žalosti zaradi dejstva, da so milijoni Nemcev v vojni in izgnanstvu izgubili zdravje, premoženje in domovino». Za drugega odsotnega voditelja, za znanega krščanskodemokratskega «veljaka» Carstensa datum 8. maja ni dan slavja, ker «ta dan označuje razpad nemškega rajha in izgon dveh milijonov Nemcev z njihove zemlje». Seveda misli Carstens na tiste Nemce, ki so pred Rdečo armado in Poljaki pobegnili iz vzhodnih predelov nekdanjega velikega rajha. Za znanega strokovnjaka za zunanjo politiko v okviru CDU Marxa pa je 8. maj 1945 «pomemben le zato, ker je bilo tega dne zapečateno dejstvo, da je vzhodna Evropa prišla pod komunistično diktaturo».

S kapitulacijo nacistične Nemčije in njenih «satelitov», se je 8 maja 1945 zaključila najbolj sramotna stran v nemški zgodovini. Večina zahodnih Nemcev, preprostih ljudi, se tega dejstva zaveda. In to kljub temu, da je večina teh ljudi vseh teh 30 let od zloma do danes nekako bežala pred to preteklostjo, pred dobo, ki spominja le na smrt, na ruševine, pogorišča, na zlom, kakršnega Nemci niso doživeli še nikoli v svoji zgodovini. Koliko se sedanji zahodni Nemec še more počutiti krivega za fašistično preteklost svoje domovine, to mora razčistiti s samim seboj: odrasli Nemec, ki je v tisti dobi sam to doživljal, na svoj način, mladi Nemci gledejo na to, kako na nemško vino danes gleda.

«Nemcem morajo strahote vojne ostati v zavesti». Tako je poudaril Willy Brandt tudi v teh dneh, kajti «tudi nemški narod je drago plačal blaznost včerajšnjega dne». «Naš narod mora biti pripravljen, da pošteno razčisti prav ta del svoje zgodovine», je dobesedno rekel Willy Brandt, edini nemški državnik, ki se je dodobra zavedel krivde Nemčije do preteklosti in sedanjega položaja. To pa je povsem v liniji politične smeri, ki jo je obral W. Brandt, prvi povojni zahodnonemški politik, ki je vzel v poštev poraz in začel odpirati novo poglavje v zgodovini Nemčije. To pa je program politike miru in demokratičnega razvoja, s katerim se Zahodna Nemčija opira na Zahod, vendar hkrati išče roko sprave z Vzhodom.

Kot vidimo, je Zahodna Nemčija bolj skromno proslavila 30. obletnico zrušenja nacizma. Eni, majhna manjšina, so ta dan proslavili pošteno in iskreno. Drugi so v ozkem, zelo ozkem krogu skušali vsaj formalno dati poudarka neki obletnici.

CIA pripravljala atentat na Fidela Castra

NEW YORK, 20. — Rockefellerjeva komisija, ki proučuje dejavnost ameriške obveščevalne službe CIA, je zvedela za dokumente, iz katerih izhaja, da je leta 1961 CIA sodelovala z mafijo v pripravah zarote proti Fidelu Castru. To zatrjuje danes «New York Times», ki navaja dovolj prepričljive vire iz ameriškega glavnega mesta.

Newyorški dnevnik v svojem pisanju nadalje zatrjuje, da so te dokumente odkrili in iz njih izhaja, da je bila CIA v stikih s Samom Giancano, predstavnikom organiziranega čikaškega podzemlja, ter z Johnom Osellijem, plačancem, ki je pripravljen za denar storiti vse. Namen te povezave med obveščevalno službo in mafijo je bil umoriti Fidela Castra.

Obstoj dokumentov je praktično prvi pisan dokaz iz tedanje dobe, dokaz da je CIA tedaj pripravljala ta atentat na Fidela Castra in to s pomočjo članov mafije. Časnikar Jack Anderson je že 1967. leta odkril te spletke in povedal, da mu je to razkril agent FBI Robert Maheu, ki je bil v tesnih zvezah z bogatašem Howardom Hughesom, ki da je najel omenjena mafijevca za umor. Anderson je tedaj rekel, da so 1961 napravili dva poskusa umora, prvega z zastrupljenimi kašeji, v drugem primeru pa so se na Kubi izkrcali tudi izbrani ostrostrelci.

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Stefan Zweig:

«ROMAIN ROLLAND»

V biografskem romanu avstrijskega židovskega pisatelja Stefana Zweiga, posvečenem francoskemu pisatelju Romainu Rollandu, se srečujeta dva sorodna človeka, dva pisatelja biografij in dva prijatelja. Stefan Zweig je svojim uspelim biografijam dodal še biografijo velikega francoskega humanista. Francoski humanist, pisatelj in esejist Romain Rolland, avtor mnogih heroičnih biografij, pa je sam doživel, da je upodobljen v delu, ki je nastalo po prvi svetovni vojni, leta 1920. To delo smo zdaj v prevodu Helene Menaše in v izdaji Državne založbe Slovenije dobili tudi v slovenščini. Knjigi je dodana tudi spremna beseda o pisatelju in o upodobljencu, poseben dodatek knjige pa predstavlja zapis o odmevih Rollandovih del med Slovenci.

Stefan Zweig, rojen na Dunaju leta 1881, je bil svetovni popotnik, pisatelj, humanist in borec za duhovno edinstvo Evrope ter nasprotnik vojne. Bil je v času med obema vojnama ena najbolj znanih osebnosti evropske kulture. Kot pisatelj se je posvečal predvsem eseju in biografiji; napisal je esejistične monografije posvečene velikim svetovnim osebnostim. Tako je svoja dela posvetil Magellanu, Nietscheju, Verlainu, Verhaerenu Baudelairu.

Pisal pa je tudi novele, pesmi, eseje in romane, med katerimi so znani zlasti biografski romani o Fouchéju, Mariji Stuart, Mariji Antoinetti, Erazmu Rotterdamskemu. Svojo življenjsko pot je končal leta 1942 v Južni Ameriki, kamor je pobegnil pred nacizmom in kjer si je sam vzel življenje.

Prav tako je še pomembnejši pisatelj, muzikolog in humanist, Romain Rolland (1866 - 1944), ki smo ga pobliže spoznali zlasti po vojni, ko smo tudi v slovenščino prevedli njegova poglavitna dela. Življenjepisma študija v šestih zvezkih, posvečena Beethovnu, roman v desetih knjiga Jean Cristophe, Miklavz Braugnon, to so le nekatera dela tega izredno plodovitega pisatelja, dramatika, biografa in esejista, ki se je boril za ideje prijateljstva med narodi.

Znano je, da je bil Rolland prijatelj Maksima Gorkega, da ga je obiskal v Moskvi, da se je boril za izpustitev Moše Pijade iz zapora, da je kontaktiral z Gandhijem in drugimi velikimi osebnostmi.

Zanimiva je torej knjiga, ki jo je napisal Zweig, sam velik pisatelj, avtor biografij in humanist in jo posvetil sorodnemu človeku, pisatelju, humanistu in avtorju biografij Romainu Rollandu. Slovenskemu bralcu se s to knjigo, ki prikazuje Rollandovo življenje in delo, predstavlja košček duhovnega bogastva dveh kulturnih velikanov; v zanimivo pripovedovanem delu ki odpira nove poglede na velikega francoskega pisatelja, na njegovo delo in njegove ideje.

Sl. Ru.

Konec januarja letošnjega leta so v Sloveniji našteli 518.467 radijskih aparatov in 344.677 televizijskih sprejemnikov. V vsej Jugoslaviji pa je bilo tedaj 3 milijone 975.828 radijskih aparatov in nič manj kot 2,742.368 televizijskih sprejemnikov. Največ sprejemnikov v absolutnem merilu imajo v Srbiji, in sicer 1,495.239 radijskih aparatov in 1,056.208 televizijskih sprejemnikov. Seveda šteje Srbija s priključenima pokrajinama največ prebivalcev in je zato logično, da ima več radijskih in televizijskih sprejemnikov, pa čeprav kaže, da ima tudi relativno več radijskih aparatov in sprejemnikov kot druge republike.

VEST PRIHAJA IZ NEMŠKEGA PODJETJA «VOLKSWAGEN»

Ko bo zmanjkalo bencina bomo vozili na metanol?

Prednosti morebitnega novega goriva: neizčrpne zaloge in mnogo čistejši zrak
Na sedanjem motorju so potrebne le neznatne spremembe - Kaj bodo rekle «sestre»?

V neki medicinski strokovni reviji smo kmalu po vojni brali, da vojna pomaga k bolj pospešenemu razvoju medicine, prvenstveno kirurgije. Res je, v času vojne se tudi nevešč medicinec lahko nauči kirurških veščin, ker je pač na bojišču ali tudi v zaledju zaradi bombnih napadov veliko več dela kot v mirnem času, vendar menimo, da ni potrebna vojna za to, da bi se medicina ali le kirurgija bolj naglo razvijali.

Nekaj podobnega je z motorizacijo. V trenutku, ko je pred dvema letoma prišlo do energetske krize in ko je začela cena nafte naglo rasti, so se v številnih laboratorijih in inštitutih začeli mrzlično ukvarjati z vprašanjem, kako in s čim nadomestiti vedno dražji bencin za motorna vozila. Vsi napori celih množic strokovnjakov niso doslej dali večjih rezultatov. Tudi prejšnji napori, namreč poskusi z električnim avtomobilom so več ali manj odpovedali. Prav tako niso dali nobenega rezultata eksperimenti motorja na paro oziroma vodik. In vendar kaže, da so nekje zadeli v črno. Nočemo trditi, da je problem rešen, toda pot k uspehu je bila izbrana in vse kaže, da vodi v pravo smer.

Največje avtomobilsko podjetje v Zahodni Nemčiji — družba Volkswagen — iz Wolfsburga je v sodelovanju z zahodnonemškim zveznim ministrstvom za razvoj in tehnologijo izdelala in opremila štirideset različnih svojih vozil, ki jih poganja novo gorivo - metanol. Nekatera izmed teh vozil so že opravila 30 in tudi več tisoč kilometrov poti in rezultati so kar dobri, obetavni.

Kaj je metanol? Temu smo nekoč rekli tudi metilni alkohol. Osnovna prednost novega goriva je v tem, da obstajajo praktično neomejene količine tega goriva, ker moremo ta plin pridobivati iz zemeljskega oziroma prirodnega plina, iz premoga, pa tudi iz navadnih smeti, ki tako rekoč že ogrožajo obstoj prirode, saj se v razvitem svetu povsod otepajo s problemom, kam s tolikšnimi količinami odpadkov in smeti. Polovica odpadkov, s katerimi se danes razviti svet ubada, se lahko spremeni v avtomobilsko gorivo.

Druga prav tako pomembna prednost novega goriva je občutno zmanjšanje škodljivih sestavin v izpušnih plinih. Že v eksperimentalni fazi je motor, ki ga poganja metanol, mogel zadovoljiti vse evropske zadevne norme, kar pa se tiče zelo strogih ameriških zadevnih predpisov o čistem zraku, je metanol še vedno izpod predpisov le kar zadeva tako imenovani hladen start. Dokler se namreč motor ne segreje, oddaja nekoliko več škodljivih sestavin kot jih ustrezna ameriška zakonodaja dopušča. Brž ko se motor segreje, je vse v redu. Tudi za Ameriko.

Zanimivo je, da že mešanica med bencinom in metanolom, torej mešanica, v kateri je le 15 odst. metanola, občutno zmanjšuje količino škodljivih plinov, predvsem zelo škodljivega ogljikovega monoksida.

Še ena prednost novega goriva: kadar namesto bencina izgoreva v avtomobilskem motorju metanol, pridobi vozilo za 10 odst. večjo brzino. Toda to le v primeru visokega števila obratov, kajti pri nižjem številu obratov ta prednost povsem izgine in je učinek tega goriva še manjši od učinka bencina.

V začetku so strokovnjaki podjetja Volkswagen sklepali, da bo metanol škodljivo deloval na motor, predvsem še na ventile. Toda dr. Bernhardt, ki vodi poskuse z novim gorivom, je izjavil, da so dosedanji rezultati več kot ohrabrujoči. Doslej niso ugotovili nobenih težav, tudi na ventilih ne, in motorji, ki so jih odprli po 30 tisoč kilometrih opravljene poti, so bili bolj čisti od motorjev na bencinski pogon.

Seveda se postavlja vprašanje, kakšen bo motor, ki se bo zadovoljil z novim gorivom? Tudi tu ni problemov. Navaden dosedanji «motor z notranjim izgorevanjem» se z lahkoto prilagodi novemu gorivu. Osnovna razlika je v dodatnem sistemu za ogrevanje dovodnega kanala, štandardni razpršilnik pa se nekoliko spremeni. To je vse. Kvečjemu bi morali k temu dodati še majhen priključek: ker se namreč motor na metanol zelo težko prižiga pri zelo nizkih temperaturah, bi v zimskih mesecih mogel priti v poštev še majhen rezervarček z bencinom, ki bi služil le za štartanje, za prižig motorja.

Kaj pa poraba, stroški, cena?

Enak motor pri enakem načinu ali režimu vožnje porabi dvakrat več metanola kot bencina. Toda v podjetju Volkswagen strokovnjaki pravijo, da je metanol dvakrat cenejši od bencina. Potemtakem bi bila cena goriva enaka. Iz tega izhaja, da vozaču trenutno to ne bi prav nič koristilo. Toda to velja le za sedaj. Če bi namreč začeli metanol proizvajati v velikih količinah, če bi uničevanje smeti pravilno «preusmerili» v izdelovanje metanola, če bi premog v večjih količinah spreminjali v ta plin, bi pri velikih proizvodnih količinah proizvodna cena prav gotovo padla in bi tudi vožnja z metanolom bila cenejša. Nekateri vidijo možnost pocenitve proizvodnje metanola tudi v izkoriščanju viška toplotne energije, ki nastaja v jedrskih elektrarnah. Skratka, obeta se možnost cenejšega metanola, cenejšega goriva, cenejše vožnje.

Če k temu dodamo še dejstvo, da je novo gorivo manj škodljivo od sedanjega bencina, prideta v poštev kar dve prednosti, ki bi ju ne smeli kar tako zavreči.

Kdor je sedel za volan Volkswagnovega vozila na metanol, pravi, da ni opazil nobenih razlik med tem vozilom in med normalnim vozilom, oziroma med vozilom na bencin. Edina razlika je morda v začetnem počasnejšem pospešku, vse drugo pa je bilo povsem normalno.

Morda je družba Volkswagen vendarle ubrala pravo pot. Pri tem pa se hkrati postavlja vprašanje, kaj bodo ob tem rekli v vodstvih velikih petrolejskih družb. Res je sicer, da svetu primanjkuje energije, da je prav višja cena nafte povzročila precejšnjo zmedo. Toda družbe, ki gospodarijo svetu, ne bodo popustile, dokler ne izkoristijo vseh možnosti. Sicer je res, da je na svetu nad 250 milijonov vozil na bencin oziroma nafto, toda že omenjeni priključki so malenkostni in zdrav čist zrak tudi nekaj pomeni. Sicer je res, da motorizacija požre kvečjemu 15 do 20 odst. nafte, toda tudi to za lastnike petrolejskih vrelcev in čistilnic veliko pomeni. Sicer pa bo novost, če bo prišla v poštev, koristila prihodnjim generacijam, če ne bo nam.

V okviru proslav ob 30-letnici osvoboditve je PD «Valentin Vodnik» iz Doline pripravilo dve primerni fotografski razstavi. Eno razstavo je pripravil Edi Šelhaus in sicer razstavo svojih slik iz dobe partizanščine, naš fotoreporter Mario Magajna pa je pripravil razstavo slik vseh spomenikov padlim na Tržaškem. V prostorih društva so hkrati razstavljali tudi slovenske knjige in plošče v glavnem s partizansko tematiko. Na sliki: ljudje z zanimanjem gledajo razstavljene slike. Na spodnji sliki pa vidimo zagrebškega slikarja - naivca Bijelića, ki razstavlja v Tržaški knjigarni. Ob njem njegova žena ter jugoslov. konzul v Trstu Kovačič s soprogo

V OGNJENEM VRTINCU

Risbe Vladimir Herceg *Besedilo Ciril Galè*

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 21. MAJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

12.30 *Poljudna znanost: Obisk v muzeju*
12.55 *Anketa o poklicih: Posebna serija o obrtih*
13.30 DNEVNIK
14.10 *Vzgojni problemi*
16.00 - 17.00 *Šola*
17.00 DNEVNIK
17.15 *Program za najmlajše:*
NEVERJETNE PRIGODE ROBINSONA CRUSOEJA
17.45 *Program za mladino*
18.10 *Deček in galeb* — dokumentarec
18.45 *Poljudna znanost:* OLMEDO
Preučevanje neke skupnosti — drugo zaključno nadaljevanje o majhni skupnosti na Sardiniji, kjer se začenjajo razmere naglo spreminjati.
Do sprememb prihaja iz dveh razlogov: zaradi notranjih silnic in zaradi dejavnikov ki od zunaj vplivajo na skupnost. Posebno v primeru Olmeda na Sardiniji prihaja v poštev zunanji pritisk, rekli bi raje zunanji vpliv na naglo spreminjanje razmer v kraju, ki je desetletja, stoletja zaostajal za ostalimi predeli, sicer v splošnem zaostale Sardinije
20.00 DNEVNIK
20.40 NEKATERE AFRIKE
Oddajo sta pripravila Alberto Moravia in Andrea Andermann, ki v današnjem nadaljevanju pripovedujeta o severnem delu Kameruna, koder človek naleti še vedno na največje sesalce na kopnem, namreč na slone, žirafe, povodne konje itd. Toda srečanje s krokodilom te miselno požene nazaj v prazgodovino, v davno dobo. Odtod vodi pot preko gora Kapsiki, kjer je erozija močno poškodovala prirodno okolje, tako da se človeku zdi, kot bi hodil po nekakšnih ruševinah nekega zemljepisnega področja, ali kot bi se neka nadnaravna sila razdvajala nad tem področjem. Iz Kameruna vodi nato pot v sultanat Rey Bouba in se tako v trenutku znajdemo v srednjem veku, kajti tu ima vladar v svojih rokah življenje in smrt svojih državljanov
21.40 *Športna sreda — Kronike in rezultati glavnih športnih dogodkov*
22.45 DNEVNIK in *Vremenska slika*

DRUGI KANAL

19.00 *Športni dnevnik:* KOLESARSKA DIRKA PO ITALIJI
20.00 *Večerni koncert*
20.30 DNEVNIK
21.00 *Mojstri kinematografije:* VITTORIO DE SICA
I DUE MARESCIALLI
Film je režiral Sergio Corbucci in igrajo v njem poleg V. De Sice še Totò, Elvi Lissiak, Gianni Agus, Olimpia Cavalli itd. Nocojšnji film je nastal leta 1961 in je ambientiran v dobi premirja v Italiji, ko je italijanska vojska položila orožje in so Italijo vse do Sicilije zasedli Nemci. V tej dobi so se ljudje «znašli kot so se znali», da bi se pač kakorkoli izmazali iz težavnih razmer. Eden teh je tudi tatič Capurro, ki se je komaj, komaj rešil ječe, ker je izkoristil za pobeg bombni napad in se v nekem južnem središču «prelevil» v karabinjerskega podčastnika. In tako se začne tu borba med pravim, resničnim karabinjerskim maršalom in med tem njegovim improviziranim dvojnikom

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10 *Šola*
Neuvrščeni, Zagorje, Nove knjige, Slovstvo, Vzgojni izobraževalni proces, Osvoboditev, Varstvo okolja, Raketni motor itd.
17.25 *Viking Viki* — risani film
17.50 *Obzornik*
18.05 *Mladi za mlade*
18.40 PO SLEDEH NAPREDKA
Prvi prispevek oddaje «*Po sledeh napredka*» bo prikazal, kako je podjetje «Iskra» s sodobnimi napravami poskrbelo za varnost in nadzorstvo nad prometom na železnicah. Naprave za daljinsko vodenje, avtomatski progovni blok ter hitre in zanesljive telekomunikacijske naprave sestavljajo funkcionalno telo varnostnega sistema. Tekst, ki spremlja slikovni prikaz delovanja naprav, je pripravil inž. Marjan Klopavčar. V drugem delu oddaje bodo na vrsti zanimivi tuji filmski prispevki o dosežkih na področju elektronike, okolja in energetike
19.10 *Risanka*
19.30 DNEVNIK
20.05 *Film tedna:* PETERKA SINJIH VIŠAV
Gre za sovjetski film, ki ga je 1969 napravil Vladimir Sredelj. Film bo predstavil akcijsko dramo skupine petih pogumnih padalcev - diverzantov, ki so jih z letalom spustili v nemško zaledje, da bi preverili novice o nemških pripravah na kemijsko vojno
21.35 *Miniature: Vrnitev pesnika Ivana Cankarja*
21.50 DNEVNIK
22.05 *Nogometna tekma:* TWENTE — BORUSSIA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 *Otroški kotiček* — risanke
20.15 DNEVNIK
20.30 NOGOMETNA TEKMA TWENTE — BORUSSIA
22.10 *Dokumentarni film «Raid Capo Nord»*

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Koncert; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Zbor in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simfonični koncert; 22.25 Filmski motivi.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Glasbeni cocktail; 9.00 Mali umotvori velikih mojstrov; 9.30 Prisluhnimo jim; 10.10 Otroški kotiček; 10.45 Glasba in nasveti; 11.45 Orkester «La Vera Romagna»; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Notranjepolitične aktualnosti; 14.10 Plošče; 15.45 Juke box; 15.00 Zborovsko petje; 15.30 Ansambel Smith; 15.45 Poskočne; 16.45 Godalni orkester koprske šole; 17.15 Nosilci krajevne samouprave; 18.00 Progresivna glasba; 17.30 Zabavna glasba; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisan glasbeni spored; 20.00 Zborovsko petje; 21.00 Literarna oddaja; 21.20 Zagrebški solisti; 22.00 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbran program; 14.05 Četrti zvok; 14.40 Nadaljevanka; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 18.05 Plošča za poletje; 19.30 Pisana glasba; 29.20 Ponovno na sporedu s C. Caselli; 21.15 Radijski oder.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Glasbena pravljica; 9.40 Temelji marksizma; 10.15 Urednikov dnevnik; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Naši operni pevci; 15.45 «Loto vrtiljak»; 16.45 Orkester Ennio Morricone; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Mlada pesem; 18.05 Naš razgovor; 18.35 Predstavljamo vam...; 19.40 Ansambel Mojmira Sepeta; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Komornoglasbeni studio; 22.20 S festivalov jazza; 23.05 Lirika Vzhodne Nemčije; 23.15 Jug. pevci zabavne glasbe.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte navezati stike s poslovnimi osebami. Odkrito pojasnilo bo koristnejše od diplomatskih manevrov.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne mešajte svojih čustev s poslovnimi interesi. Omilite nekoliko svoje kritike.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Podvig, ki ga boste uresničili skupno s sodelavci, vam bo uspel. Ne bodite preveč trdosrčni.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Dan je primeren za dokončne odločitve, katerim bodo sledili uspehi. Razumevanje z ljubljeno osebo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) S pomočjo nekega prijatelja boste dokončali važen načrt. Ne zaupajte popolnoma novim znancem.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Želo zanimiv dan v finančnem pogledu, saj boste zadeli v črno. Neka oseba bo spremenila svoje mnenje o vas.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Nekateri dogodki bodo vzpodbudili vaš optimizem. Več razumevanja za družino.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Prejeli boste zanimivo ponudbo, vendar jo preučite dobro. Prijeten večer s prijatelji.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nova okoliščina bo vzbudila v vas dvom glede uspeha nekega posla. Razčistite neko družinsko zadevo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Trenutek je primeren za zaključitev delikatne naloge. Iskrenost

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odličnirezultat nekega posla vam bo utrdil zaupanje v bodočnost. Ne bodite ljubosumni.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Manjša poklicna nevšečnost vas bo vrgla iz tira. V veliko uteho vam bo zvestoba nekega prijatelja.

Odvetnik svetuje

V tej strokovni rubriki naš pravni svetovalec, goriški odvetnik dr. Peter Sanzin, seznanja čitatelje z vsakdanjo problematiko pravnega značaja, tako z lastnimi sestavki, kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarno dr. Sanzina v Gorici (Ul. Duca d'Aosta 42).

OPOREKANJE PRAVIC PRI NEPREMIČNINAH

Prišel sem v družbi v pogovor z možem, ki pravi, da ga že od nekdaj zanimajo pravna vprašanja, da ima doma vse kodekse in celo nekatere strokovne knjige o lastninskih in drugih pravicah nad nepremičninami. V pogovoru je prišlo do izraza, da se mož na marsikaj razume, res le kot samouk; vendar je prizadeti, morda preveč gotov svojega znanja, zavzel stališče, ki ga je spravilo s sosedom v neljub sodni spor, ki se utegne slabo končati.

Po očetovi smrti je prizadeti uredil zapuščino in prepisal premoženje na svoje ime. Pri pregledih na zemljiški knjigi je ugotovil, da ima sosed že iz časov pred prvo svetovno vojno vknjiženo pravico prehoda skozi njegov gozd na drugo parcelo. Služnost je bila lepo narisana na mapi in je kazala pot, katere se je sosed moral posluževati; toda pot na mapi ni odgovarjala — kot mi je pravil sobesednik — dejanskemu stanju, kajti v resnici je poljska pot po gozdu tekla veliko niže, skoro pod hribom. Prizadeti je stopil v stik s sosedom, ga seznanil z odkritjem in ga pozval, naj se drži stare poti (o kateri je bilo še nekaj sledu na terenu). Sosed mu je odvrnil, da že od nekdaj vozi po današnji poti, ki jo je menda uredil že njegov prednik, da nima nikakega namena sprejeti kakršnekoli spremembe; skratka, prišlo je do prepira in prizadeti je sklenil «uveljaviti svoje pravice» tako, da je očistil in popravil staro pot in zaprl drugo, novejšo, za katero ni bilo nikjer napisano, da sploh obstaja.

Nastal je spor, sosed je vložil tožbo in sedaj pravda teče že drugo leto. «Mislim, da imam prav, ko se sklicujem na staro mapo in na pot, ki je tam narisana; to je stvar principa in med drugim bi mi tudi zelo prav prišlo, da bi sosed ne hodil več po sedanji poti, ker nameravam tam v bližnji bodočnosti posekati gozd in urediti majhen vinograd zaradi ugodnega terena in sončne lege», je nadaljeval prizadeti mož ter me vprašal za mnenje o celotni zadevi.

Nisem mogel, niti hotel dati odgovora o poteku pravde o čemer je poklican odvetnik, ki v tožbi zastopa njegove interese.

Na splošno je videti, da se je prizadeti le prenaglil, ko je, zanašajoč se na svoje poznavanje zakonov, samovoljno zaprl prehod, oziroma popravil in zopet usposobil staro pot.

Predvsem je treba poudariti, kar sem že povedal v tej rubriki, da zakon prepoveduje vsakršno samovoljno iniciativo posameznika: če se komu zdi, da se mu godi krivica ali da so drugače njegove pravice in interesi ogroženi, mora iskati zaščite na sodišču.

Prizadeti je nadalje pozabil, da so vse pravice podvržene zastaranju, tudi pravice nad nepremičninami. V danem primeru je videti, da je sosed uporabljal novo pot več kot dvajset let, in to javno, stalno in nesporno, kar daje predvidevati, da bo zahteval na sodišču pripositvovanje usucapione) služnosti prehoda po novi poti.

Zemljiška knjiga je osnova za vsakršno ugotavljanje lastnine in drugih pravic nad nepremičninami, vendar bi bilo zgrešeno misliti, da je vse, kar je tam napisano, sveto in nedotakljivo: niso redki primeri, ko vknjižbe (predvsem stare in po dednem nasledstvu) ne odražajo resničnega stanja, ker je na primer tretja oseba z več kot dvajsetletno suvereno posestjo (na lastnini, užitku, uporabi, služnosti itd.) prevzela pravice starega gospodarja.

Želeti je, da se ljudje čim več izobražujejo in izpopolnjujejo tudi v pravnih aspektih vsakdanjega življenja, vendar, če se kaže potreba po konkretnem uveljavljanju lastnih pravic, je pa le priporočljivo, da gredo predhodno po nasvet k odvetniku ali kakemu strokovnjaku.

Patronat KZ - INAC svetuje

V tej rubriki naš izvedenec Boris Simoneta seznanja čitatelje z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat KZ INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 12. ure.

ODKUP DELOVNE DOBE

Vpr.: «Redno sledim vaši tedenski rubriki, v kateri rešujete zavarovalne probleme mnogih bralcev, zato sem se odločila, da vam posredujem tudi svoj primer, ker si nisem prav na jasnem, kaj naj storim. Rojena sem v Trstu maja 1908 in sem zaradi revščine v družini delala kot šivilja v neki krojačnici že od štirinajstega leta dalje, vendar takrat niso plačevali prispevkov. Po poroki sem opravljala doma gospodinjska dela in se nisem več nikjer zaposlila, tako da trenutno ne morem uveljaviti niti enega zavarovalnega prispevka. Sedaj prejemam kot vdova le minimalno družinsko pokojnino po možu. Rada bi vaš nasvet v zvezi z odkupom delovne dobe 1920—26: se mi splača, da odkupim to dobo zame in eventualno tudi po možu? Po moji logiki sklepam, da bi mi priznali premalo prispevkov in ne bi dosegla svoje pokojnine; če bi pa odkupila moževo delovno dobo, se mi najbrž ne bi povečala že itak minimalna pokojnina. Upam, da moji zaključki niso pravilni in da mi boste vi nakazali pot, da se finančno malo okoristim, ker moj trenutni prejemek ne zadostuje za še tako skromno življenje. Že vnaprej prisrčna hvala za prijaznost.»

Sodeč po vašem podrobnem opisu ni stanje prav tako tragično, nasprotno obstajajo vsi pogoji, da dosežete odkup delovne dobe v razdobju 1920-26 tako za svojo dejavnost, kot tudi po vašem pokojnem možu. Odkup prispevkov se vam bi v vsakem primeru izplačal (čeprav ne takoj) in se vam bi bogato obrestoval tako na neposredni invalidski pokojnini, kot na družinski pokojnini. Da bo celotna procedura jasnejša tudi ostalim našim bralcem, analizirajmo skupaj podrobneje oba odkupa delovne dobe in koristi, ki bi jih imela.

Vaš osebni odkup delovne dobe 1920-26 ne bo popoln, ker zavarovalni zavod prizna zavarovalne prispevke za podrejeno delovno razmerje po dovršenem petnajstem letu starosti. To pomeni, da vam bo INPS priznal dobo od maja 1923 do 28. 2. 1926. se pravi skupno 2 leti in 10 mesecev. Kar nimate drugih zavarovalnih prispevkov, ne bi dozorela takojšnja pravica do invalidske pokojnine, ker je potrebnih vsaj 5 let zavarovanja. Vendar vam bi se nato izplačalo, da bi zaprosila zavarovalni zavod, da vas avtorizira za plačevanje prostovoljnih prispevkov (morala bi plačati še 2 leti in 2 meseca), nakar bi bilo zadoščeno vsem pogojem, da vam odobrijo neposredno minimalno invalidsko pokojnino.

Odkup delovne dobe 1920-26 po vašem pokojnem možu pa predvideva lanski zakon z dne 16. 4. 1974 št. 114 čl. 2-sexies, ki omogoča tudi vdovam, da uveljavijo delovne prispevke svojih preminulih soprogov. Tako bi se z odkupom povečala zavarovalna in pokojninska doba vašega moža, kar se bo obrestovalo, ko boste dobila svojo pokojnino.

Kar se tiče pokojninskih zneskov, bi bilo vaše stanje sledeče: trenutno bi še nadalje prejemala minimalno družinsko pokojnino, dokler ne dozori 5 let vašega zavarovanja. Tedaj bi vi dobila neposredno minimalno invalidsko pokojnino in avtomatično bi vam INPS znižal družinsko pokojnino na 60 odst. pokojninskega zneska, ki bi na podlagi prispevkov pritikal vašemu možu. Se pravi, da bi takrat odobrilo sadove tistih 5 let prispevkov, ki bi jih odkupila po možu. S strogo finančnega vidika bi se vam izplačalo ta kompleksna procedura, saj bi za oba odkupa plačala okoli 18.000 lir, za 2 leti in 2 meseca prostovoljnih prispevkov bi plačala okoli 80.000 lir, vendar bi poleg minimalne pokojnine prejela še sorazmerni del starostne pokojnine, se pravi, da bi amortizirala stroške v nekaj mesecih.

Upam, da sem bil izčrpen in da sem razčistil vse dvome. Sedaj vam toplo priporočam, da nemudoma vložite obe prošnji za odkup delovne dobe in da vam naredijo na zavarovalnem zavodu dve nadomestni izjavi notarskega akta, nakar bo celotna zadeva stekla po svojem pravem tiru.

Kmečka zdravilska oskrba

Vpr.: «Kot kmetica imam kmečko «kaso», vendar se je nisem doslej nikoli posluževala, ker sem zdrava kot riba. Prejšnji teden pa sem prvič šla k svojemu zdravniku, ki mi je predpisal neko zdravilo, ki pa sem ga morala v lekarni sama plačati. Kakšna oskrba je to in kako, da moj mož (delavec) dobi brezplačno zdravila?»

Vaš pomislek je nedvomno pravilen do neke mere, vendar moramo tu ločiti med neposredno zdravilsko oskrbo (za podrejene delavce) in med posredno oskrbo, kakršne so deležni neposredni obdelovalci. Vzajemna kmečka bolniška blagajna vam bo povrnila stroške za nabavljena zdravila, če boste v roku 30 dni po nakupu predložila na kmečko blagajno osebno ali preko patronata zdravniški predpis in potrdilo lekarne, na katerem je pritrjen kartonček z označeno ceno zdravila.

Davčna posvetovalnica

V tej strokovni rubriki naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak seznanja čitatelje z davčnimi novostmi in odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in sploh na davčna vprašanja. Vprašanja lahko naslovite na uredništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovne in stanovske organizacije (Slovensko gospodarsko združenje in Kmečka zveza) v Trstu in Gorici.

DAVČNA KRIVICA ZA UPOKOJENCE

Patronat INAC - KZ nam je posredoval naslednje vprašanje bralca, ki zasleduje njegovo socialno rubriko:

«Ob izpolnitvi 60. leta sem v aprilu 1974 prosil za starostno upokojitev. Februarja letošnjega leta so mi pokojnino likvidirali. Kot zaostanek za leto 1974 (april-december) so mi izplačali okoli 750.000 lir. Z začudenjem sem ob prejemu obrazca 101 opazil, da so mi na ta zaostanek odtegnili 10 odst. in so me na ta način prikrajšali za okoli 75.000 lir na že tako pičli znesek pokojnine. Prosim, da mi zadevo pojasnite».

Na vprašanje je v bistvu že odgovoril generalni direktor INPS s plakatom, ki so ga razobesili vsaj na nekaterih plačilnih mestih.

Sklicujoč se na čl. 12 in 46 D.P.R. št. 597, sporočilo INPS takole nadaljuje:

«Ker niso imeli zaželenega uspeha poskusi, ki smo jih doslej napravili pri pristojnih oblasteh, da bi spremenili določbe, o katerih je govor, in še posebej, da bi izvzeli od obdavčitve zaostanke, ki se nanašajo na socialne pokojnine in na pokojnine, ki so izpod zneska obdavčljive osnove, naš zavod odteguje davke na vse zneske, ki jih izplačuje iz naslova zaostankov prejšnjih let. To tudi v primeru, da znesek ne doseže minimalne obdavčljive osnove 1,200.000 lir.»

Najprej moramo razložiti vsebino omenjenih členov. Čl. 12 (točka e) pravi, da se obdavčujejo ločeno zaostanki (emolumenti arretrati), ki se nanašajo na prejšnja leta t.j. za letošnje leto na prejemke za obdobja pred letom 1974. Čl. 46 potrjuje, da so pokojnine v vseh pogledih izenačene delovnim prejemkom.

Kako se zaostanki ločeno obdavčujejo? Odstotek davka na zaostanek se izračuna na osnovi po prečja zadnjih dveh let. Če so na primer znašali prejemki za leto 1973 2,500.000 lir, prejemki za leto 1974 pa 3,500.000 lir. znaša popreček 3,000.000 lir.

Tak dohodek se po novih določbah obdavči z 10 odst. do 2 milijonov, s 13 odst. znesek od 2 do 3 milijonov lir. Prav s temi alikvotami bo davkoplačevalec ločeno obremenjen ob izplačilu zaostankov. Davek bo znašal 330.000 lir ali 11 odst. Ločena obdačitev ne priznava nobenega davčnega popusta, niti na del neobdavčljivega zneska, ki znaša za sedaj 1,200.000 lir.

Zakon določa tudi, da če je v zadnjih dveh letih prizadeti imel dohodke le med enim letom, se davek odmeri na podlagi dohodkov drugega leta. Če ni bilo sploh dohodkov v zadnjih dveh letih se zaostanki obdavčujejo ločeno z desetodstotno alikvoto. Ker zavarovalni zavod ne pozna dohodkov upokojenca prejšnjih let, se omejuje na davčni odtegljaj 10 odst. Dohodki pred letom 1974 se ugotavljajo na osnovi prijava za dopolnilni davek (imposta complementare).

Davčni informatorji so z navedenimi določbami o ločeni obdavčitvi hoteli olajšati davčni položaj prejemnikov zaostankov plač in pokojnin, pa tudi odpravnin, ki se prav tako ločeno obdavčujejo, saj bi združevanje tekočih dohodkov z zaostanki in odpravninami največkrat močno povečalo obdavčljivost zaradi alikvot, ki, kot znano, postopno naraščajo z naraščanjem dohodka. Togo tolmačenje določb s strani finančnega ministrstva pa je nasprotno prizadela upokojencem INPS, ki stopajo ali bodo stopili v pokoj, hudo krivico. Likvidacija pokojnin s strani zavarovalnega zavoda traja namreč običajno od 8 do 9 mesecev. Največkrat pride do izplačila iz naslova izostankov šele v naslednjem letu ali celo v naslednjih letih. Odtod ločena obdavčitev z davčno odtegnitvijo 10 odst. celo na skromne socialne pokojnine.

V našem primeru vsekakor ne gre za prave zaostanke, pač pa za zapoznela izplačila in ne po krivdi upokojenca. Če bi našemu vprašalcu likvidirali pokojnino do decembra 1974, bi ga prav gotovo ne oropali za 75.000 lir. INPS v Alessandrii likvidira pokojnine v roku treh mesecev. Našemu upokojencu bi tamkaj odšteli vse, kar mu pritiče (in brez odtegljajev) do junija ali julija 1974. Pač vprašanje sreče!

Menimo, da bo parlament obravnavano krivico z zakonom popravil in odpravil. Za zdaj vsekakor svetujemo vsem upokojencem, ki so opazili v postavki 27 obrazca 101 davčni odtegljaj (ritenuta di acconto), naj v anotacijah pod okvirom D, kamor spadajo tovrstne prijave, zahtevajo povrnitev ustreznega zneska. Če ne drugače, se bodo lahko opirali na navedeno zahtevo ob morebitnem prizivu na davčne komisije. Sicer smo že večkrat opozorili na obvezo, da davkoplačevalec, ki je v letu 1974 prejel zaostanke ali odpravnine, predloži svoje dohodke, kakršnikoli so že, na obrazcu 740.

Drsenje davčnih prijav

Zadnjič smo napovedovali, da bo rok za prijavo 1975 verjetno zdrsnil na zadnje dni maja. Po sedanjih trenutnih predvidevanjih bo ta rok odložen na prve dni junija.

Težko bo parlament odločal o združitvi dohodkov zakoncev in o drugih popravkih glede alikvot obdavčevanja če si bo hotel privoščiti volilni dopust od 23. maja dalje. Vse kaže, da smo pred volilnim manevrom. Tajnik KD Fanfani bo na primer takole govoril zakoncem z združenimi dohodki nad 5 milijonov lir letno: «Dajte mi z vašimi glasovi moč, da bom utegnil zadostiti vašemu pričakovanju». Potem bo na to pozabil.

14. FILMSKI SVET JUŽNE AZIJE (PIŠE EMIL FRELIH)

OBISK PRI PODJETJU WADER FILM STUDIOS

Druga največja hongkonška filmska družba «Wader Film Studios», ima svoj sedež šest milj daleč iz mesta Kowloona. Svoje ateljeje si je postavila precej visoko na pobočju okoliških hribov, odkoder je najlepši razgled na Hongkong in druge kitajske otoke. V resnici se nikoli nisem mogel nagledati tega prelepega kraja, ki ga je narava obsipala s čudovitim razkošjem. Kadar pa sem se ponoči vračal s snemanja, mi je vselej zaigralo v srcu veselo razpoloženje ob pogledu na raznobarvne migotajoče luči, v katerih se je kopalo mesto Victoria na Hongkongu in odsevalo v nočnem morju z vso svojo pravljično barvitostjo. Nekaj podobnih pogledov na Hongkong je bilo uspešno realiziranih tudi v barvnem ameriškem filmu «Vojak po sreči», s Clarkom Gableom v glavni vlogi, ki sem ga bil gledal pred prihodom v Hongkong v kinemaskopu v Rangoonu. Večji del filma se odigrava v Hongkongu, kjer so posneli vse eksterijere, ki s svojo živahno barvitostjo nudijo podnevi in ponoči filmskim delavcem neizčrpne možnosti snemanja v barvi. Mislim pa, da se domače filmske produkcije vse premalo poslužujejo teh naravnih lepot in se prerade zapirajo v ateljeje, ki jim sicer po tehnični strani nudijo več praktičnih možnosti.

Pogled na filmsko mesto Wader proizvodnje nudi bolj strnjeno arhitektonsko enoto, videti je, da so ga zgradili po nekem določenem načrtu. Stoji na robu visokega hriba ob Kowloon s Kitajsko ljudsko republiko. Strm teren je zasut z zemljo, ki se v peščenih sipinah spušča proti dolini, kjer kitajski kmetje skozi vse leto goje sočivje in na širnih namakalnih planjavah neizogibni riž. Na umetno zravnanem prostoru stoji tik ob cesti dolgo, pritlično upravno poslopje s pisarnami, ob robu strmine pa štirje moderno zgrajeni ateljeji in druga poslopja z laboratoriji, garderobami in skladišči. Stavbe zapirajo velik prazen prostor na sredini, ki služi predvsem kot parkirišče.

Gradnje ne kažejo kitajske značilnosti na zunaj. Če bi ne bil srečal Kitajcev na vsakem koraku, ki lahko mislil, da se nahajam v filmskem mestu nekje v Evropi. Prav zato, ker so bili tu sami Kitajci in jaz edini belokožec, mi je bilo težko vzpostaviti stik z njimi. Razen sekretarja, ki je znal angleško, a je bil še ta odsoten in pa tajnice filma, katerega so snemali takrat v ateljeju, ni znal nihče, niti producent razen kitajščine nobenega drugega jezika. Zato mi je bila tajnica, ki je govorila še precej dobro angleščino, dodeljena za tolmača in spremljevalko pri ogledu prostorov in filmskega snemanja.

Ne vem, mogoče se motim, vendar sem čutil, da je prav raznolikost jezikov in narodnosti pospeševala prijateljsko vez in doživel sem enega najbolj prisrčnih stikov, kar sem jih bil deležen med Kitajci. O Jugoslaviji niso vedeli sicer ničesar, niti toliko, da ta država sploh obstaja na našem planetu. Težko so izgovarjali ime naše države in se pri tem največkrat zapletali z jezikom in ga izgovarjali «Jugoslovakija». Le s pomočjo podatkov, ki jim jih je posredovalo moje pojasnjevanje in pa nekatere številne nekdanje slovenske revije «Film», ki sem jih imel s seboj v propagandne namene, so z začudenjem dojeli, da gre za resno in kultivirano deželo, v kateri sta umetnost in kultura vendarle na visoki stopnji. Zanimanje za mojo domovino je naraslo in moral sem jim celo narisati zemljevid, kje približno leži Jugoslavija. Moj tolmač, tajnica s simpatičnim, širokoličnim mongolskim obrazom in izrazito poševnimi očmi, je imela mnogo dela s pojasnjevanjem svojim kolegom in z njihovimi vprašanji, ki so mi jih stavljali.

V filmski restavraciji, kjer smo se zalivali z grenkim čajem, posebej mene pa so pogostili z raznimi kitajskimi specialitetami, ki sem jih k sreči več ali manj že poznal, smo nato prelistali naše revije.

Pri posameznih slikah igralcev in scenskih prizorov iz jugoslovanskih filmov sem jim podrobneje razlagal vse, kar jih je zanimalo. Pri slikah iz raznih ameriških, angleških, francoskih in italijanskih filmov pa so se ustavljali sami, ker so te skoraj vse poznali — celo bolje kot jaz — iz filmov, ki so jih predvajali tudi v Hongkongu.

Kot pri «Grandview» podjetju, smo si tudi tu postali kmalu veliki prijatelji. Vabili so me na nadaljnja snemanja in v goste, njihovi avtomobili pa so mi bili vedno na voljo.

Podjetje «Wader Film Studios» se je omejilo predvsem na proizvodnjo modernih filmskih dram iz kitajskega sodobnega življenja, ki jih snemajo samo v kantonškem jeziku. Za snemanje posameznih filmov so doslej potrebovali največ šestnajst dni. Kako ogromna je pri njih proizvodnja, naj priča samo primer, da je mladi, tudi že omenjeni dvajsetletni režiser Chun Chien, ki je posnel svoj prvi film že pred šestimi leti, zrežiral v tem času nič več in nič manj kot dvaintrideset filmov in mu je bil torej film, ćigar snemanju sem nekajkrat prisostvoval, že triintrideseti!

V velikem filmskem ateljeju so snemali kriminalni film iz sodobnega življenja «Priznanje morilca», v katerem sta igrala glavni vlogi mlada igralca Che Yih v vlogi morilca in lepotica Kai Ling, ki je v tem filmu prvič stopila pred kamero. Scena moderne sobe z balkonom je bila zgrajena sredi ateljeja na visokih praktikablih, da je bilo možno igralsko izgrabiti balkon, s katerega je bil za nekaj prizorov potreben tudi pogled na vrt. Odmaknjena stena spalnice je dala prostor snemalni ekipi v drugi sobi, ki je bila z vrati odstranjene stene sicer povezana s spalnico. Ob strani režiserja in njegove tajnice sem spremljal njihovo delo, ki se ni v ničemer razlikovalo od našega, razen naglice, s katero posnamejo posamezno sceno. Prav ta naglica me je presenečala tem bolj, ker nisem opazil pri njihovem delu malomarnosti ali površnosti. Pred vsakim poskusnim snemanjem sta režiser in asistent obrazložila igralcem kader, ki so ga potem posneli s tisto hladnokrvnostjo, ki je opazna samo pri umetnikih, ki vnaprej vedno kaj hočejo.

Režiser Chun Chien je majhne in drobne postave, skoraj neznaten človek, kot so večinoma Kitajci. Vendar razodeva njegov obraz bistrega in tenkočutnega režiserja, kar se je odražalo tudi med snemanjem. Njegove velike režiserske sposobnosti potrjuje tudi njegov zadnji film «Tigrica», ki povsod, kjer ga predvajajo, žanje velike uspehe. V njem nastopajo priznani igralci kot Hung Sin Lui, ki sodi med najboljše igralke v Hongkongu, nadalje karakterna igralka Lee Yuet Ching, igralec močnih doživetij Lo Tun in novo odkritje, izredno lepa mlada igralka Nam Hung. Skoraj ni filma, v katerem ne bi ta režiser predstavil ljubiteljem filma kakšnega novega igralca ali igralke. Vendar pa mi bo ostala menda za vedno skrivnost, kot je marsikaj skrivnostnega v kitajskem načinu življenja, kako je zmogel ta mladi režiser v teh kratkih letih delovanja zrežirati že toliko filmov.

V drugem ateljeju se je pripravljala k snemanju ekipa nekega manjšega filmskega podjetja. Igralci v klasičnih kostumih so vadili borbene plese, ki so jih nato posneli na filmski trak. Pri skušnji in med snemanjem je bilo opazno, da ta skupina filmskemu delu ni povsem dorasla. Vse skupaj, igralci in njihove, prej gledališko slabe kot filmsko dobre maske, neurejeni kostumi in provizorično naslikane kulise so ustvarjale dojem diletantizma. Tudi snemanje samo je potekalo brez prave organiziranosti. Razumljivo, da takšno delo ne more roditi žlahtnega sadu. Tako so nekatere družbe gmotno okoriščajo s cenenimi filmi pri naivnih ljudeh. Teh pa je na Daljnem vzhodu še zelo veliko, saj jim je dovolj, da gledajo eno izmed tisočerih znanih kitajskih pravljic, ne oziraje se pri tem na kvaliteto. Na žalost, izdelajo na leto precej ničvrednih filmov. To so sicer izdelki manjših nepomembnih podjetij, ki pa s svojim delovanjem vendar mečejo neljubo senco na druge dobre proizvodnje. Navsezadnje pa to ni nič čudnega, če pomislimo na tolikšno poplavo novih filmov.

V sosednjih dveh ateljejih so bile postavljene gradnje za drugi dve filmski družbi, ki sta začenjali snemati ponoči. Četrti atelje je bil sicer dograjen šele pred kratkim pa so ga pričeli zaradi velikih potreb tudi že uporabljati, čeprav s samo provizoričnimi tehničnimi pripomočki. Ko bo dokončno opremljen z najsodobnejšimi pridobitvami filmske tehnike, so mi zatrjevali, da bo to najboljši in največji atelje v Hongkongu.

Prizor iz kitajskega filma «Hiša strtega srca»

AMERIKANCI V OBRAMBI IMPERIALISTIČNIH POZICIJ NA AZIJSKI CELINI

Po Indokini za ZDA skrbi na Filipinih in v Koreji

Marcosovo taktiziranje je po porazih ZDA v Vietnamu in Kambodži ter po razvoju v Tajski usmerjeno k novim zavezništvom

Peterica filipinskih televizijskih postaj je prejšnje dni na hitro spremenila svoje programe, da bi lahko prenašala govor predsednika Marcosa, katerega je glasnik najavil kot izredno važnega za filipinsko zunanjo politiko.

Kambodža in Vietnam sta bila že svobodna in na dlani je bilo, da se je ustvarilo povsem novo razmerje moči v tem delu sveta.

Govor Marcosa je kmalu mobiliziral poslušalce v predsedniški palači in televizijske gledalce. Takoj na začetku je omenil dosedanje «posebne» odnose z ZDA in potrebo, da se na novo proučijo problemi varnosti Filipinov z ozirom na ameriška vojaška oporišča.

Prisotni novinarji so pri teh izjavah ugotovili, da je bil ameriški veleposlanik vidno v zadregi, čeprav se je potem izkazalo, da Marcos ne namerava zahtevati takojšnjo ukinitev vojaških oporišč Clark (letalstvo) in Subic Bay (mornarica). Ostal je vtis, da se po vojaškem polomu zaveznika v jugovzhodni Aziji tudi Filipini nameravajo otresti kolonialnega razmerja z ZDA in se raje vključiti v široko fronto neuvrščenih držav tretjega sveta, z normalnimi odnosi do Pekinga in Hanoia.

Samostojnejša filipinska zunanja politika se je sicer začela že pred nekaj meseci. Najprej s stiki z arabskimi deželami zaradi nafte in nato z LR Kitajsko, kamor je Marcos poslal svojega posebnega diplomata — soprogo Imeldo —, ki naj bi raziskala vse možnosti za vzpostavitev diplomatskih odnosov. Baje se bo to zgodilo že letos poleti, ko naj bi v Peking odpotoval Marcos sam.

Filipini so takoj po padcu Phnom Penha priznali novo kamboško oblast in vladni funkcionarji so tudi potrdili vesti, da so bili že pred odstopom Van Thieuja storjeni koraki za diplomatsko priznanje vlade DR Vietnama.

V svojem govoru je predsednik Marcos postavil med Manilo in Washingtonom diplomatsko razdaljo in nato je njegov zunanji minister Carlos Romulo izjavil, da smatra vlada ameriška oporišča prej za magnet za tuj napad, kot za varstvo pred zunanjo nevarnostjo. Zunanji minister je sicer to povedal kot primerjavo z japonskim napadom med drugo svetovno vojno, ko je šlo Japoncem predvsem zato, da bi izgnali nevarno ameriško izpostavo na otočju.

Filipinska vlada jasno noče ostati edina izrazito filoameriška sila v tem delu Azije potem ko se je tudi Tajska odločila, da postopno odslovi ameriško «varstvo». Filipinski predsednik Marcos, ki nikakor ni demokrat, mora sedaj dati državi novo zunanjepolitično težo. Seveda se zaveda, da bi se brez vojaške pomoči ZDA kaj kmalu razvil oborožen boj, ki ima na filipinskem otočju še svežo zgodovino. V južnih predelih države se je namreč komaj končal boj proti upornim Muslimanom. Njihov upor so vladni krogi označili kot zgolj verskega značaja, v resnici pa je šlo brez vsakega dvoma za upor, ki je imel globlje družbene razloge v izkoriščanju in dejanskemu obstoju «drugorazrednih» državljanov.

Ameriška vojska daje filipinski armadi ves potreben material, prisotnost ZDA na otočju in razne službe, ki jih Filipinci zanjo opravljajo, pa zagotavljajo državni blagajni kar eno desetino celotnega narodnega dohodka.

Novi odnosi med Filipini in ZDA se bodo za sedaj odločali le v dolarjih, katere bodo Filipini zahtevali za povečano najemnino oporišč Clark in Subic Bay. S temi dolarji bo Marcos zamašil nekaj lukenj in dal državnemu aparatu malo demokratičnejši videz. Američani so si pa na jasnem, da lahko plačajo precej več, ker sta ti oporišči velike strateške važnosti in omogočata zaradi cenene domače delovne sile na ladjah popravila, ki so za polovico cenejša, kot na otoku Guam in kar 5-krat cenejša, kot dela na zahodni obali ZDA.

Znana teorija «domino» razburja sedaj Kissingerja tudi v zvezi s korejskim vprašanjem. Že pred leti je vlada demokratične ljudske Koreje ponudila predloge za združitev dežele, kar pa reakcionarna vlada iz južnega dela dežele ni niti vzela v poštev.

Režim Park Ceng Hija se na jugu drži pokonci s podporo mogočnega policijskega aparata in 42 tisoč ameriških vojakov.

Na Korejo so se Američani spomnili, ko je pred kratkim severnokorejski premier Kim prvič po letu 1961 obiskal Peking. Američani so ta obisk smatrali kot iskanje pomoči za organizacijo odporniškega gibanja na jugu Koreje in morebiten začetek vojaških operacij v pomoč tega gibanja.

Ameriške domneve je potrdil tudi govor Kima, ki je omenil, da bo polomu v Indokini «kmalu sledil tudi poraz kolonialne vloge ZDA v Koreji». Kitajci so preko Teng Hiao Pinga odgovorili, da so naklonjeni «mirni združitvi» obeh Korej, kar so zahodni opazovalci označili kot bojazen, da bi se pretrgale že itak šibke vezi z ZDA. Kitajsko mlačnost do oborožene borbe v južni Koreji bi seveda lahko kaj kmalu prehitel odpor proti fašistični vladi Park Čung Hija in tudi nenaklonjenost ameriškega kongresa do novih vojaških posegov.

Predsednik Giscard D'Estaing slavi obletnico izvolitve

PARIZ, 20. — Malo alzaško naselje Ringeldorf, kakih 30 kilometrov od Strasburga, je čez noč postalo zanimivo za časnikarje in izletnike, ki se zbirajo v edinem javnem lokalu, v majhni restavraciji Muckensturm. V tem lokalu sta si namreč predsednik francoske republike Giscard D'Estaing in njegova gospa naročila večerjo skupno z 69 prebivalci naselja, edine občine, v kateri je kar 48 volivcev od 54 volilnih upravičencev točno pred letom dni glasovalo za predsednika.

Morda bo predsednik francoske republike Giscard D'Estaing res želel veliko navdušenje pri prebivalcih tega majhnega alzaškega naselja, toda med množico, med milijoni francoskih antinacistov in antifašistov si je zapravil veliko simpatij, ker je pred 8. majem letos rekel, da Francija ne bo več slavila zmage nad nacizmom, s čimer si je hotel pridobiti simpatije svojega «velikega vzhodnega soseda», Zahodne Nemčije, ki tudi ni proslavljala tega velikega zgodovinskega dne.

Mariano Černe v «Tribbiu»

Prejšnji teden je v tržaški središčni galeriji «Il Tribbio» uspešno zaključil svojo razstavo tržaški kipar Mariano Černe, ki je za to priložnost pripravil večje število risb in črtežev in tudi nekaj skulptur, ki sta mu jih vlila odlična tržaška mojstra brata Scabar. Na sliki ena izmed Černejevih razstavljenih skulptur

Pazinski festival

V dneh od 16. do 18. maja je bil Pazin v Istri zaradi festivala mladih, ki nosi naslov «Pazin 75», poln življenja, poln mladine, poln kulturno umetniških in športnih dogodkov. Tako intenzivnega in razvejanega življenja pa ni Pazin nikoli doživel v svoji zgodovini. Sicer pa je to povsem razumljivo, kajti to malo istrsko mestece, ki je nekoč bilo kulturni center vse hrvaške Istre, je sedaj izgubilo na svoji veljavnosti, ker imajo srednje šole in druge pomembne kulturne ustanove tudi druga istrska mesta in je Pazin sedaj pomemben le za svojo ožjo okolico.

Pazinski festival je bil ustanovljen pred 25 leti in je v njegovih dosedanjih prireditvah sodelovalo doslej že okoli 50 tisoč mladih umetnikov in športnikov. Na letošnjem jubilejnem festivalu mladih je sodelovalo okoli tri tisoč mladincev in mladink.

KOLESARSTVO

4. ETAPA DIRKE «GIRO D' ITALIA»

Battaglin zaradi padca pred ciljem zgubil prvo mesto na skupni lestvici

Etapni zmagovalec je Belgijec De Vlaeminck - Galdos nova roza majica

CAMPOBASSO, 20. — Španski kolesarji so se takoj maščevali za včerajšnjo slabo uvrstitev. V današnji najdaljši etapi letošnjega «Gira» je Francesco Galdos prevzel vodstvo ter odvzel majico mlademu Battaglinu.

Kronika celotne etape se zreducira na zadnji kilometer, pravzaprav na zadnjih 200 metrov. Battaglin je najprej preluknjal in mu ni uspelo takoj zamenjati kolesa, nato pa je dvesto metrov pred ciljem, ko so se kolesarji pripravljali na končni sprint, še padel. Njegov tehnični direktor Marino Fontana je najprej trdil, da ne bi smeli Battaglinu šteti časa, ki ga je zgubil in bi torej moral obdržati naslov najboljšega, ki je tako pripadel Galdosu. Sodni zbor pa je trdil nasprotno: ko je Battaglin padel, je imel Galdos že skoraj pol minute prednosti in je torej povsem točno, da so šteli italijanskemu kolesarju čas, ki ga je zgubil pri padcu. Med vodstvom Jollyceramice, prireditelji in sodniki, se je vnel spor, ki se je polegel po daljšem času, tako da ni mogel španski kolesar niti obleči majice najboljšega, saj je bila gneča na odru za zmagovalce nepopisna.

V današnji etapi je zmagal Roger de Vlaeminck, ki je v sprintu premagal dva Battaglinova klubska tovariša: Gavazzija in Bergama. Če bi se ta dva ne pripravljala na sprint, bi lahko prepustila kolo svojemu kapetanu, ki bi tako z nekoliko več sreče obdržal vodstvo na skupni lestvici. Verjetno pa je zanj bolje, da mora zasledovati, kot pa se braniti pred zasledovalci. Tako bo italijanski kolesar lahko v miru pripravljal svoje načrte za naskok na prvo mesto, ki ga sedaj brani Galdos.

Vrstni red na cilju današnje etape od Terama do Campobassa (258 km):

1. Roger de Vlaeminck (Bel.) 7 ur 51'54" s poprečno hitrostjo 32,803 km na uro
2. Pierino Gavazzi (It.)
3. Marcello Bergamo (It.)
4. Felice Gimondi (It.)
5. Domingo Perurena (Šp.)
6. Marino Basso (It.)
7. Franco Bitossi (It.)
8. Polidori (It.)
9. Baronchelli (It.)
10. Lasa (Šp.)

Skupna lestvica po 4. etapi:

1. Galdos	23.15'11"
2. Battaglin	23"
3. Lasa	1'32"
4. Bergamo	1'53"
5. Fabbri	e. z.
6. Bitossi	1'55"
7. Baronchelli	
8. Gimondi	
9. Bertoglio	
10. Conti	vsi zaostanek 1'55"
11. Perletto	2'07"
12. Panizza	2'17"
13. Riccomi	2'43"
14. Oliva	2'57"
15. De Vlaeminck	3'23"

Hrovatin skočili 135 cm, v skoku v daljino je dosegla Vladimira Grgič 4,32 m.

KOLESARSTVO

ZELENA GORA, 20. — Poljak Szozda je zmagal v šesti etapi amaterske kolesarske dirke B—P—V. Italijan Algeri se je uvrstil na šesto mesto, medtem ko na skupni lestvici še vedno vodi Poljak Szurkowski.

OBVESTILO

Športno društvo Sovodnje odsek za judo, obvešča vse mladince na Goriškem ,da se je že pričelo vpisovanje za treninge juda. Kogar to zanima, naj se vpiše pri odbornikih društva in sicer vsak dan od 20. ure dalje v stari šoli v Sovodnjah.

BALINANJE

NA DEŽELNEM TEKMOVANJU

ODLIČNA UVRSTITEV POLETA

Ekipa Poleta je na deželnem tekmovanju zabeležila velik uspeh. V konkurenci 62 parov je zasedla 6. mesto in si tako pridobila zlato medaljo. Ekipo je sestavljal par Karlo Suc in Silvo Danev. V zelo hudi konkurenci se je zlasti iskazal Suc, ki je z odličnim bližanjem omogočil ekipi, da je zasedla tako visoko uvrstitev.

ATLETIKA

V petek je bilo izločilno tekmovanje v atletiki za dijakinje tržaških višjih šol, na katerem je nastopilo tudi nekaj predstavnic slovenskih zavodov.

Metalka krogle Irena Tavčar se je uvrstila na dobro tretje mesto. Tri kg težko kroglo je sunila 9,72 m daleč in za zmagovalko zaostala 40 cm.

Dobro sta se odrezali sprinterki Sonja Antoni in Kati Kostnapfel. Antonijeva si je v kategoriji naraščajnic zagotovila mesto v finalu. V predteku je celo kazalo, da bo slovenska tekačica med najboljšimi: dosegla je tretji najboljši čas 10"7, kar velja približno 13"1 - 13"2 na 100 m. V polfinalu pa je za tem dosežkom nekoliko zaostala. Tekla je v času 11" in si za komaj desetinko sekunde izbojevala mesto med šesterico najboljših. V kategoriji mladink je Kati Kostnapfel potrdila že lani pridobljen sloves in se uvrstila v finale. Tekla je v 13"9, v predteku pa je bila še za desetinko boljša.

V skoku v višino za naraščajnice sta Rosana Mazzaroli in Zdenka

10—LETNICA ŠD BREG

KOŠARKA

Jutri, 22. maja, občinska telovadnica v Dolini

TURNIR V MINIBASKETU

ob 17. uri:

Bor - Breg

ob 18. uri:

Kontovel - Polet

*

MEDNARODNA PRIJATELJSKA TEKMA

ob 20. uri:

Olimpija Ljubljana - Bor

V OKVIRU PROSLAV DESETLETNICE DELOVANJA ŠD BREG

Košarkarji ljubljanske Olimpije jutri v Dolini proti borovcem

Borovo vrsto bo ojačil član Kontovela P. Starc - Na sporedu tudi dve tekmi turnirja v minibasketu

V okviru 10-letnice delovanja ŠD Breg bo jutri poleg turnirja v minibasketu tudi člansko srečanje med Borom in ljubljansko Olimpijo, ki je letos uspešno nastopala v prvi jugoslovanski zvezni ligi. Ta tekma se bo pričela ob 20.30 v občinski telovadnici v Dolini in smo prepričani, da bo pritegnila veliko število ljubiteljev košarke, da bi si pobliže ogledali igro nekaterih znanih Olimpijinih igralcev, kot so Macura, Subotić, Nuhanović, Gvardijančič, Lorbek, Jakhel in drugi.

Čeprav bo Olimpija nastopila z okrnjeno postavo (Jelovac, Ivanović in Križanar so zaposleni s prvo in drugo jugoslovansko reprezentanco), pa smo vseeno prepričani, da nam bodo Ljubljančani prikazali lepo in moderno košarko.

Proti takemu nasprotniku bo seveda, v okviru možnosti naše peterke, nudil čim močnejši odpor. Žal, pa tokrat ne bo nastopil (zaradi poškodbe na kolenu) Adrijan Sosič, ki je bil med prvenstvom gonilna sila ekipe. Borovo vrsto pa bo v jutrišnjem srečanju ojačil Kontovelov košarkar Peter Starc, ki je gotovo še vedno najboljši igralec in predvsem učinkovit strelec, kar jih zmorejo slovenski zamejski košarkarji.

Bor bo torej igral z naslednjo postavo: Kralj, Barazzutti, Vatovec, Sirk (k), Ambrožič, Klobas, Fabjan, Kraus, Starc, Guštin, Francia in Lisjak.

Turnir v minibasketu

Pred tem srečanjem bo na sporedu kvalifikacijski del turnirja v minibasketu za letnike 1963 in mlajše. Turnirja se bodo udeležile te ekipe: Bor, Kontovel, Polet in Breg.

V prvem srečanju se bosta pomerila Bor in Breg, v drugem Polet šal Bor dati vse od sebe, da bi se od prvoligašev naučil čimveč in jim bo, seveda, v okviru možnosti naše peterke, nudil čim močnejši odpor. Žal, pa tokrat ne bo nastopil (zaradi poškodbe na kolenu) Adrijan Sosič, ki je bil med prvenstvom gonilna sila ekipe. Borovo vrsto pa bo v jutrišnjem srečanju ojačil Kontovelov košarkar Peter Starc, ki je gotovo še vedno najboljši igralec in predvsem učinkovit strelec, kar jih zmorejo slovenski zamejski košarkarji.

Bor bo torej igral z naslednjo postavo: Kralj, Barazzutti, Vatovec, Sirk (k), Ambrožič, Klobas, Fabjan, Kraus, Starc, Guštin, Francia in Lisjak.

Turnir v minibasketu

Pred tem srečanjem bo na sporedu kvalifikacijski del turnirja v minibasketu za letnike 1963 in mlajše. Turnirja se bodo udeležile te ekipe: Bor, Kontovel, Polet in Breg.

V prvem srečanju se bosta pomerila Bor in Breg, v drugem Polet in Kontovel. Zmagoviti ekipi se bosta v finalnem srečanju pomerili za prvo mesto, poraženca jutrišnjih tekem pa finala za tretje mesto.

V Zagrebu ogorčeni

Ameriški profesionalci, ki se te dni mudijo v Jugoslaviji, da bi se v šestih tekmah pomerili z jugoslovansko košarkarsko reprezentanco, ki se pripravlja na bližnje evropsko prvenstvo, so povsem razočarali.

V Zagrebu je skoraj 4.000 ljudi predčasno zapustilo dvorano zaradi izredno lagodne igre ameriških profesionalcev, ki so proti Jugoslaviji doživeli pravo katastrofo. Končni izid 122:75 jasno kaže, da so varovanci trenerja in predvsem «managerja» McGregorja prišli v Jugoslavijo predvsem zato, da zaslužijo lepo vsoto denarja in si pobliže ogledajo jugoslovanske turistične kraje. Za nameček so ti profesionalci tudi v ponedeljek zgubili proti Sarajevu z 91:94. Najboljša igralca te ekipe Howard in Hawes sta zapustila Mc Gregorjevo četo in sta odpotovala v ZDA (pravijo celo v Turčijo na neki turnir...).

Vodstvo jugoslovanske reprezentance in sama jugoslovanska košarkarska zveza sta ogorčeni.

Jim McGregor, stari znanec tudi v Trstu, je torej ponovno nekoga povlekel za nos.

GIMNASTIKA

BEOGRAD, 20. — V mednarodnem prijateljskem srečanju v moderni gimnastiki, je v Beogradu jugoslovanska izbrana ženska vrsta prepričljivo premagala Italijo s 135:95. Med posameznicami je bila najboljša bivša jugoslovanska prvakinja Snežaja Zorovič. Neprijetno pa je razočarala nova prvakinja Jadranka Čupič, ki se je morala to pot zadovoljiti s skromnim dvanajstim mestom.

Rezultati: 1. Zorovič (Jug.) 27,9, 2. Odorici (It.) 27,90, 3. Camelli (It.) 27,80, 4. Rafosavmjevič (Jug.) 27,70, 5. Benini (It.) 27,55, 6. Vučkovič (Jug.) 27,50.

NOGOMET

1. JUGOSLOVANSKA LIGA

Danes v Ljubljani Olimpija-Partizan

Danes bo na sporedu 30. kolo prve jugoslovanske nogometne lige. Ljubljanska Olimpija bo sprejela v goste močno enajsterico Partizana iz Beograda, ki je v nedeljo igral neodločeno 1:1 s Crveno zvezdo.

Olimpija je v prejšnjem kolu iztržila izredno pomembno točko v Nišu proti domačemu Radničkemu, potem ko so domačini že vodili z 2:0. Na srečo pa je razpoloženi Rožič dosegel dva gola in tako je Olimpija osvojila dragoceno točko, s čimer se je tudi pomaknila iz nevarnih voda za izpad. Ljubljančani bodo, seveda, morali danes za Bežigradom dati vse od sebe proti močnemu nasprotniku in po možnosti iztržiti vsaj točko.

PARI DANAŠNJEGA KOLA:

Olimpija — Partizan
Radnički (K) — Željezničar
Bor — Dinamo
Vojvodina — Velež
Rijeka — Radnički (N)
Crvena zvezda — Beograd
Vardar — Čelik
Sarajevo — Hajduk
Sloboda — Proleter

3. MOŠKA ODBOJKARSKA DIVIZIJA

Inter — Kras 3:2 (13:15, 15:3, 15:1, 12:15, 16:14)

INTER: Predonzani, Maraston, Ferra, Klun, Volsi, Rumini, Maranzana, Mervar, Pagliaro, Scrosoppi in Caponigro.

KRAS: B., I. in S. Budin, Rebula, Milič, Kobal in Simoneta.

SODNIKA: Aloisi in Coslovich.

Po preko dveurni maratonski bitki je v nedeljo v petem kolu 3. divizije druga postava Krasa zgubila že svoje tretje prvenstveno srečanje s tesnim 3:2. Krasovcem je tudi tokrat manjkala trohica športne sreče, saj so si v zadnjem setu zapravili edinstveno priložnost in so tako morali še enkrat položiti orožje.

Kljub pomanjkljivim pripravam so proti Interju «belo-rdeči» zaigrali izredno požrtvovalno in tudi dopadljivo, zato bi za svojo prizadevnost zaslužili ves izkupiček.

V prvem setu je Inter že vodil z 10:2, ko je Kras z navdušujočo serijo učinkovitih akcij nepričakovano nadoknadil zamujeno in zasluženo osvojil niz. Proti močni reakciji domačinov so bili krasovci v drugem in tretjem setu brez moči, medtem ko so v četrtem setu po enakovredni igri izsilili izenačenje v setih. Potreben je bil še peti set, ki je bil nadvse dramatičen. Po gladkem vodstvu Interja z 10:5 so predstavniki zgoniške občine spet dohiteli nasprotnika in povedli s 13:11, match-žoge pri stanju 14:13 pa niso znali izkoristiti in njihova usoda je bila zapečatena.

—bs—

KOŠARKA

TEDENSKI PREGLED

BOR A V PRVENSTVU PRVE DIVIZIJE SKORAJ GOTOVO UVRŠČEN V FINALE

«Plavi» so zelo uspešni tudi na «Turnirju prijateljstva»

PRVA DIVIZIJA

A SKUPINA

V drugem kolu povratnega dela prvenstva 1. divizije, sta oba naša zastopnika klonila proti goriškim ekipam in zapravila ugodno priložnost da bi se približala vrhu lestvice in še nadalje upala na vstop v finalni del. Dom je proti še nepremaganemu Arteju doživel svoj najhujši poraz v dosedanjih nastopih v tej skupini. Domovci so kljubovali nasprotnikom le v prvem polčasu, v drugem polčasu pa so izgubili zaradi izključitve visokega centra Rada Nanuta in tekme je bilo praktično konec.

Na Kontovelu je domača ekipa v zadnjih minutah igre zapravila dragoceno zmago nad neposrednim tekmecem Beglianom. Do konca prvenstva preostajajo sedaj še tri kola, ki so za naše predstavnike izredne važnosti. Jasnejšo sliko bomo imeli že v prihodnjem kolu, ko se bosta srečala v Gorici v važnem srečanju Dom in Kontovel.

IZIDA 7. KOLA

Begliano — Kontovel	69:65
Arte — Dom	87:66

LESTVICA: Radici Arte 12, Begliano 8, Dom in Kontovel 4, Bor B 0.

PRIHODNJE KOLO (24.5.)

Dom — Kontovel (ob 17.00 na igrišču Slovenskega dijaškega doma v Gorici), Radici Arte — Bor B (ob 19.30 tudi v Gorici). Početek: Begliano.

NAJBOLJŠI STRELCI

Bor B: Pertot 65, Valter Hrvatić 55, Kapič 33, Oblak 29, Sestan in Škerlj 21, Perko 11, Siega 10, Race 9, Parovel 5, Kravos, Mazzucca in Udovič 4, Volk 2.

Kontovel: Peter Starc 157, Adrijan Zavadlal 74, Lukša 68, Ukmar 42, Čuk 32, Danijel Zavadlal 28, Ivo Starc 13, Kralj 11, Bukavec 7, Nabergoj 6.

Dom: Nanut R. 119, Hvalič 73, Dornik 58, Nanut K. 31, Terčič 21, Prinčič W. 19, Nanut G. 16, Čubej 12, Semolič in Morel 8, Prinčič A. in Marinčič 2.

B SKUPINA

Zaradi deželnega finala v prvenstvu kadetov je bila tekma Inter 1904 — Bor A odložena na nedoločen dan. Medtem ko je v A skupini prvenstvo še odprto, sta v tej skupini tako Inter 1904 kot Bor A že skoraj matematično gotovo finalista. V tem zavrtljaju je Polet počival.

IZID 7. KOLA

Scoglietto — Edera	68:54

LESTVICA: Inter 1904 in Bor A 8, Edera 6, Scoglietto 4, Polet 0. Inter 1904 in Bor A imata tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO (25.5.)

Bor A — Polet (ob 10.30), Inter 1904 — Scoglietto. Početek: Edera.

NAJBOLJŠI STRELCI

Bor A: Klobas 96, Kraus 81, Guštin 65, Vatovec 58, Lisjak 43, Košuta 21, Francia 18, Koren 15, Žerjal 14, Ražem 10.

Polet: Edi Sosič 93, Vitez 50, Sancin 45, Gantar 31, Špacal 29, Sergij Tavčar 12, Starc 10, Loris Tavčar 9, Dolenc 5.

TURNIR PRIJATELJSTVA

V tem tednu se je pričel turnir prijateljstva za kadete, v okviru proslav 30-letnice osvoboditve. Na tem turnirju nastopajo: Bor, Polet, Kontovel in Kras Sežana. Borovci so v dveh tekmah osvojili ves izkupiček. Odpravili so Polet z desetimi točkami razlike, Sežančane pa z dvanajstimi, kar kaže, da jim prvo mesto ne bi smelo uiti.

IZIDA 1. in 2. KOLA

Bor — Polet	45:35
Bor — Kras	82:70

LESTVICA: Bor 4, Polet, Kontovel in Kras Sežana 0.

PRIHODNJI KOLI

Danes, ob 17.00 na Kontovelu: Kontovel — Bor.

V petek (23.5.), ob 17.30 na Opčinah: Polet — Kontovel.

DEČKI

Košarkarska zveza je sporočila datum zaostale tekme dečkov in sicer: SERVOLANA — BOR A bo dne 29. 5. v Škednju, ob 9.00.

edko

V I. MOŠKI DIVIZIJI

Zapravljena priložnost

Begliano — Kontovel 69:65 (30:34)

KONTOVEL: Nabergoj 2, Ukmar 5, A. Zavadlal 14, Kralj 2, D. Zavadlal 9, Starc 16, Lukša 14, Ban, Starec, Čuk 3.

SODNIKA: Modolo in Verdoliva.

PROSTI METI: 11:28.

PON: nihče.

Kontovelci so na domačem igrišču podlegli ekipi iz Begliana. Tako so si zapravili veliko možnost, da bi se uvrstili v finalni del prvenstva. Begliano se ni izkazal kot izredna ekipa, vendar je spretno izkoristil vse nasprotnikove napake.

Že od vsega začetka je bilo očitno, da so imeli Kontovelci črn dan. Pri navadnih podajah so zgubili izredno veliko žog. Tako je bilo stanje vedno zelo izenačeno.

V drugem polčasu pa so Goričani z nekaj lepimi protinapadi prevzeli vodstvo. Dve minuti pred koncem pa so jih Kontovelci zopet prehiteli, a dve grobi napaki v napadu sta preprečili osvojitev dveh dragocenih točk.

SMUČARSKI KLUB DEVIN

priredi v Mavhinjah 24. in 25. maja tekmovanje v kronometrirani hoji in na ski-rolkah.

Informacije:
BAR «EDEN» — SESLJAN

V okviru nogometnega turnirja «N. Corrente» je Gaja zasluženo premagala enajsterico Campi Elisi

OB PRILIKI RAZSTAVE VIN V ZGONIKU

Kras priredi tudi letos tri zanimive turnirje

Na sporedu bo odbojka, namizni tenis in balinanje

Konec prihodnjega tedna organizira tudi letos ŠK Kras ob priliki tradicionalne vinske razstave v Zgoniku tri turnirje za «Kraški pokal».

31. maja se bodo na 11. mednarodnem turnirju pomerili odbojkarji z udeležbo Bulevarda z Reke, Salonita iz Kanala, gasilcev Dell'Acqua iz Trevisa in zamejske slovenske reprezentance. Kot je razvidno, bo letošnja udeležba zelo kakovostna in razen Salonita, ki je že stalen gost zgoniške prireditve, bodo ostale tri šesterke predstavljale pravo novost in atrakcijo za domače odbojkarske sladokusce. Še posebno zanimanje vlada za slovensko zamejsko reprezentanco, ki jo bodo sestavljali igralci Bora in Krasa, medtem ko se niso goriški zastopniki iz objektivnih težav odzvali vabilu. Reprezentanca že trenira pod vodstvom trenerjev Drasiča in Neubauerja in ta skupni nastop bo pokazal, kakšne so možnosti te uspešne športne «kooperacije».

V nedeljo, 1. junija, se bodo pomerile namiznoteniške igralke za 7. «Kraški pokal». Tudi v tem tekmovanju je najavljena prijetna novost, saj bi morala nastopiti slovenska ekipa iz Koroške. Iz matične domovine se bosta udeležili turnirja ljubljanska Olimpija in Triglav iz Kranja, medtem ko bodo domače barve branila dekleta Krasa.

V nedeljo in ponedeljek se bo na balinarskih stezah odvijal tudi članski balinarski turnir za 3. Kraški pokal. Posebno med starejšimi člani Krasa vlada veliko zanimanje, vpisovanje dvojic pa poteka pri vaških poverjenikih.

— b s —

Olimpijske igre iz Montreala v Ciudad Mexico?

LAUSANNE, 20. — Lord Killanin, predsednik mednarodnega olimpijskega odbora se je obrnil na mehiške športne kroge s prošnjo, če so pripravljeni organizirati olimpijske igre, ki bi morale biti prihodnje leto v Montrealu v Kanadi. V tem kraju so se dela za pripravo objektov za to manifestacijo zaustavila zaradi vrste stavk, ki so zajele severnoameriško državo. Že tako so se dela zavlekla, olimpijski odbor pa hoče imeti zagotovilo, da se bodo igre res odvijale v začrtanem roku.

NOGOMET — TURNIR BREGA

Union in Gaja izenačila v otvoritveni tekmi

V drugem srečanju je Breg klonil pred Primorcem

Union — Gaja 2:2

UNION: Ciok, Bonomolo, Morabito, Bencich, Doris, Lizzi, Ancona, Bencich L., D'Agnolo, Paludetto, Lappi, 13 Attili.

GAJA: Cante, Stranščak, Grgič, Verše, Dobrilla, Baldassin, Gabrielli, Čuk, Grgič B., Zuzich, Berzi, 12 Natural, 13 Savarin, 14 Kalc.

STRELCI: Paludetto (U), Kalc, Bencich L. (U), Dobrilla.

Otvoritvena tekma turnirja Brega med Gajo in Unionom se je zaključila neodločeno. Mogoče so Podlonjerci prikazali nekaj več, vendar je Gaji vedno uspelo blokirati rezultat. Prvi so povedli Podlonjerci z lepo izvedenim prostim strelom Paludetta. Gaja je prvič izenačila šele po odmoru, malo nato pa je Union ponovno povedel z mladim Bencichem. «Zeleno-rumeni» pa so nekaj minut pred zaključkom izenačili z Dobrillo.

Jolo

Breg — Primorec 0:1

BREG: Premate, Cergolj (Crevatin), Rodela, Sovič, Markežič, Čuk, Bržan, Krmec, Lovriha, Mikuš, Petaros (Klun).

PRIMOREC: Kralj V., Papatico, Sluga, Sosič, Manzutto, Husu, Čuk, Kralj B., Možina, Kralj M., 12 Pavatič.

Druga tekma «Turnirja Brega» je pripadla gostom, ki so znali izkoristiti eno redkih priložnosti, ob očitnem spodrsljaju Bregove obrambe. Bregu pa (ki je držal vajeti igre skozi celo tekmo) se ni posrečilo realizirati, čeprav je (posebno v p. p.) ustvaril številne priložnosti. Da do tega ni prišlo je pripisati budni trebenski obrambi. Po golu, ki ga je zabil Kralj B. v 19' min., je Primorec igral le s protinapadom, kar je bilo vsekakor učinkovito, saj so Trebenci zadeli tudi prečko. Menimo, da Breg ni zaslužil poraza in bi bila delitev točk pravično plačilo za prikazano igro; ker pa je žoga okrogla se morajo Brežani zadovoljiti z «moralnim» zadoščenjem, da so na igrišču opravili svojo dolžnost.

Jolo

V okviru nogometnega turnirja Brega v Dolini bodo danes odigrali tretje srečanje tega tekmovanja, med Primorjem in Gajo. Tekma se bo začela ob 18. uri.

ZARADI KRATENJA PRAVIC

Italijanski igralci bodo stavkali

VICENZA, 20. — Predsedstvo zveze italijanskih profesionalnih in polprofesionalnih nogometašev je potrdilo, da bodo igralci A lige stavkali v nedeljo, 25. maja v prvem kolu italijanskega pokala, prav tako pa bodo stavkali tudi nogometaši B lige. Polprofesionalci C lige pa ne bodo stopili na igrišče 1. junija. S tem hočejo nogometaši protestirati proti nekaterim odlokom italijanske nogometne zveze, ki jim kratijo določene osnovne pravice.

* * *

FIRENCE, 20. — Danes so prispeli v Firence nogometaši, ki jih je Fulvio Bernardini sklical za sestavo državne reprezentance. V toskansko glavno mesto so poleg reprezentantov «under 23» prišli še člani prvega moštva, ki bodo jutri odigrali prijateljsko srečanje med seboj. Mladi italijanski igralci bodo nato odpotovali na turnejo po Finski in Sovjetski zvezi.

PLANINSTVO

OB 30-LETNICI OSVOBODITVE

S SPDT na Pokljuko

Letošnji tradicionalni dvodnevni izlet 1. in 2. junija bo popeljal tržaške planince na Gorenjsko, na Pokljuko, kjer si bodo ogledali kraje, kjer so bili pred več kot 30 leti hudi boji za obstanek slovenskega naroda. Izlet bo vodil znani slovenski fotograf in mentor Jaka Čop z Jesenic, ki nas bo popeljal na Lipanjski vrh (1983 m), kjer sta dve spominski obeležji in na Draške vrhove nad Rudnim poljem.

Novost letošnjega izleta bodo vsekakor mladi smučarji, ki bodo s svojim trenerjem Rastom Furlanom iz Ljubljane izkoristili priložnost za kondicijski trening.

Planinci bodo prenočili v prenovljenem Šport hotelu, mladi smučarji pa se bodo s svojim trenerjem podali do planinskega doma na Uskovnici. Naslednjega dne se bosta obe skupini srečali v Bohinju in skupaj odpotovali proti domu.

S tem izletom bo Slovensko planinsko društvo v Trstu počastilo spomin na padle borce-planince ob priliki 30-letnice osvoboditve.

Z. A.

FRANCI STRLE

PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

60.

Mirko Bračič je Viktorja Kraševca poznal še iz Otrobovca, ko se je bil le-ta kot obveščevalni oficir V. operativne cone priključil k Loškemu odredu. Že takrat se je bil prepričal, da gre za zelo sposobnega obveščevalca, ki vedno razpolaga z zanesljivimi in preverjenimi podatki. Zato ga je v izredno težavnem položaju za 14. divizijo uporabljal kot nekakšnega osebnega svetovalca in človeka za posebno uporabo, za posebne naloge. Viktor mu je bil na razpolago vse, dokler štab 14. divizije ni odšel proti Brkinom, potem pa se je spet priključil rajonskemu odboru OF Loška dolina, ki se je zadrževal v baraki za Knežkim vrhom.

Ko so Nemci v snežniškem pogorju obvladali odpor Tomšičeve brigade in jo primorali, da se je prebila po bataljonih v ločenih smereh, so se bolj posvetili pregledovanju vasi z obeh strani zaporne črte. Tako so zašli tudi v Vrhniko. Nekateri pravijo, da jih je vodil Kozlov iz Nadleska, drugi namigujejo na Franceta Kvaternika iz Kozarišč, ki se je pod vodstvom zločinca Franca Kremžarja 13. septembra 1943 prebil iz obkoljenega gasilskega doma v Pudobu in še z dvanajstimi drugimi belogardisti pribežal k Nemcem na Rakek.

Izdajalec je najprej pokazal Malnarjevo klet, češ da je tu doma zagrizen in nevaren partizanski komandant, njegova žena pa da ni nič boljša. Toda v zasilnem kletnem stanovanju so bili samo otroci: dvanajstletni invalidni Viktor, v košari na kolescih sestrica Jelka, zraven pa deklica Stana Avsec. Francka Kraševec je izginila kot kafra.

«Wo ist Vater? Wo ist Wicktor Kraschewetz?» je spraševal Nemec.

«Nein, nein,» je odgovarjala Stana. «V gozdu je, v gozdu. Partizan. Bum, bum. Banditen...»

Nemci so zabodeno gledali. Kdo ve, ali je res, kar jim pripoveduje ta otrok, kakor da bi se jim posmehoval.

«Wo ist Frantzka, seine Frau?» je dalje poizvedoval tuji mož.

«Ne veva, ne veva,» sta odgovarjala otroka.

Stana Avsec je divje vozila košaro sem in tja. Kolesca so cvilila, da je šlo skozi ušesa, Jelka, vsa prehlajena, pa se je drla, kakor da se zaveda, da lahko z jokom reši svojo mater. Nemci so se kmalu naveličali tega obupnega trušča in odšli. Še prej pa so otrokoma pobrali vse, kar je bilo užitnega. Odnesli so celo košaro jabolk, ki so jih Francki dali dobri ljudje, da bi jih lahko nastrgala mali Jelki. Viktor in Stana bi jih bila že zdavnaj vsa pojedla, če jih ne bi štedila. Zdaj pa so jih požrli vojaki gosposkega naroda.

Francko Kraševec so Nemci z izdajalcem iskali tudi drugod. A bila je spretna kakor čarovnica. Pri Lokavcevih se je zadnji hip zamaknila za vrata. Nemec je pogledal v kuhinjo, za vrata pa ne. Tako je niso mogli izslediti...

Uspešnejši so bili sovražni vojaki pri lovu na moške. Prvi dan niso šarili po hišah. Obnašali so se, kakor da jih prebivalci in njihovo imetje nič ne brigajo. Ko pa so moški začeli lesti iz skrivališč in se svobodneje gibati okoli domov, so izvedli racijo. Prijeli so Čampo, Brusa, Almajerja, Pepeta Palčiča... Najhujšo smolo je imel Franckin nečak, petnajstletni Lado Janežič, ki je moral v uničevalna taborišča. Za leto starejšega Franceta Kraševca, ki so ga tudi našli pri Janežičevih, niso marali, čeprav je bil pravzaprav partizan. Terenci v Kolačnikih so mu namreč veleli, naj gre v dolino in se skriva pri ljudeh, ker je za partizanski boj še premlad. Bil je za svoja leta res nekoliko prešibko razvit. To ga je rešilo, pa izdajalec ga menda ni poznal

Svojo lahkovernost je plačal tudi Izidor Horvat, ki je bil odšel na dom v Novo vas. Komandant 14. divizije Mirko Bračič je bil njega in Aleksandra Lavriča odpustil, češ da sta za operativno enoto nesposobna in naj se zato priključita bloškemu rajonu. Viktor Kraševec je Lavriča in Horvata srečal na Knežji njivi, ko sta se odpravljala k bloškemu rajonu. Neben izmed njiju pa ni povedal, da se nameravata skrivati doma.

Nemci so se v Vrhniki zadržali samo dva dni. V tem času so napadli tudi kurirje na Zakrajškovi žagi, ki pa so se srečno umaknili. Pustili so le kolesa in nekaj orožja in opreme. Dve kolesi je domov pripeljal mali Viktor Kraševec. Oče ju je potlej spet odpeljal in dodelil v uporabo partizanskim kurirjem.

Med ofenzivo je na snežniškem pogorju nesrečno končal France Zigmund, nadzornik partizanskih skladišč. Zašel je v zasedo pri enem od dveh skladišč, ki so ju bili Nemci odkrili, in padel. Tovariši so njegovo truplo našli šele po štirinajstih dneh, ko so ga bile že načele lisice. Viktor je poskrbel, da se svakovo truplo prepelje v dolino in se dostojno pokoplje.

Nemci so sredi novembra zapustili Loško dolino. Že 19. novemba 1943 je v Vrhniko prišel štab 14. divizije in deli Tomšičeve brigade. Kmalu je v Markovec prišla Šercerjeva in nato v Kozarišče Bračičeva. Tomšičeva in Šercerjeva sta 23. novembra 1943 obračunali z domobranci v Grahovem pri Cerknici. Tako je Loška dolina spet postala osvobojeno ozemlje, varno odmaknjeno od sovražnih postojank.

Tisti čas pa so Nemci iz Gorskega kotarja še izvajali ogledniške pohode. Postali so zelo drzni. Eno takih drznosti so plačali 23. novembra 1943 pri Osilnici, kjer so z osebnim avtom zašli v partizansko zasedo, ki je ubila enega oficirja in enega podoficirja. Menda v ta čas spada tudi njihov drzni izlet čez Prezid v Pudob.

Tistega dne je bil vozar Tone Mlakar (Antonov) ravno pripeljal truplo padlega Franceta Zigmunda. Na viševskem pokopališču se je k pogrebu zbralo precej ljudi in domačih partizanov. Med njimi je bil tudi Viktor Kraševec s sinom Viktorjem. Ko so krsto spustili v jamo, da jo zagrebejo, se je začela panika.

Nemci so z osebnim avtom pripeljali iz Prezida do Igavasi. Tam so ugledali kolono partizanskih novincev s Primorskega, ki so bili večinoma še brez orožja. Nemci so ustavili avto, skočili z mitraljezom ven in začeli kositi po Primorcih, ki so se razkropili kakor piščeta pred kraguljem. Kljub tolikemu ognju pa ni bil noben zadet. No, toda to se je pripetilo komaj kilometer stran od viševskega pokopališča. Nihče od pogrebcev ni vedel, koliko je Nemcev in če jim morda ne sledi kaka večja enota, zato so jo vsi jadrno popihali s pokopališča. Ostal je le Viktor Kraševec s sinom in pa vozar Tone Mlakar. Viktor se je sprehajal od groba do pokopališčnega zidu, še vedno je imel puško na rami in premišljeval. Imel je namen oditi v zvonik, da od tam obračuna z nemškimi ogledniki, če mu bodo prišli na strelno daljavo. Toda ti so jo po spodadu odkurili dalje čez Pudob in Grahovo proti Rakeku, kamor so prišli, ne da bi kje naleteli na partizanske zasede.

(Nadaljevanje sledi)

ZAČASNA REŠITEV PRI SOCIALISTIČNEM DNEVNIKU

PORTUGALSKE VOJAŠKE OBLASTI ZAPRLE DNEVNIK «A REPUBLICA»

Množica demonstrantov pred časopisom navdušeno sprejela časnikarje, ki niso popustili pritiskom skupine skrajnežev - Seja skupščine gibanja oboroženih sil - Portugalski zunanji minister v Zahodni Nemčiji

LIZBONA, 20. — Poveljstvo portugalskih kopnih sil (Copcon) je začasno rešilo položaj pri socialističnem dnevniku «A Republica», ki ga je zasedla skupina stavcev, tako da je prostore redakcije in stavnice zapečatilo. Skupina stavcev, ki so po večini pripadniki skrajnolevičarskih skupin, je včeraj skušala odstaviti odgovornega urednika, češ da poročanje dnevnika ni v skladu z linijo gibanja oboroženih sil in da zagovarja socialistična stališča, ki so po njihovem mnenju vse preveč zmerna. Za začasnega odgovornega urednika so imenovali bivšega upravnega direktorja in izdali ilegalno številko dnevnika.

Socialistični voditelj Mario Soares je skušal posredovati, da bi rešil položaj, stavci pa mu niso dovolili, da bi stopil v poslopje. Položaj se je čedalje bolj zaostroval, saj so uredniki in direktor vztrajali pri svojem stališču in niso hoteli prepustiti položaja skrajnežem. V teku današnjega jutra je minister za informacije Correia Jesuino, ki je skušal najti kompromisno rešitev, ki bi upoštevala tako stališča urednikov kot ugovore stavcev, sklenil, da je položaj nevzdržen in zato ukazal začasno zapreti dnevnik. Vojaki so skupino stavcev odpeljali s svojimi vozili, uredniške pa je množica, ki se je zbrala pred časopisom in med katero je bil tudi socialistični tajnik Mario Soares, navdušeno sprejela. Zaprti sta bili tudi uredništvi v Oportu in Coimbri.

Skupščina gibanja oboroženih sil je imela sinoči daljšo sejo, ki jo je vodil predsednik Costa Gomes in na kateri so med drugim preučili nerede, ki so jih v nedeljo povzročili pripadniki skrajnolevičarskega gibanja za reorganizacijo portugalskega proletariata in v katere so morali poseči tudi vojaki. S tem v zvezi je bil objavljen komunike, v katerem podčrtuje vojska protirevolucionarni in razbijaški značaj te skrajnolevičarske skupine. Poleg tega je gibanje oboroženih sil preučilo tudi izredno resni položaj v Angoli, ki bi utegnil imeti hude posledice na potek portugalskega revolucionarnega gibanja, ki je pogojeno z rešitvijo vprašanja angolske neodvisnosti. Po mnenju skupščine oboroženih sil je namen skrajnolevičarskih razbijaških skupin predvsem odvrniti pozornost revolucionarnih oblasti od angolskih dogodkov. Poleg tega je skupščina odobrila ustanovitev revolucionarnega sodišča.

Italijanska vsedržavna časnikarska zveza je o zadevi dnevnika «A Republica» objavila sporočilo, v katerem izraža solidarnost italijanskih časnikarjev s portugalskimi kolegi ter pravi, da je z zadovoljstvom sprejela povratek Portugalske v svobodo. Obenem pa izraža zaskrbljenost nad dejanji, ki ogrožajo svobodo informacije, saj so italijanski časnikarji prepričani, da je razvoj demokratičnega procesa nemogoč brez svobode izražanja in svobode informacije.

Portugalski zunanji minister Augusto Melo Antunes je te dni na uradnem obisku v Zvezni republiki Nemčiji. Imel je pogovore tako s šefom nemške diplomacije Genscherjem kot z zveznim kanclerjem Schmidtom. Nemška vlada je, po izjavah zunanjega ministra, pripravljena podpreti portugalska prizadevanja za tesnejše sodelovanje z Evropsko gospodarsko skupnostjo ter obenem izraža upanje, da bo Lizbona še vnaprej imela aktivno vlogo v okviru NATO. Bonski zunanji minister je tudi poudaril, da obstajajo tesne vezi med nemško socialdemokratsko stranko in portugalsko socialistično stranko. Bonn je medtem odobril Portugalski posojilo v višini 70 milijonov mark, kar je približno 18 milijard lir, za nujne posege v korist poljedelstva in ljudskih gradenj. V teku svojega obiska v Zvezni republiki Nemčiji se je portugalski zunanji minister Melo Antunes sestal tudi s predsednikom republike Walterjem Scheelom.

PO ARETACIJI TERORISTA ERMANNA BUZZIJA

Korak naprej pri odkrivanju resnice o brescianskem pokolu

Preiskovalci skušajo izslediti mandatorje podlega atentata

PIACENZA, 20. — Brescianska sodnika Domenico Vino in Francesco Trovato sta včeraj zasliševala skupno 14 ur fašističnega terorista Ermanna Buzzija, ki ga dolžita odgovornosti za pokol na Trgu della Loggia v Brescii, v katerem je bilo ubitih 8 ljudi, nad sto pa je bilo ranjenih. Zasliševanje se je zaključilo pozno ponoči in o odgovorih obtoženca je bilo mogoče zvedeti bore malo. Sodnik Vino, edini, ki je spregovoril s časnikarji, je bil odrezav: «Našteli smo Buzziju vse obtožbe in jih utemeljili z zbranimi dokazi. Obtoženec je odgovoril na vsa vprašanja, čeprav negativno. Sedaj moramo pazljivo preučiti vse njegove odgovore.»

Dokazno gradivo, na katero je namignil sodnik, je bilo, os, okrog katere se je vrtelo včerajšnje zaslišavanje kot so potrdili danes v dobro obveščenih krogih. Po govoricah in namigih, ki so doslej prišli na ušesa časnikarjev so sodniki ugotovili, da je Buzzi neposredno vpleten v atentat na nočni lokal «Blu notte», ki je spodletel, ker je peklenski stroj predčasno eksplodiral in ubil terorista Silvia Ferrarija. Kot je aretirani terorist osebno priznal, je bil v stiku z brescianskimi skrajnodesničarskimi in prevratniškimi organizacijami ter s sorodnimi milanskimi skupinami, med katerimi gre posebej omeniti skupino «La Fenice» Giancarla Rognonija. In ni še vse: Buzzi je po Ferrarijevi smrti, ki ga je močno presunila, grozil z maščevanjem v neuravnovešenih poročilih podpisanih PNF (nacionalna fašistična stranka) in napovedal strahotne pokole. Stroja, s katerima so bila napisana pisma, so našli pred časom v Buzzijevem stanovanju.

Podporni steber obtožnice pa je vsekakor Angiolino Papa, tat in tihotapec umetnin, ki je neposredno obtožil pajdaša, da je kupil material za pripravo elektronske naprave, ki je sprožila stroj. K temu gre dodati še pričevanje Ombrette Giacomazzi, Ferrarijeve zaročenke, v katero je bil Buzzi zaljubljen do ušes in s katero naj bi se dan po pokolu pobahal: «Si videla moje fante; bili so veliko boljši od Ferrarija, kateremu je bomba počila na motorju.» Buzzi se je branil, da je bil ob uri eksplozije pri brivcu in torej ni mogel sprožiti peklenskega stroja, a brivec ni potrdil njegovega alibija.

To je rezultat enoletne preiskave brescianskih sodnikov, ki sta na tej osnovi zastavila včeraj Buzziju svoja vprašanja. Očividci pravijo, da je bil obtoženec hladnokrven in je spretno odgovarjal, le ob imenu Angiolina Papa naj bi vzrojil in zakričal: «Ubijem ga!»

Kot rečeno je po dosedanjih rezultatih preiskave Papa najpomembnejša obremenilna priča, hkrati pa je z Buzzijem tudi ključna osebnost preiskave. Zato v brescianskih sodnih krogih ne izključujejo, da bo sodnik Vino v kratkem podpisal zaporni nalog tudi za Papa in ga obtožil sodelovanja pri pokolu.

Kot sta včeraj v pogovoru s časnikarji poudarila sodnika Vino in Trovato, pa je zaporni nalog za Buzzija le prvi pomembnejši korak pri odkrivanju resnice in preiskava se dejansko začenja šele sedaj. Očitno je namreč, da so Buzzi in njegovi brescianski pajdaši materialno izvedli pokol, niso pa zasnovali, ker tudi ne bi zmogli, celotnega prevratniškega načrta. V tem je Buzzi soroden Gianfrancu Bertoliju, čeprav neuravnovešen, je pri izvedbi morilskih podvigov odločen in učinkovit, toda le kot izvajalec, ki ga mandatorji vodijo na daljavo.

Kar naravna je domneva, da bodo sodniki iskali mandatorje v krogih prevratniške desnice, s katerimi je bil povezan Buzzi. Ne gre namreč pozabiti, da je Buzzi dalj časa sodeloval kot tat in prekupčevalec umetnin z voditeljem prevratniške organizacije MAR Carlom Fumagallijem, ki je zbiral sredstva za prevratniško rovarjenje z ropi, ugrabitvami in tudi prekupčevanjem umetnin, zlasti slik. Ta sled pa vodi visoko, do odvetnika Picconeja Chioda in bivšega voditelja «tihe večine» Adama Degli Occhija.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

V Vidmu obsojen nogometaš Bacchetti

VIDEM, 20. — Videmsko porotno sodišče je obsodilo 52-letnega bivšega nogometnega igralca Antonia Bacchettija na deset let zapora in na tri leta psihiatrične bolnišnice, kjer se bo moral zdraviti pred zaporno kaznijo. Bacchetti je s strelom iz samokresa 18. maja lani umoril 38-letnega Armanda Lorenzuttija, predsednika športnega združenja «Porzio». Med razpravo je Bacchetti izjavil, da se ne spominja nobenega od tragičnih dogodkov, ki so ga privedli do umora .

Volitve v Kašmiru

MUZAFFARABAD (Kašmir), 20. — Ljudska pakistanska stranka, ki jo vodi sedanji pakistanski premier Zulfikar Ali Buto je dosegla veliko volilno zmago na splošnih volitvah v pakistanskem Kašmiru. Ljudska stranka si je zagotovila absolutno večino in osvojila 22 od 42 sedežev v zakonodajni skupščini.

IRANSKI ŠAH NA OBISKU V FRANCIJI

V Parizu so bili pogovori med šahom Pahlavijem in predsednikom Giscardom D'Estaingom. Na sliki: šah in soproga Farah Diba prihajata v Elizejsko palačo, kamor ju je francoski predsednik povabil na kosilo.

PROCES ZARADI POŽARA V RIMSKI ČETRTI PRIMAVALLE

Javni tožilec v zaključnem posegu prezrl vse izsledke sodne obravnave

Zahteval je obsodbo na dosmrtno ječo za Lolla, Clava in Grilla, čeprav so pričevanja glavnih obremenilnih prič spodkopala temelje obtožnici

RIM, 20. — Na rimskem porotnem sodišču se bliža koncu proces zaradi požara v stanovanju misovskega tajnika v četrti Primavalle Maria Matteia, v katerem sta zgorela Stefano in Virgilio Mattei. V zaključnem posegu je javni tožilec Domenico Sica zahteval dosmrtno ječo za Achilleja Lolla, Marina Clava in Manlia Grilla, pripadnike izvenparlamentarnega levičarskega gibanja «Potere operaio», ki so obtoženi dvojnega umora, za misovskega pretepača Angela Lampisa ter republikanca Alda Speranza pa je zahteval oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov.

Dr. Sica je v zaključku svojega posega, s katerim je skušal dokazati krivdo glavnih obtožencev, poudaril: «Javni tožilec zahteva v imenu demokratične države in vseh državljanov strogo kazen, ki naj pomiri vso demokratično javnost. Z obžalovanjem, s studom tistega, ki se pripravlja, da si odreže rakasto roko zahtevam za Lolla, Clava in Grilla dosmrtno ječo.»

Zavit pravni jezik in govorniška spretnost javnega tožilca nista mogla prikriti dejstva, da je dr. Sica v svojem posegu prezrl vse rezultate sodne obravnave in se oklenil zaključkov svoje preiskave kot brodolomec rešilnega pasu. Dolga in napeta sodna obravnava je namreč postavila na zatožno klop preiskovalce, ki so vodili preiskavo po že vnaprej določenem tiru in ki so popolnoma prezrli vrsto stvarnih dokazov, le da bi postavili Lolla, Clava in Grilla pred sodišče. Ni tu mesto, da bi se spuščali v dolgo in obširno analizo sodnih izvidov in pričevanj, vendar pa ne gre prezreti vrsto senzacionalnih razpletov, ki so pokazali, da je obtožnica pomanjkljiva in pristranska.

Začnimo kar pri pričevanju Maria Matteia, glavne obremenilne priče, čigar ravnanje po požaru je bilo zelo sumljivo. Mattei je priznal, da je sam namestil pred vrata svojega stanovanja marmornato ploščo, da bi zamašil vrzel pod vrati. To pomeni, da je skoraj nemogoče, da bi vnetljiva tekočina, s katero naj bi požigalci polili vhodna vrata, proniknila v stanovanje.

Še hujši udarec obtožnici je zadala Anna Schiaoncin, prijateljica Matteievih, ki je neposredno obtožila fašistične pretepače četrti Primavalle, da so podtaknili požar. Ženska je pred sodniki poudarila, da je bila prisiljena preklicati intervju z urednikom lista «Messaggero» (takrat je takoj po požaru obtožila fašiste zločina) spričo groženj fašističnih kolovodij. Ob njenem pričevanju se je opogumil tudi Aldo Speranza, ki je prav tako poudaril, da so mu s prisilo izvili pričevanje proti Lollu, Clavu in Grillu.

Vrsta pričevanj in poskusov, ki so jih opravili med obravnavo, je pokazala na kako krhkih temeljih sloni obtožnica, odločilni udarec Sicovi papirnati hišici pa je bilo odkritje nekega porotnika. Ko so v sodni dvorani preučevali stopljeno dno plastične posode, v kateri je bil bencin, ki je povzročil požar, je porotnik opazil v stopljeni plastični masi nekaj steklenih drobcev in kos električne žice. Izkazalo se je, da gre za drobce lestenca, ki je bil v vhodu Matteievega stanovanja in čudno je, da sodni izvedenci, ki so nekaj mesecev «skrbno» preučevali vse izvide, niso opazili drobcev, ki jih je porotnik opazil ob prvem pogledu.

Na čem je torej javni tožilec osnoval svojo zahtevo po obsodbi Lolla, Clava in Grilla na dosmrtno ječo? Na protislovnih izjavah Angela Lapisa? Na lažeh ene od Matteievih hčerk, ki je našla lepak s podpisom «potere operaio», kjer bi ga ne mogla najti? Na pričevanju policistov, ki so tolikokrat spremenili svoje izjave, dokler jih niso uskladili z «uradno resnico»?

Govorniška spretnost javnega tožilca in njegovo pravno izvajanje nista mogla prikriti šibkih točk obtožnice, kaj še neizpodbitno dokazati krivde Lolla, Clava in Grilla, saj je povsem očitno, da je dr. Sica prezrl rezultate sodne obravnave. Upati je, da bodo vsaj porotniki skrbno pretehtali vse izsledke in pričevanja preden bodo izrekli svojo razsodbo, kljub temu pa ostaja vprašanje, ali je pojmljivo, da tožilec, ki nastopa v imenu demokratične države, lahko ravna tako pristransko.

SMRT UPOKOJENCA COSTANTINA NAJ BI BILA NAKLJUČNA

Nezadovoljiv odgovor podtajnika Scardaccioneja o neapeljskih neredih

Predstavnik vlade trdi, da je policija ravnala previdno
Včeraj v Neaplju splošna stavka proti brezposelnosti

RIM, 20. — Smrt 61-letnega upokojenca Gennara Costantina, ki je prejšnji petek bil žrtev policijskega napada na demonstrante, je bila popolnoma naključna in zaradi nje ni mogoče obtoževati policije. Tako je danes v senatu izjavil podtajnik za notranje zadeve Scardaccione, ko je odgovarjal na interpelacije, ki so jih predložili komunistični, socialistični, demokristjanski, misovski, liberalni in neodvisni senatorji.

Podtajnik Scardaccione je dejal, da je v petek bila v Neaplju ena od številnih manifestacij, s katerimi protestirajo proti brezposelnosti. Policija je posredovala, da bi izpraznila volilni urad občine, ki ga je zasedlo približno 200 demonstrantov. Pred poslopjem so policaji postali tarča «divjega napada», pravi Scarraccione, kljub temu pa so posegli zelo previdno. Niso uprizorili takoimenovanih «vrtiljakov» ter so samo naložili približno 60 pripornikov, da bi jih odpeljali v kvesturo. In prav eno od teh vozil je po naključju povzročilo smrt upokojenca. Demonstranti so proti vozilu metali opeko in druge predmete, zaradi česar je šofer padel na tla. Vozilo je nadaljevalo svojo vožnjo, podrlo kovinski drog prometnega znaka, ki je zadel Gennara Costantina v glavo in ga ubil. Medtem pa je šofer z drznim skokom spet skočil za volan in vozilo spet ustavil.

Poročilo podtajnika Scardaccioneja je polno protislovij in nejasnosti. Komunisti, socialisti in levi neodvisneži so izrazili svoje nezadovoljstvo nad odgovorom. Komunistični senator Chiaromonte je obžaloval, ker ni notranji minister Gui osebno poročal, obenem pa je dejal, da je neki policijski funkcionar pretepel neapeljskega občinskega svetovalca in pljunil na njegovo izkaznico. Komunistična skupina, je dejal Chiaromonte, zahteva odstavitev funkcionarja ter kaznovanje onega, ki je dal policiji blazna navodila. Obenem je urdno zahteval naj predsednik vlade sprejme zahtevo po pogovoru neapeljskih sindikatov, da bi rešili zelo hud položaj v mestu in vsej deželi.

Socialist Corretto je poudaril, da bo njegova stranka v prvi vrsti, da bi preprečili fašističnim provokatorjem, da se polastijo Neaplja. Socialisti si prizadevajo za preprečitev vseh fašističnih agresij, kot je bila tista, katere je postal v Milanu žrtev odvetnik De Carolis. Corretto je odločno kritiziral policijske posege pri reševanju družbenih vprašanj.

V Neaplju je bila danes triurna splošna stavka, ki jo je oklicala enotna federacija CGIL, CISL in UIL, da bi opozorila oblasti na vprašanje brezposelnosti in da bi protestirala proti neprevidnim posegom policije pri tragičnih dogodkih prejšnji petek. Med manifestacijo je v imenu deželne federacije CGIL, CISL in UIL govoril Cocchi, ki je zahteval kazen za tiste, ki so odgovorni za nasilne metode policije, saj je italijanska republika osnovana na delu, ne pa na brezposelnosti. Spregovoril je tudi v imenu vsedržavnega vodstva sindikalne federacije Ruggero Ravenna, ki je med drugim dejal, da je treba čimprej doseči enotnost delavskega razreda, da bi premagali tiste sile, ki skušajo z raznimi razkoli ohromiti sindikalno gibanje.

Britansko posredovanje med Grčijo in Turčijo

ATENE, 20. — Britanski podtajnik za zunanje zadeve Hattersley je prispel v Atene, kjer bo imel vrsto pogovorov s predstavniki grške vlade, nakar bo odpotoval v Ankaro. Med svojim krajšim bivanjem v Atenah se bo Hattersley sestal z grškim zunanjim ministrom Biciosom, s katerim se bo pogovarjal o vprašanjih obojestranskega interesa.

Odnosi med Grčijo in Veliko Britanijo so še vedno dokaj napeti, še zlasti po sklepu britanske vlade, da dovoli odhod turških beguncev s svojih opor.šč na Cipru v Turčijo, od koder so se vrnili in zasedli grške hiše na severnem delu otoka. Hattersley bo skušal odnose med obema državama izboljšati.

Zadnje dni se je, kljub sestanku med zunanjima ministroma obeh držav, napetost med Grčijo in Turčijo zaostrila. Predsednik turške desničarske vlade Demirel je namreč pozval Grke, naj se sprijaznijo z dejstvom, da na Cipru obstaja turška federalna država in naj to mirno sprejmejo. Grška reakcija je bila zelo ostra in vladna izjava obtožuje Turčijo, da skuša skaliti nekoliko izboljšane odnose med obema državama. V svojem intervjuju «Le Mondu» je dejal, da je eksplozivno stanje na Cipru zanetila Grčija, ki mora sedaj sprejeti posledice svojega nepredvidenega ravnanja.

NEPRIČAKOVAN RAZPLET PREISKAVE O SAMOZVANIH RDEČIH BRIGADAH

Brigadist Fioroni med ugrabitelji milanskega inženirja Carla Saronia

Fioroniju naj bi našli v žepu sveženj bankovcev, s katerimi je družina plačala odkupnino za mladega inženirja - Skrb za usodo ugrabljenca, ki ni bil še osvobojen

MILAN, 20. — Namestnik milanskega državnega pravdnika Alberto Liguoro, ki vodi preiskavo o ugrabitvi milanskega inženirja Carla Saronia, je podpisal zaporni nalog za Carla Fioronija, nekdanjega pripadnika levičarske izvenparlamentarne organizacije «Potere operaio», ki je bil vpleten v preiskavo o smrti založnika Giangiacoma Feltrinellija in ki ga turinsko sodstvo dolži sodelovanja s samozvanimi «rdečimi brigadami». Hkrati je dr. Liguoro zahteval od švicarske oblasti izročitev domnevnega ugrabitelja, ki je bil aretiran pred nekaj dnevi v Luganu pod obtožbo nedovoljenih valutnih operacij.

Milanski pravdnik je osnoval svojo obtožbo na vrsti indicov in pričevanj Saroniovih sorodnikov, ki so v Fioroniju spoznali ugrabljenčevega prijatelja. Izkazalo naj bi se celo, da je Fioroni, ki je znan tudi z nazivom «profesor», večkrat prespal doma pri Saroniu, včasih celo v družbi prijateljice Marie Cristine Cazzaniga. Dekle je prav tako v zaporu v Luganu, obtoženo nedovoljenih valutnih operacij. Pričevanja Saroniove matere in sestre kažejo, da je bil Fioroni star inženirjev znanec, čeprav se je predstavil z nekim drugim imenom.

Še bolj tehten dokaz o Fioronijevem sodelovanju pri ugrabitvi mladega inženirja naj bi bilo dejstvo, da so mu našli v žepu 67 milijonov lir v bankovcih po deset tisoč lir, s katerimi naj bi družina Saronio plačala odkupnino za fanta.

Carlo Saronio je bil ugrabljen 14. aprila letos. Fant se je odpravil zvečer z doma in se ni več vrnil, o njegovi izginitvi pa so se svojci zavedli šele naslednje jutro, ko so se ugrabitelji prvič oglasili po telefonu. Pogajanja so se zavlekla za slab mesec in kaže, da so se končno zmenili za odkupnino v višini 470 milijonov lir. Čeprav so Saroniovi izplačali izdatno vsoto že 9. maja, mladi inženir še ni bil osvobojen. Včeraj je pravni zastopnik premožne milanske družine v pogovoru s časnikarji poudaril, da so bila pogajanja z ugrabitelji zapletena in nenavadna.

Roparska tolpa je dokazala, da dobro pozna ugrabljenčeve navade, ni pa hotela dati odločilnega dokaza, da je mladi inženir še živ. Izgovarjali so se, da je prenevarno in nekajkrat naj bi s tem izgovorom celo preprečili izplačilo odkupnine.» Čeprav so se tako izmikali — je poudaril odvetnik — smo sklenili, da plačamo odkupnino in naredimo vse kar je v naših močeh za rešitev inž. Saronia.»

Ker je minilo že enajst dni od izplačila, ne da bi bil mladi inženir osvobojen, so svojci v skrbeh za raziskovalca. Po mnenju preiskovalcev so možne tri domneve in sicer, da je bil Saronio ubit takoj po ugrabitvi, da je še v rokah banditov ali pa, da sporazumno z domnevnimi ugrabitelji izsiljuje družino. Pripomniti gre vsekakor, da je slednja domneva le teoretičnega značaja in da je tudi sami preiskovalci ne jemljejo resno.

Domneva, da je Saronio sodeloval pri ugrabitvi mladega in premožnega raziskovalca, bi po mnenju preiskovalcev pojasnila marsikatero plat dvoumnega ravnanja roparjev, vendar vzbuja še večjo zaskrbljenost za usodo Carla Saronia. Ni izključeno, da je inženir spoznal koga od ugrabiteljev in v tem primeru bi njegova usoda bila zapečatena. Fioroni, spričo «prijateljstva» z ugrabljenim, pa bi vsekakor lahko dal družini dovolj dokazov in jo pripravil do plačila odkupnine.

Carlo Fioroni je prvič stopil na plan marca 1972 po smrti založnika Giangiacoma Feltrinellija. Vozili — fiat 124 svetle barve in dostavno vozilo volkswagen — ki so ju našli ob truplu, sta bili njegova last. Zaradi tega je namestnik državnega pravdnika Viola podpisal zanj zaporni nalog, ki ga je leto dni pozneje preiskovalni sodnik De Vincenzo po zaslišavanju osumljenca preklical. Pozneje je turinski sodnik Caizzi, ki je prevzel preiskavo o rovarjenju samozvanih «rdečih brigad» in o ugrabitvi genovskega sodnika Sossija, znova podpisal za Fioronija zaporni nalog. Policija ga ni mogla izslediti, čeprav se je «profesor» kot potrjujejo izjave Saroniovih svobodno gibal po Milanu in se družil s petičnimi prijatelji.

Napričakovan razplet preiskave, ki združuje prevratniško rovarjenje samozvanih «rdečih brigad» z navadnimi kriminalnimi izpadi, je načel vrsto vprašanj, na katera bodo morali preiskovalci odgovoriti. Hkrati pa dokazuje, kako se brigadisti lahko svobodno gibljejo in izvažajo v tujino izdatne kapitale, čeprav imajo — vsaj uradno — za petami dober del italijanske politične policije.

Odkrita «industrija ugrabitev»?

RIM, 20. — Vse kaže, da so preiskovalci prišli na sled roparski organizaciji, ki je odgovorna za dolgo vrsto ugrabitev: od Vareškega študenta Emmanuelea Riboli ja do brescianskega industrijca Lucchinija, od rimskega draguljarja Bulgarija do kasacijskega svetnika Di Gennara.

Ključ preiskave je nekaj bankovcev po petdeset in sto tisoč lir, ki so jih zaplenili ljudem, ki so imeli že nekajkrat opra.. s pravico. Gre predvsem za Tiber Casona, ki je bil tudi osumlje.. ropa v poštnem uradu na Trgu Caprettari, kjer je bil ubit agent Marchisella, in lastnika znane restavra.je v rimski četrti Trastevere Fernanda Garofala. Aretacija Casona in Garofala je sledila vrsta nanih preiskav, o rezultatu katerih ni bilo mogoče zvedeti ničesar. Kaže pa vsekakor, da so preiskovalci prepričani, da so na dobri poti.

Optimizem naj bi podkrepil rezultat tehničnega pregleda magnetofonskih posnetkov s katerimi so ugrabitelji sporočili svoje zahteve družinama Bulgari in Di Gennaro. Izvedenci naj bi ugotovili, da je «ozadje» posnetkov isto, iz česar bi lahko sklepali, da so bil. trakovi posneti istim magnetofonom.

Razumljivo je, da je molčečnost preiskovalcev v tej fazi neprodirna in zato je na osnovi skopih namigov težko ugibati ali bo ta sled privedla do senzacionalnih razpletov. Dejstvo pa je vsekakor, da bosta v prihodnjih dneh aretirana osumljenca zaslišala sodnik iz Vareseja Polidori in brescianski sodnik, ki vodi preiskavo o ugrabitvi industrijca Lucchinija. Na osnovi skupnih izsledkov in rezultatov zaslišavanj bodo preiskovalci pripravili načrt za nadaljnje delo.

IZSLEDKI AMERIŠKE PREISKOVALNE KOMISIJE O NESREČI

Na boeingu 707, ki je lani strmoglavil v Jonsko morje je eksplodirala bomba

V nesreči je umrl tudi znani tržaški gradbenik Rosenwasser, ki se je vračal iz Izraela

ATENE, 20. — Grške oblasti so izrazile svoje negodovanje ob rezultatih preiskave, ki so jo izvedli ameriški strokovnjaki v zvezi s strmoglavljenjem letala boeing 707 letalske družbe TWA, ki je lani, 8. septembra padlo v morje, kakih 50 milj od grškega otoka Kefalonija. Američani so namreč prišli do zaključka, da je na letalu, ki je letelo na progi med Bližnjim vzhodom in Rimom, z vmesno postajo v Atenah, eksplodirala bomba, ki je poškodovala delikatne hidravlične naprave, ki peljejo k horizontalnim krmilom ter onemogočila vsako upravljanje. Boeing TWA se je nagnil, zgubil enega od obeh levih motorjev ter v spirali strmoglavil v Jonsko morje.

Te izsledke naj bi potrjevalo pričevanje pilota nekega drugega letala, ki je po naključju letelo v bližini in ki je opazoval vse faze nesreče. Iz poročila o preiskavi je razvidno, da je trinajst dni pred tragedijo tega letala, v kateri je umrlo 88 oseb, med katerimi je bil znani tržaški gradbenik Rosenwasser, ki se je vračal iz Izraela v Italijo, v skladišču za prtljago drugega boeinga 707 iste letalske družbe, ki je letel na isti progi, z isto številko poleta, nastal manjši požar, ki so ga takrat pripisali dejstvu, da se je baje v nekem kovčku sprožil vžigalnik. V resnici pa naj bi v kovčku bil skrit peklenski stroj, ki pa ni deloval tako, kot so hoteli atentatorji in je samo zanetil požar, ne da bi eksplodiral.

Letalo, ki je strmoglavilo 8. septembra je prihajalo iz Izraela in se je ustavilo v Atenah za normalen tehničen pregled. Grške oblasti so vedno trdile, da so natančno pregledali vse potnike in vso prtljago, ki so jo vkrcali v Atenah in prva ugotovitev preiskovalne komisije, ki jo je imenovala grška vlada je bila, da je do nesreče prišlo zaradi tehnične okvare.

V zvezi z letalskimi nesrečami v letu 1974 ugotavlja specializirana revija italijanskega vsedržavnega združenja pilotov trgovinskega letalstva, da je bilo leto 1974 poprečno tako kar zadeva število nesreč, kot število smrtnih žrtev. Nesreč je bilo 132, smrtnih žrtev pa 2.030, od katerih je 10 odst. bilo članov posadke. K tako velikemu številu žrtev je prispevala strašna nesreča, do katere je prišlo marca v Parizu, ko je umrlo kar 345 oseb, kar predstavlja absolutni rekord. Pri vzletu je bilo 11 nesreč, v katerih je umrlo 140 ljudi, več nesreč pa se je pripetilo pri pristajanju, kar 45 s 791 žrtvami. Kar zadeva tipe letal, ki so povzročila največje število nesreč je treba omeniti na prvem mestu stare DC-3, ki jih še vedno rabijo v nerazvitih državah. Sledijo veliki reaktivci B-707 in pa F-27, kar pa je treba pripisati velikemu številu teh letal, ki so na rednih progah pri vseh svetovnih letalskih družbah. Ob koncu ugotavlja revija, da se je lani prvič zgodila nesreča nekemu jumbo jetu B-747 (Nairobi, 95 mrtvih) in da je v Italiji letos strmoglavilo samo eno potniško letalo in sicer F-28, ki je strmoglavilo prvega januarja pri Turinu, pri čemer je bilo 38 smrtnih žrtev.

Portugalski zunanji minister Melo Antunes (levo) v pogovoru z zahodnonemškim kanclerjem Schmidtom.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82

Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 23.500 lir. za naročnike brezplačno revija «Dan» V SFRJ številka 1.50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.— letno 240.— din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 21. maja 1975

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.

Izdaja in tiska ZTT - Trst
Odgovorni urednik Gorazd Vesel

BORŠT POČASTIL 30-LETNICO OSVOBODITVE

V vrsto proslav v počastitev 30-letnice osvoboditve, se je v nedeljo vključila tudi proslava v Boršu, vasici, ki ima v zgodovini NOB pri nas tako pomembno mesto. Pripravili so jo domači bivši borci in aktivisti s sodelovanjem domačega prosvetnega društva «Slovenec». Položitvi venca pred spomenik padlim je sledilo zborovanje z govori in kulturnim programom, v okviru katerega so nastopili domači šolarji, mladi recitatorji domačega prosvetnega društva ter pevskega zbora PD «Slovenec» in PD «Valentin Vodnik» iz Doline. Milka Žerjalova je v strnjenih besedah prikazala vaško zgodovino NOB in zaključila s pozivom na budnost, ker fašizem zopet dviga glavo. Slavnostni govor je imel dolinski župan Dušan Lovriha, ki je zlasti obsodil tiste, ki skušajo danes blatiti naš narodoosvobodilni boj in pa tiste odgovorne dejavnike v državi, ki dopuščajo, da se fašizem skoraj nemoteno razrašča.

Sklepno predavanje v društvu «Nediža»

Študijski center «Nediža» je v petek v Podbonescu v Beneški Sloveniji zaključil svoje II. benečanske kulturne dneve s predavanjem, ki je bilo posvečeno 30-letnici osvoboditve. Voditeljem centra je treba izreči vse priznanje za njihovo prizadevnost, ki je namenjena družbeni in kulturni bogatitvi življenja naših beneških rojakov in širjenju resnic o beneških Slovencih, tako zgodovinskih kot današnjih. S to svojo dejavnostjo se je center plodno vključil v na splošno živahno dejavnost sedaj že pomembnega števila slovenskih kulturnih društev v Beneški Sloveniji, ki so zgovorna priča narodnostnega prebujanja naših ljudi ob Nadiži in Teru na skrajnem zapadnem etničnem robu. Ozračje proslavljanja 30-letnice osvoboditve je najprej ustvaril Briški oktet z vrsto slovenskih in italijanskih partizanskih pesmi, ki so navdušile številne prisotne. Gostujoči predavatelj, znani zgodovinar odporništva dr. Mario Pacor, je spregovoril o nekaterih aspektih narodoosvobodilnega gibanja na Slovenskem in v Julijski krajini,

30-letnica osvoboditve v društvu «Ivan Cankar»

Prosvetno društvo pri Sv. Jakobu «Ivan Cankar» je priredilo proslavo 30-letnice osvoboditve v soboto v svoji dvoranici v Ul. Montecchi 6. Kot na vsaki družbeni prireditvi, se je tudi okrat zbralo veliko ljudi, ... bila dvorana do kraja napolnjena. To je še en dokaz več, da so pri Sv. Jakobu še ljudje, ki radi zahajajo na naše domače prireditve, na katerih se v prijetni družbi prijetno počutijo. Društvo bi zato moralo poskrbeti, da bi imelo redne, vsaj mesečne prireditve. Na sobotni proslavi je o pomenu dogodkov pred 30 in več leti govoril pesnik Miroslav Košuta. Z izbranimi besedami literata je oživel epopejo narodnoosvobodilnega boja in zmage ter opozoril tudi, da smo si svobodo priborili s prevelikimi žrtvami in krvjo, da bi smeli mirno gledati na pojave fašističnega rovarjenja in na zanikanje osnovnih pravic slovenski narodnostni skupnosti v Italiji.

Gojenci Glasbene matice na zaključnih šolskih produkcijah

Šola Glasbene matice prireja v teh dneh, kot vsako leto pred koncem šolskega leta, zaključne produkcije. Taki produkciji sta bili v sredo in v soboto. Produkcija v sredo je bila v Mali dvorani Kulturnega doma. Na njej so nastopili domači, tržaški gojenci, in njihovi vrstniki iz Kopra. V soboto je bil nastop v veliki dvorani, nastopil pa je skoraj 70-članski harmonikarski ansambel, ki so ga sestavljali mladi inštrumentalisti iz Trsta, Proseka, Doline in Nabrežine. Predstavili so se tudi solisti. Izvajani spored je bil delno popestren skladbam iz narodnoosvobodilnega boja. Tako se je Glasbena matica tudi v tej obliki oddolžila spominu na čase izpred 30 let. Ostali del programa je obsegal narodne in umetne skladbe. Ansamble in soliste so pripravili in vadili: prof. Eliana Zajec, Mirna Cerovac, Loredana Kočevar, Klavdij Furlan in prof. Dorina Kante. III. zaključna produkcija bo v torek, 27. t.m., prav tako v Kulturnem domu.

NABREŽINCI OBISKALI RIŽARNO

Rižarna je že prej, zlasti pa po uradnem odprtju muzeja v njej, postala pravo romarsko središče slovenskih in italijanskih ljudi, ki se podajajo na ta kraj nečloveškega trpljenja ne samo iz pietete in spoštovanja do žrtev, marveč tudi iz zavesti, da moramo vedno imeti pred očmi vrednote svobode in miru ter ohranjati žive ideale, za katere so umirali svobodoljubni ljudje v Rižarni in za katere so padali najboljši sinovi našega naroda in vseh svobodoljubnih ljudi po bojiščih širom sveta. Obvezo, da obiščejo Rižarno, so čutili tudi člani nabrežinskega prosvetnega društva «Igo Gruden». V nedeljo dopoldne so se skupinsko podali na ta mučeniški kraj, kjer so položili venec na mestu nekdanje krematorijske peči, nato pa z besedo in pesmijo počastili žrtve. Pomembno je bilo zlasti zagotovilo članice društva Nadje Doljak, da mladina želi globlje spoznavati zgodovino NOB in razloge, ki so lahko privedli do Rižarne